

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
88. (1153.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1833 ▲
1 amerikai dollár	3,2759 ▲
100 magyar forint	1,5054 ▼

Aktuális

2

Választott Nagy-Britannia

Parlamenti és a részleges helyhatósági választásokat tartottak tegnap Nagy-Britanniában. Nagy valószínűséggel egyik párt sem jut abszolút többséghez a westminsteri parlament alsóházában.

Háttér

4

Az Aranycsapat és „utolsó mohikánjai”

Születésnapján köszöntötték Buzánszky Jenőt, a magyar labdarúgás egyik legendáját. Rajta kívül már csak Grosics Gyula él az egykori Aranycsapatból. Mindkettejük nagy szívfájdalma, hogy nem lehetnek – ki tudja, még meddig – tagjai a „nemzet sportolói” csapatának.

Kultúra

8

Félszájjal a Félszigetről

Lassan, de biztosan közeleg a marosvásárhelyi Félsziget Fesztivál, amelynek programjáról, sztárfellépőiről, újdonságairól egyelőre csak annyit lehet tudni, hogy vannak. Az információkat Bodor László szervező osztotta meg lapunkkal.

Vezércikk

3

Kényszerleépítés

A létszámleépítést megelőzően, azonnali hatállyal huszonöt százalékkal csökkennek a bérikiadások, tehát a fizetések is. Ennek nyomán, normális esetben el kellene hogy induljon egy versenyfutás az intézményvezetők között, ki szabadul meg hamarabb az alkalmazottak negyedétől, hogy azután a maradék – elméletileg a legjobb – ismét megkapják a mai bérüket. ▶

Szócs Levente

„Koldusbotra jutottunk”

*Traian Băsescu: huszonöt százalékkal csökken a fizetésalap, tizenötöt a nyugdíj***Nehéz idők jönnek. Traian Băsescu államfő szerint „túlsúlyos” a közalkalmazotti szféra Romániában, ezért diétára kell fogni**

Fotó: Mediafax

Mégsem az ellenzék által megszellozött 24-25 százalékos áfa (TVA) és 20 százalékos egységes adókulcs „fekete forgatókönyve” győzött a Nemzetközi Valutaalappal folytatott egyeztetéseken. Az állami alkalmazottak beralapjának 25 százalékos, a nyugdíjak és a munkanélküliségi segély 15 százalékos megkurtításával tömi be a kormány a központi költségvetés „oldalán” tátongó lyukakat – derült ki Traian Băsescu államfő tegnapi bejelentéséből. A fizetésből élők felszisszentek, az üzleti szféra képviselői azonban felszusszanhattak, hogy a recesszióval járó hátrányok mellett nem kell elviselniük még az adóemelés terhét is. **4. és 6. oldal ▶**

Záróvizsga: Ábel és A Gyűrűk Ura

ÚMSZ

„Most mondjam azt, hogy az ötöt bárki megírhatta az ideai vizsgán?” – válaszolt kérdéssel az ÚMSZ kérdésére a marosvásárhelyi Kecskésné Kádár Noémi pedagógus, akit a magyar nyolcadikosok tegnapi záróvizsgájának tételeiről, a diákok felkészültségéről kérdeztünk. A magyar szakos tanár szerint a tegnapi megmérettetés az uniós elvárásoknak megfelelően alakult. „Mi már jelentős részben nem irodalmat, hanem irodalomelméletet oktattunk, ötdiktől azon izgulunk és dolgozunk, hogy a gyerekek a nyolcadikos vizsgán felismerjék a különböző formaelemeket, poétikai alakzatokat” – magyarázta lapunknak. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Helyreállt a koalíciós béke?

▶ A tanügyi törvénytervezetről, koalíciós vitákról és megbékélésről, az ellenzéki bizalmatlansági indítvány esélyeiről, illetve az

elkerülhetetlen adóügyi intézkedésekről beszélt tegnap Sepsiszentgyörgyön Markó Béla miniszterelnök-helyettes. **3. oldal ▶**

Markó Béla RMDSZ-elnök és Tamás Sándor tanácselnök

Fotó: Vargyasi Levente

Nehéz próbatétel előtt a görögök

▶ Megszavazta a megszorító intézkedéseket tegnap a görög parlament. Az egyszerű többséget igénylő szavazás során a 300 tagú parlamentben 160 mandátummal rendelkező szocialisták megkapták a szükséges támogatást. Az ország 110 milliárd eurós kölcsönre számíthat cserében az IMF-től és az EU-tól. A kormány tervezett lépései között a bérek, nyugdíjak csökkentése és az adók emelése szerepel. Jeorjiosz Papandreu miniszterelnök a szavazás előtt kijelentette: a demokrácia próbatétel előtt áll, és Görögország jövője a tét. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Nagykövetekkel találkozott Markó Attila kisebbségi államtitkár

A Romániában élő kisebbségek anyaországainak nagyköveteivel találkozott Markó Attila. A megbeszélésen a kisebbségügyi államtitkár bemutatta az új tanügyi törvénytervezet rendelkezéseit, amelyek új elemekkel bővítik a kisebbségi oktatást. Kiemelte, hogy a törvénytervezet alapelvei között szerepel a decentralizáció, melynek következtében az oktatással kapcsolatos döntéseket a helyi közösségek hozzák meg. A törvény továbbá kiiktatja a korábbi szabályozásokban szereplő diszkriminatív rendelkezéseket. Ezt követően a különböző nemzeti közösségek sajátos helyzetét elemezték a résztvevők. A találkozó kotelten beszélgetéssel és fogadással zárult.

A vajdasági parlament elnöke támogatja a kettős állampolgárságot

Egeresi Sándor, a vajdasági törvényhozás elnöke a Reuters brit hírügynökségnek nyilatkozva támogatta a leendő magyar kormányt az azt a tervét, hogy bevezeti a kettős állampolgárság intézményét - közölte a politikus kabinetirodája. Egeresi, aki egyben a Vajdasági Magyar Szövetség egyik vezetője is, pártja nevében üdvözölte a szándékot, amelyet erkölcsi elégtételként él meg a 2004. évi sikertelen népszavazás után. A kettős állampolgárság megszerzése nagy jelentőséggel bír nemcsak a vajdasági magyarok, hanem minden magyar számára, aki Magyarországon kíván élni, mert ezt a magyar nemzethez tartozás megerősítéseként élük meg - hangsúlyozta az újvidéki parlament elnöke a Vajdaság Ma hírportál beszámolója szerint.

A pápa elfogadta két ír püspök lemondását

XVI. Benedek pápa elfogadta két ír püspök lemondását, akik még tavaly ajánlották fel, hogy megválnak hivataluktól, elismerve felelősségüket az ír egyházi személyeket érintő pedofil vádak elutasításában. A Vatikán tegnapi közleménye azonban nem az egyháznak a pedofil ügyek feltárására vonatkozó elkötelezettségére hivatkozik, hanem a katolikus püspökök életkorára. Joseph Duffy püspök és Francis Lagan segédpüspök betöltötték 75. életévüket, amely a nyugállományba vonulás korhatára. Duffy márciusban ismertte el: 1989-ben nem jelentette a rendőrségnek, hogy tudomása volt egy paptársa által elkövetett szexuális bűntettéről. December óta a pápa már három másik ír püspök lemondását is. Az ír egyházi iskolákban és gyermekotthonokban három évtizeden át elkövetett szexuális visszaélésekre már korábban fény derült.

Malina-ügy: bocsánatkérésre szólították fel a szlovák kormányfőt

Rózsacsokrokat vittek a pozsonyi kormányhivatalba szlovák polgárjogi aktivisták, hogy Robert Fico miniszterelnök a közelgő anyák napja alkalmával adja át azokat Malina Hedvignek, a 2006-ban Nyírában megvert magyar diáklánynak, aki azóta férjhez ment és anya lett. A négy polgárjogi aktivista nyílt levélben felszólította a kormányfőt, hogy Robert Kalinák belügyminiszter és Ján Pačka országos rendőrfőkapitány nevében is kérjen bocsánatot Malina Hedvigtől azért, mert négy éve demokratikus jogállamban példátlan módon beavatkoztak egy még le nem zárt rendőrségi vizsgálatba. Ficoék akkor azal vádolták meg Malina Hedviget, hogy csak kitalálta a verést, mert félt egy vizsgától, s ártani akart Szlovákiának. A nyílt levél szerint Ficoék nyilatkozataikkal arról szerették volna elterelni a figyelmet, hogy a Szlovák Nemzeti Párt a kormánykoalíció tagja lett.

Nehéz próbatétel előtt a görögök

Folytatás az 1. oldalról

„Az erőszak nem megoldás, valamint az ország és a görögök jó hírét is megtépázza” – folytatta Papandreu. A miniszterelnök mindazonáltal optimista: „Keményen dolgozunk azon, hogy amit ma görög problémának nevezünk, az holnap a görög csodaként váljon ismertté.” A megszorító intézkedésekről várhatóan csütörtökön késő délután szavaznak a képviselők. Közben újból a parlament elé hívták híveiket a magánszektor és a közalkalmazottak vezető szakszervezetei (GSZEE, ADEDI): a tüntetést tegnap estére hirdették meg. A GSZEE elítélte ugyan a szerdai erőszakot, de továbbra is kitar amellet, hogy folytatni kell a harcot addig, amíg igazságos követeléseik meghallgatásra nem találhatnak. Eközben Athén egy másik pontján a kommunista szakszervezet (Pame) is tüntet.

Mint ismert, a szerdai általános sztrájk során három ember

Papandreu kormányfő görög probléma helyett görög csodát akar Fotó: Agerpres/EPA

halt meg füstmérgezésben, amikor a tüntetők felgyújtottak egy bankot. Az egyik áldozat egy négy hónapja terhes, 32 éves nő

volt. Karolosz Papuliasz elnök a szerdai események után kijelentette, hogy Görögország a szakadék szélén táncol, és minden görögöt figyelmeztetett arra, hogy ne rohanjanak ész nélkül a mélység felé. A vitákhoz hozzászólva a görög pénzügyminiszter, Jerójosz Papakonsztantinu elmondta, a megszorító csomag elfogadása jelenti az egyetlen lehetőséget az államcsőd elkerülésére. Vasziliki Géorgiadiu politológus szerint az erőszakhullám közeledéshez vezethet a görögök és a kormány között, mivel a görögök többsége ellenzi a szélsőséges cselekedeteket. ◀

Euróavezet: levonják a tanulságot

Az euróavezet stabilitásának garanciáit is erősíteni igyekeznek a zónához tartozó 16 európai uniós tagország állam- és kormányfői mai brüsszeli munkavacsorájukon, amelyen jóváhagyják a pénzügyminiszterek múlt vasárnapi találkozásán már elhatározott 110 milliárd eurós támogatási csomagot Görögország számára. Az érintett tagállamok vezetőinek írt meghívólevelében Herman Van Rompuy, az EU elnöke jelezte, hogy a megbeszélésen „áttekintik a napokban lezajló nemzeti parlamenti eljárások állását”, azzal a szándékkal, hogy lezárják a teljes folyamatot. Emellett az uniós politikus azt is szeretné, ha a megbeszélésen megvitátnák a görög válságnak az euróvezet egészével kapcsolatban levonható tanulságait.

Tagadnak a pakisztániak

ÚMSZ

▶ Tagadták a pakisztáni tálibok, hogy bármi közük lett volna a megíusult Times Square-i pokolgépes merénylethez. Azam Tarik szóvivő közölte, hogy ismerik a múlt szombati merényletkísérlet összefüggésben őrizetbe vett pakisztáni-amerikai férfit, és nincs közük a kiképzéséhez. Az amerikai hatóságok hétfőn éjszaka fogták el a 30 éves pakisztáni Faisal Shahzadot, aki amerikai állampolgársággal is rendelkezik. Az illető állítólag „mindent bevallott”, és azt mondta a nyomozóknak, hogy egyedül készült a robbantásra a manhattani Times Square-en. A pakisztáni belügyminiszter úgy vélte a Reuters hírügynökségnek adott interjújában, valószínűtlen, hogy Shahzad tényleg egyedül cselekedett. „Ki kell deríteni, hogy valaki más akarta-e őt felhasználni” – hangsúlyozta. Hozzátette: az Egyesült Államok nem kérte Pakisztán segítségét, de Iszlámábád kész minden támogatást megadni a tettesek kézre kerítése érdekében. A pakisztáni biztonsági hatóságok azonnal elkezdtek nyomozni a gyanúsított után, amint a neve nyilvánosságra került a sajtóban. Azonosították az egész családját, az üzleti partnereiket, a bankszámláikat, a telefonszámaikat – mondta a belügyminiszter. ◀

Választott Nagy-Britannia

Nagy-Britanniában tegnap 45 millió bejegyzett választópolgárt vártak az urnákhoz

Fotó: Agerpres/EPA

Hírösszefoglaló

▶ Parlamenti és a részleges helyhatósági választásokat tartottak tegnap Nagy-Britanniában. A 45 millió bejegyzett választópolgár helyi idő szerint 22 óráig – romániai idő szerint éjfélig – adhatja le voksát a 650 parlamenti választókerület közül 649-ben; egy választókerületben az egyik jelölt halála miatt május végére halasztották a választást. Tegnap 164 angliai körzetben, köztük Lon-

don 32 kerületében helyhatósági választásokat is rendeznek.

A legutolsó felmérések azonban – mint a korábbiak – arról tanúsodnak, hogy nagy valószínűséggel egyik párt sem jut abszolút többséghez a westminsteri parlament alsóházában. A *The Sun*, a legnagyobb – és legbefolyásosabb – brit tömeglap megbízásából elvégzett, szerdán közölt közvélemény-kutatás a tizenhárom éve ellenzékben politizáló Konzervatív Pártnak 35 százalékos, a kor-

mányzó Munkáspártnak 30 százalékos, a Liberális Demokratáknak 24 százalékos támogatottságot mutatott ki.

Minden választókerület egyetlen egyéni jelöltet küld a parlamentbe. A jelöltek akár relatív többséggel is győzhetnek, vagyis úgy, hogy a többi indulóra leadott voksok száma együtt meghaladja a győztes szavazatainak számát, mivel nem előírás, hogy az összes leadott szavazat felénél többet meg kell szerezni. ◀

Csáky dicséri Bukarestet

MTI

▶ Szerbia és Románia a kisebbségi jogok érvényesítése terén mára lekörözte Szlovákiát – jelentette ki Csáky Pál, a Magyar Koalíció Pártjának (MKP) elnöke a Pásztor Istvánnal, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnökével közösen megtartott tegnapi pozsonyi sajtóértekezleten. Csáky és Pásztor is méltatta a kisebbségek helyzetét szabályozó, tavaly augusztusban elfogadott szerbiai törvényt. „A szerbiai kisebbségi törvény példaértékű lehet Közép-Európa országai számára. Biztos vagyok abban, hogy ez Szlovákiára is érvényes. A kisebbségi törvény által kezünkben tartjuk az oktatásügyünket, a tájékoztatási rendszert, a kulturális életünket és a magyar nyelvhasználat kérdését is” – jelentette ki a VMSZ elnöke. „Jogköröket kapunk, de ez egyben felelősséget is jelent” – szögezte le. Kifejtette: a szerb többség nem tekint destabilizáló tényezőként a vajdasági magyarokra, és olyan együttműködést valósított meg annak képviselőivel, amelynek eredményeként a szerbiai magyarok az őket érintő ügyekben maguk döntenek, illetve a vajdasági magyarok alkotta Nemzeti Tanács kisebbségi önkormányzatként megkerülhetetlen a magyarokat érintő kulturális és oktatási jogszabályok meghozatalánál. Az MKP folyamatosan tárgyal a határon túli magyarság többi képviselőivel, hogy megoszthassák egymással tapasztalataikat – elsősorban a kisebbségi jogok terén. Június elején Markó Béla, az RMDSZ elnöke is Szlovákiába látogat – közölte újságírókkal a magyar politikus. ◀

Teljes körű magyar oktatás

Kovács Zsolt

A tanügyi törvénytervezetről, valamint az ezzel kapcsolatos koalíciós vitákról és megbékélésről beszélt tegnap Sepsiszentgyörgyön Markó Béla miniszterelnök-helyettes. Az RMDSZ szövetségi elnöke elmondta, azért ment Háromszékre, mert olyan időszak van, amikor hasznos szorosabb kapcsolatot tartani a saját szervezettel, és azokkal, akiket a kormányban meghozott intézkedések jól vagy rosszul érintenek. Az RMDSZ-elnök szerint a háromszékiek jelezték neki, hogy hasznos lenne anyanyelvi oktatási kérdésekben tanácskozni a pedagógusokkal. Erre került sor tegnap Sepsiszentgyörgyön a Puskás Tivadar Szakközépiskolában, majd Kézdivásárhe-

lyen, a Gábor Áron Műszaki Oktatási Központban.

A román nyelven kívül mindent magyarul

Az új oktatási törvény által – amennyiben ezt elfogadja a parlament – gyakorlatilag teljes körűvé válik az anyanyelvű oktatás Romániában, és e tekintetben az RMDSZ semmilyen viszályt nem tart elfogadhatónak – jelentette ki Markó. A szövetségi elnök elmondta, a kormány által elfogadott, jelenleg a képviselőház oktatási bizottságában lévő jogszabálytervezet még a korábbi, a kormány által felelősségvállalással elfogadott, majd az Alkotmánybíróság által hatályon kívül helyezett törvényről is szélesebb anyanyelvi jogokat biztosítana a kisebbségi

oktatás terén, ennek elfogadásához azonban erős koalíciós szolidaritásra és a koalíciós egyezségek szigorú betartására van szükség. Markó Béla ezzel az oktatási szakbizottságban szerdán bekövetkezett koalíciós nézeteltérésre utalt, amikor is a demokrata-liberálisok egyik képviselőjének támogatásával, 16-15 arányban elfogadták azt az ellenzéki javaslatot, melynek értelmében a történelem és földrajz ötödik osztálytól kezdődően csak román nyelven oktatható. Mint ismeretes, az RMDSZ határozott fellépésének eredményeként a tervezet folytatódó vitájában már a megállapodásnak megfelelően fogadták el a többi kisebbségi vonatkozású cikelyt. Így alakulhatott ki az ellentmondás, hogy – míg a történelem és földrajz oktatására

vonatkozó cikkely román nyelvű oktatást ír elő, az utána következő rendelkezés kimondja: a román nyelven kívül minden tantárgy anyanyelven oktatható. Ezt az ellentmondást a plénumban fogják feloldani – mondta Markó Béla.

További eredmények

A törvény további, kisebbségi vonatkozású rendelkezései közül a szövetségi elnök fontos előrelépésnek nevezte azt is, hogy a román nyelvet és irodalmat végig sajátos tanterv szerint és tankönyvből oktathatják a kisebbségi gyerekeknek, a líceumban is. Új kezdeményezés az is, hogy a diáklétszámtól függetlenül a kisebbségi iskolák elnyerhetik a jogi személyiséget, így bármilyen kis létszámú az adott iskola, pecséttel és aláírási joggal rendelkezhetnek. A törvénytervezet egyik nagyon fontos cikkelye, hogy az intézmény vezetésében számarány alapján vesznek részt a kisebbségiek – a szórványban működő iskolákra nézve ez fontos rendelkezés. A miniszterelnök-helyettes szerint a fejkvótarendszer bevezetése komoly kockázatot jelentett volna a kisgyereklétszámmal működő magyar intézmények esetében. „Ez számunkra elfogadhatatlan, ezért bevittünk az új tervezetbe egy nyelvi pótlékot, ami azt jelenti, hogy a kisebbségi iskolák eleve nagyobb szorzóval működnek, azaz több fejpénzt kapnak. Ez sem oldja meg problémánkat, így beiktattunk egy másik szempontot is, az úgynevezett diszperziós, szétszórtsági pótlékot: olyan közösség esetében, ahol gyerekek, családok szétszórtan élnek, megint egy jelentős emelés jár a gyerek után” – mutatott rá Markó Béla.

Kényszerleépítés

Románia újfent olyan állapotba került, amelyről a számok nem mondanak el sokat, eleget semmiképpen.

Ha például a súlyos helyzetben lévő görög gazdaság makroadatait összehasonlítjuk a romániaiakkal, ki-

fejezetten jól állunk. Görögország államadóssága a bruttó hazai termék 115 százaléka most, és 140-re emelkedik, amire – három év múlva – az Európai Unióval és a Nemzetközi Valutaalappal kialakított támogatási program véget ér. A támogatás maga, több mint százmilliárd euró eléri Görögország éves GDP-jének a harmadát. Románia ehhez képest éves GDP-jének a hatodát kapta a Valutaalaptól, hogy elkerülje a válságot, államadóssága pedig a hazai termék 28 százalékának felel meg. Miért került fel mégis a görög válsággal összefüggésben Románia neve? Más szóval: ha ilyen jól állunk, miért állunk mégis annyira rosszul? Hozzáértők a szerkezeti problémákat okolják, ezek megszüntetése nélkül a kormány intézkedési terve továbbra is egyetlen lábbon állna, a költségek csökkentésén. Erre vonatkozóan a Demokrata-Liberális Párt több megoldást körvonalazott, de másfél éves kormányzása alatt egyet sem ültetett gyakorlatba. Nem váltotta be a költségek csökkentésére tett ígéreteit sem, ezért van szükség azokra az intézkedésekre, amelyeket tegnap este az államfő – az adóemelésre váró közvélemény előtt csaknem diadalittas hangulatban – bejelentett. Önáltatás lenne, ha nem tennék rögtön hozzá: mindössze a tavaly vállalt kötelezettségek megújításáról van szó, csakhogy, mivel a Valutaalap nem bízik a kormányban, ígéret helyett azonnali lépést sürgetett. Nem éri be kényszer szabadságolással, főleg pedig nem várja meg, amíg elkészül a köztisztviselők új személyzeti kerete, és eldől, hogy kik azok, akik nem férnek bele. A létszámleépítést megelőzően, azonnali hatállyal huszonöt százalékkal csökkennek a bérikiadások, tehát a fizetések is. Ennek nyomán, normális esetben el kellene hogy induljon egy versenyfutás az intézményvezetők között, ki szabadul meg hamarabb az alkalmazottak negyedétől, hogy azután a maradtok – elméletileg a legjobbak – ismét megkapják a mai bérüket. Tétélezük fel, hogy a legjobbak maradnak, és a közszolgáltatások színvonala ad absurdum még javul is, miután a köztisztviselők megszabadulnak az okvetetlenkedő téblábolóktól. Viszont, és erről az államfő nem beszélt, ezzel csak a dolog egyik fele lesz elvégezve. A másik feléhez, a bevételek növeléséhez aligha lesz elég az adók szinten tartása.

Szőcs Levente

A tanügyi törvényről és az ezzel kapcsolatos koalíciós vitákról beszélt tegnap Sepsiszentgyörgyön Markó Béla. Fotó: Mediafax

Az ellenzék nem számíthat az RMDSZ dezertálására

ÚMSZ

Megszövegezte és május 17-én nyújtja be Kilyuggatták Romániát című bizalmatlansági indítványát a Szociáldemokrata Párt (PSD) – jelentette be tegnap Lia Olguța Vasilescu szenátor hozzátéve, akkor jár le 4 hónap, 3 hét és 2 nap a kormány beiktatása óta. A szöveget a párt országos vezetőségének is jóvá kell hagynia, majd a benyújtás időpontjáról is döntenie kell. A 40 oldalas dokumentumban a szociáldemokraták bírálják a közalkalmazottak egységes bérrendszerének következményeit, a munkanélküliség emelkedését, a lerobbant szállítást, a pusztán képzeletben meglévő válságellenes intézkedéseket. A szöveget továbbították a Nemzeti Liberális Pártnak (PNL) is, amely ugyancsak dolgozik egy bizalmatlansági indítványon.

Az ellenzékiek tervezett akciójával kapcsolatban sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatóján Markó Béla elmondta: többen megkérdézték tőle, hogy az RMDSZ csatlakozik-e az ellenzék által tervezett bizalmatlansági indítványhoz, megszávná-e azt, de leszögezte: a szö-

vetség egy kormánykoalíció tagja és egyértelmű, hogy nem szavaz a kormány ellen. Markó hangsúlyozta, az RMDSZ egy olyan nehéz időszakban vállalkozott a kormányzásra, amikor még nem dőlt el, sikerül-e kilábalni a gazdasági válságból, amikor rendkívül kemény megszorító intézkedéseket kell meghozni annak érdekében, hogy egyensúlyban tudják tartani az ország költségvetését. „Mind-ezek mellett, az RMDSZ nem futamodik meg a nehézségek elől” – fogalmazott a szövetségi elnök. Szerinte ahhoz, hogy az ország valóban kilábaljon a válságból, nem elég csupán a jelenlegi gazdasági nehézségeket leküzdeni, mélyreható intézményi reformra, decentralizációra van szükség.

A Cotroceni-palotában folytatott tárgyalásokról Markó elmondta: a gazdasági válság valószínűleg nem ér véget egyhamar, ezért most nem kellemes kormányban lenni, jobb ellenzékben bírálni a meghozott intézkedéseket. Az RMDSZ-elnök szerint most nem időszerű a kormány átszervezése, de valószínűsíthető, hogy ősszel sor kerül a kormány tevékenységének kiértékelésére.

Haladhatnak ANI-ügyben

ÚMSZ

Megjelent a Hivatalos Közlönyben az Alkotmánybíróság azon döntése, amely törvényellenesnek minősítette az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó jogszabályt. A határozat publikálásának jelentőségét növeli, hogy egy nappal korábban a szenátus jogi és emberjogi bizottsága éppen a késlekedésre hivatkozva halasztotta el az ANI-törvény vitáját. Mint ismeretes, Traian Băsescu államfő április 25-én személyesen kérte a parlamenti pártokat, hogy tíz napon belül adják vissza az ANI-nak hatásköreit. Két nappal később a képviselőházban megszavazták a kormány által kidolgozott törvénytervezetet és átadták a jogszabályt a felsőháznak. A szenátus állandó bizottsága úgy döntött, hogy a jogi bizottság a hétvégéig kap határidőt arra, hogy megvitassa a tervezetet, a plenáris szavazásra május 11-én kerülne sor. A szerdai halasztással veszélybe került ennek a tartása. A vita halasztását Dan Sova szociáldemokrata honatyja kezdeményezte és megkapta Frunda György RMDSZ-es szenátor támogatását is, aki szerint a kormány törvényjavaslata a ne-

gyedik párhuzamos jogszabály lenne a kérdésben, ami ellentétes az Emberi Jogok Európai Bíróság azon döntésével, hogy egy problémát csak egy törvény szabályozzon.

Az Alkotmánybíróság indoklása szerint az érvényben levő ANI-törvény azon kitétele, miszerint a közjogi méltóságok vagyonyilatkozatát nyilvánosságra kell hozni, sérti az érintettek magánélet védelméhez való jogát. A dokumentum szerint a vagyonzvizsgáló ügynökség bizonyos hatáskörei révén az igazságszolgáltatás szerepét töltötte be, holott az Alkotmány kimondja: csak a bíróságok szolgáltathatnak igazságot. A taláros testület szerint így sérül a hatalmi ágak szétválasztásának az elve. Az Alkotmánybíróság kimondta azt is, hogy a kormány nem módosíthatja az alaptörvényt sértő cikkelyeket sürgősségi rendelettel, hanem csak törvénytervezettel kezdeményezheti a szükséges módosításokat. A kormánynak és a parlamentnek 45 napja van a változtatások végrehajtására, de mint korábban írtuk, Traian Băsescu államfő tíz napos határidőt adott a parlamenti pártoknak az ANI-törvény elfogadására.

Román lapszemle

Méhkaparás után meghalt egy tizenöt éves lány a konstancai kórházban. (Adevărul) ► Dacára a helyenként ötven százalékos árcsökkenésnek, a bukaresti hotelszobák többsége üres. (Evenimentul Zilei) ► A besztercei polgármesteri hivatal 230 ezer lej értékben rendelt négy turisztikai tájékoztató táblát a vakok számára, amelyeket a város különböző pontjain helyeznek el. (România liberă) ► A kereskedelmi vállalatokhoz hasonlóan a polgármesteri hivatalok is csődbe mehetnek, amennyiben nem törlesztik 120 napnál régebbi adósságaikat, és ha az meghaladja éves költségvetésük ötven százalékát. (România liberă) ► Mona Muscă kanálisba esett. A Nemzeti Liberális Párt volt tagjával épp 61. születésnapján történt a baleset. (Jurnalul Național) ► Minden idők egyik legsikeresebb edzőjének, Mircea Lucescunak nem áll szándékában szülőhazájában dolgozni. „Legfeljebb egy másik életben dolgoznék újra Romániában” – mondta a tréner, aki újabb bajnoki címet nyert Ukrajnában a Sahtar Donyeck csapatával. (Puterea)

A tékozló állam esete az IMF-fel

Egy évvel a Nemzetközi Valutaalappal megkötött készletlenti hitelszerződés aláírása után, és azt követően, hogy Románia elköltötte a megállapodás keretében folyósítandó közel 13 milliárd euró javarészét, most kiderült: az ország helyzete – ha lehet – még súlyosabb, mint a töméntelen pénz megérkezése előtt, a válság feltehetően ebben az évben is mélyülni fog, a kilábalás kezdete pedig bizonytalan időre elhalasztódott.

Bogdán Tibor

A reformintézkedések halogatása következtében a román kormány igen csak nehéz helyzetbe került. Komolyságára utal az a körülmény is, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) Romániában látogató illetékei szükségesnek tartották meghosszabbítani tárgyalásorozatot a bukaresti illetékesekkel.

Mennyi pénz jött be...

Az IMF küldöttségének mostani, bukaresti látogatása alkalmával felröppent, és egyre bizonyosabbá válik a hír, miszerint a kormány – miután a szakértelem mellett a bátorság is hiányzott belőle – a közzsféra (masszív elbo-

csátásokkal járó) szerkezeti átalakításának halogatása miatt most rákényszerül az adók és az illetékek növelésére. Mindenekelőtt a hozzáadott értékadóról és a korábban 16 százalékos megállapított egységes adókulcs emeléséről van szó.

Románia röviddel a készletlenti hitelszerződés aláírása után megkapta az első kölcsönrészletet: 4,9 milliárd eurót, amit az Európai Bizottságtól, a Világbanktól és más külföldi hitelezőktől érkező 1,5 milliárd euró követte. A tavalyi esztendő utolsó negyedében újabb 3,45 milliárd euró folyt be Romániába. Az idén érkező további két kölcsönrészlettel együtt Románia több mint 9 milliárd eurót vett fel a csaknem 13 milliárd eurós hitelkeretből.

...és mi lett belőle

Ez a hatalmas összeg azonban nem a gazdasági helyreállítást, a beruházásokat, hanem a szociális elégetlenség megelőzését szolgálta: a kormány a pénzt – igaz, az IMF beleegyezésével – a fizetések és a nyugdíjak folyósítására fordította. A társadalmi feszültségek elkerüléséért, és természetesen saját népszerűségének megőrzéséért kölcsönt kölcsönre halmozott, a pénzügyminisztérium banki hitelekért folyamodott, most pedig a bukaresti illetékeseknek szembe kell nézniük azazal az elkerülhetetlen tényre, hogy közeledik a jelentős kamatokkal megterhelt kölcsönvisszafizetések időszaka, miközben az állam-

pénztár továbbra is üres, a válságkezelő intézkedések pedig rendre elmaradtak.

A kormány még 2009 elején megígérte, hogy 140 ezer fővel csökkenti a közalkalmazottak számát – a válságban mostanáig alig több mint 30 ezer személyt bocsátott el. Ennek ellenére az országban az álláskeresők száma meghaladja a 750 ezret, csakhogy legnagyobb részüket jelenleg a magánszektorból bocsátották el. Mindeközben az államadósságok tavaly február óta a bruttó nemzeti össztermék nem egészen 22 százalékaról csaknem 29 százalékra ugrottak. Ez önmagában még nem lenne különösebb gond, idővel azonban igen veszélyessé válhat, további növekedésének valószínűségére illetve a makrogazdaság helyzetére gondolva. Mivel a befektetők gazdaságilag sérülékeny országnak tartják Romániát, a beruházások fellendülésére sem lehet egyelőre számítani, ami nehezen finanszírozhatóvá teszi a közadósságot.

Nem véletlen, hogy nemzetközi megfigyelők – az IMF mellett például az Európai Bizottság szakemberei – nem zárják ki annak lehető-

ségét, hogy a költségvetési hiány elérheti a bruttó nemzeti össztermék nyolc százalékát, az Európai Bizottság pedig 3,5 százalékról 4,3 százalékra módosította a várható inflációs rátát.

Védhetetlen mentsvár

Ilyen körülmények között maximálisan beszűkült az állam mozgáster, egyetlen megoldás kínálkozik: az adóterhek növelése, miután Románia már amúgy is a világ legtöbb adófajtáját bevezető országok sorába tartozik. Nagy kérdés azonban, hogy az amolyan utolsó mentsvárnak tartott intézkedések meghozzák-e a kívánt eredményt? Gazdasági elemzők határozottan állítják, hogy például a jelenleg 19 százalékos hozzáadott értékadó 22 vagy 25 százalékra történő növelése nem csak hogy a legmagasabb ilyen típusú adót kirovó országok közé emelné Romániát, de maga után vonná a bruttó nemzeti össztermék 1-3 százalékkal történő visszaesését is. Az értékadó emelése ugyanis jelentős drágulással járna, ami első sorban a fogyasztást, majd

ennek nyomán a termelést fogná vissza. Arról nem is beszélve, hogy az állam a nagyobb hozzáadott értékadó behajtására is képtelen lenne.

Az egységes adókulcs 4-6 százalékos emelése pedig amellet, hogy csökkentené a jövedelmeket, a fekete piacnak kedvezne, így aztán a nagyobb adó ellenére sem növekedne számottevően az állam bevétele. Sőt, mivel a vállalatok ilyen körülmények között nyilvánvalóan további elbocsátásokhoz folyamodnának – egyes véleményeknek megfelelően már az akár egy százalékos adóemelés is mintegy 100 ezer munkanélkülit „termelne” – a több munkanélküli segély kifizetése még a csekély bevétel-gyapapodást is semlegesítené.

Mindezt szem előtt tartva az ellenzék nyilván érthető módon követeli a kormány átalakítását vagy menesztését, csakhogy ez sem jelentene megoldást – legfeljebb tüneti kezelést. Alapvető szemléletváltásra lenne szükség – nemcsak a kormányilletékesek, de a teljes politikaí osztály esetében is. Ez lenne viszont a legnehezebben kivitelezhető reform. ◀

Az Aranycsapat és „utolsó mohikánjai”

Születésnapján köszöntötték Buzánszky Jenőt, a magyar labdarúgás egyik legendáját. Rajta kívül már csak Grosics Gyula él az egykori Aranycsapatból. Mindkettejük nagy szívfájdalma, hogy nem lehetnek – ki tudja, még meddig – tagjai a „nemzet sportolói” csapatának.

Gy. Z.

A még élő két legenda egyike, Buzánszky Jenő most volt 85. éves. (A másik „utolsó mohikán” az egy esztendővel fiatalabb Grosics Gyula.) Az Aranycsapatnak becézett egykori magyar futballválogatott (néhai szerkesztőm belém verte: Isten ments, hogy „foci”-t írjak, focizni a grundon szoktak; amit a nagyok művelnek – és akkor még voltak nagyok –, az labdarúgás, futball) hátvédjét csütörtökön köszöntötte a Magyar Labdarúgó Szövetség. A kristályváza mellé kapott egy nemzeti mezt is, a hátán 85-ös számmal.

Politika és üzletág

Jóllehet az atlétikát nevezik a sportok királynőjének, a futball legalábbis koronázatlan király. Tulajdonképpen alig idősebb, mint a most ünnepeelt Buzánszky Jenő (az első világbajnokságot 1930-ban rendezték meg), de a második világháború után – elsősorban a Szovjetunióba és „békétáborában” – a

politika eszközüvé vált. Hogy aztán a huszadik század utolsó negyedében-harmadában kőkemény üzletág alakuljon át.

Buzánszky Jenőnek azonban szerettek „labdarúgni”, ha néhai szerkesztőm odafeletről megbocsát, ideírom: focizni. Tőlük nem elsősorban a technikát kell ellesni, hanem azt, hogy a ma már csak nyomokban létező grundot hogyan kell a játékosoknak a szívükben becsémpészniük – természetesen a Wembley, a Maracana zöld gyepére. Mert igaz, hogy a magyar góllövő listát 84 találatlaltal a 85-szörös válogatott Puskás Ferenc vezeti. S bár manapság még ennyiszor is nehéz a címeres mezt felhúzni, olyan „sztárok” is vannak (Thorgerle a Manchester United ellen), akik mindössze egyetlen egyszer írták be magukat a magyar labdarúgás történelmébe.

Tizenegy név

Amikor az Aranycsapat aranykönyvét írták, karonülőként semmiről nem tudtam. A kor szele azonban ko-

A halhatatlan Aranycsapat – amelynek már csak két tagja él

Fotó: archív

rán megcsapott: az 1956-ban, a magyar forradalom viharától külföldre fűtt labdarúgók nevét korábbi világraszóló sikerük ellenére is Magyarországon csak sügni lehetett egymás fülébe, márpedig egy gyereket mi is izgathatna jobban, mint a titok maga. A hírek pedig nem ismertek határokat: eljutott mindenkihez, hogy külföldön Puskást tartják a legnagyobb magyarnak; ez máig alig változott. Honolulától Kamcsatkáig áhítattal ejtik ki a „Puskasz” nevet, még most, halálában is.

Nemrég még férfiember az azon versenyeztek, fel tudják-e hibátlanul sorolni az 1952-ben helsinki olimpiai aranyat szerző, 1953-ban Londonban az angolokat, akik otthonukban még soha nem kaptak ki 6:3-ra verő, majd a budapesti visszavágón 7:1-re elkalapáló, 1954-

ben azonban a Németország ellen vívott döntőben alulmaradó, így „csupán” ezüstérmes Aranycsapat tagjait: Grosics Gyula, Buzánszky Jenő, Lóránt Gyula, Lantos Mihály, Bozsik József, Zakariás József, Budai II. László, Hidegkuti Nándor, Czibor Zoltán, Puskás Ferenc, Kocsis Sándor.

Ilyenek voltak

Négyüket személyesen ismerhettem. Grosiccsal botcsinálta üzletemberként találkoztam: egy közlekedési vállalat utazási irodáját vezette a hetvenes években, de tulajdonképpen a cég labdarúgó csapatát irányította a háttérből, nem kevés sikerrel. A „fekete párdúc” (ő öltött először kapusként fekete mezt) nevét ma a magyar kormányfő-várományos Orbán Viktor

közreműködésével alapított gyulai futballakadémia viseli. Bozsikkal (az egyetlen magyar százasoros válogatott) akkor találkozhattam, amikor végzetes szívinfarktusa előtt szövetségi kapitány volt: a kispadon is hideg fejjel, de forró szívvel élte át a játékot – ez is lett a vesztes (a kispesti stadion homlokzatán olvashatjuk a nevét). Hidegkuti éveken át Kairóban volt sikeres edző, interjút is itt készíthettem vele: az egyiptomi főváros utcáján nemcsak a forgalom miatt tudott az autó lépésben haladni velünk – a járókelők minduntalan megállították, hogy kezet foghassanak vagy csak néhány szót válthassanak vele, akit „Mr. Kutyi”-nak becéztek (budapesti csapata, az MTK ma a Hidegkuti Stadionban van otthon). A letragikusabb élmény Puskáshoz fűz: már

csak a kórházban láthattam: ő szólított meg, és rendszerint a labdáról beszélt – ha sok minden kitörölődött is az agyából, a futball kitörölhetetlen emléke maradt (rőla korábbi sikereinek színhelyét, a volt Népstadiont nevezték el – még életében).

Román–magyar statisztika

A magyar és a román labdarúgó válogatott 1945. szeptember 30-án mérte össze először az erejét, a budapesti Üllői úton a hazaiak 7:2 (5:2) arányban győztek, s a későbbi Aranycsapatból már akkor is játszó Hidegkuti és Puskás 2-2 gólt lőtt (a románoktól Fábán és Perényi volt eredményes). Az 1947. október 12-i visszavágón 0:3 (0:2) volt az eredmény, Puskás itt is kétszer talált a kapuba. Az ismét csak Budapestben 1948. június 6-án megrendezett meccsen 9:0 (2:0) volt az eredmény a magyarok javára, ezúttal Puskás és Kocsis 2-2 alkalommal vette be a román kaput. Négy hónapra rá, 1948. október 24-én a bukaresti mérkőzés 1:5 (0:1) arányú vendéggyőzelemmel végződött, ekkor Puskás mesterhármast produkált. Érthető hát, hogy a román válogatottban mindig is élt a vágy, hogy legyőzze a magyarokat, és ez – mint tudjuk – hosszú idő után, de be is következett. A bő egy hónap múlva kezdődő dél-afrikai világbajnokságon azonban egyik csapat sem lehetett ott. ◀

Lap-top

A nap címe. A nemzetgazdaság aláásása, Cristian Tudor Popescu, Gândul

Magyarzat. Minden eddiginél keményebb, mondhatni „történelmi” ítéletet mond ki CTP drámai hangú vezércikkében. A vád a Boc-kormányt illeti, amely megijedhet vagy nem ijedhet meg ettől, ámde odafigyelnie feltétlenül kellene, hiszen a legnagyobb véleményformáló román újságíróról van szó, álláspontja pedig megegyezik a közvéleménnyel. Még nekünk is borsószik a hátunk, amikor ilyeneket olvasunk: „Mindazért, amit a Boc-kormány tett és jelenleg tesz, Nicolae Ceaușescu agyonlőtték, mint egy kutyát.” És akkor már régen nem a kabinet jó szándékáról van szó – hanem a képességéről, kompetenciájáról. Pontosabban annak hiányáról a kulcsárakat illetően. Lehet vigasz, hogy a mi embereink, minisztereink megfelelnek, dolgoznak és teljesítenek, ha egyszer a többiek – élükön a kormányfóval (aki inkább amolyan kormányzóvivő, hiszen az alapvető, stratégiai döntéseket nem ő hozza meg – pancserék? Féltő, hogy az árat nekünk is meg kell fizetnünk.

Ejti – nem ejti? Ezen a héten különösen izések az Academia Cațavencu fotómagyarázata. Az egyik képközvetítő három szereplővel a politikai hajól össze: Cristian Preda, Mihai Răzvan Ungureanu és Cătălin Avramescu. Utóbbi, elnöki főtanácsadó, a következőket mondja: „Te Cristian, te Răzvan, gyertek, na, egymás között vagyunk! Áruljátok el nekem, titeket is megver, amikor berúg? Seggberúg, odatesz, hogy négykézláb mázskáljátok és hogy idézzetek a Levantul című könyvből? (Mircea Cărtărescu alkotása – a szerk. megj.) Összetépi a doktori értekezéseiteket, és átírja veletek másnap délig, amikor ő felébred? Miért kérdelem: három hete nem pofozott meg! Gondoljátok, hogy kiestem a kegyeiből?” Véleményünk: nem esett ki, az államfő híresen lojalis a tanácsadóihoz.

A nap álhíre. „Dragă Stolo”, vagyis szegény Teodor Stolojan kijelentette, hogy két esetben nem vállalna miniszterelnökséget: 1. ha emelik az adókat, 2. ha nem emelik az adókat.

Minden napra egy mondat

„Szeretem felkeresni néha a barátaimat, viszontláthatom a könyvtáram.”
William Hazlitt

Gordonok alkonya

Éjfél utótt mifelénk az óra, mire a brit választókörikeretekben lezárták az urnákat. Végeredményről tehát számszakilag be nem számolhatunk, de hogy mi is történhetett, arról több mint sejtéseink lehetnek. Gordon B. elbukott.

Ötödik hete viszont már tudhatjuk, hogy B. Gordonnak is távoznia kell. Méghozzá a választópolgárok kétharmadot is meghaladó arányának akaratából. Igaz, ezt az egész hercehurcát, ami a miniszterelnökséggel jár, mindössze egy évre vállalta (havi egy forint jelképes fizetésért), hogy utána visszatérhesen oda, ahonnan jött. Jelesül az üzleti életbe; itt aztán majd bőséggel kamatoztathatja azt a bizonyos – a magyar készpénzforgalomból mellesleg kivont – aprópénzt.

A Gordonoknak mindenképpen leáldozott. De mi is történik mostanság Európában; mivel jár, hogy – mint a Naprendszer ritka bolygó-együttállásainak hatásaként – jóformán országgyűlési és államfő-választási cunami söpör végig a kontinensen? A minap erő-

Gyulay Zoltán

Horváth István

Jaj, emberek, emberek

SZELLEMLIDÉZÉS

U-u-u-úúú! Ó, nézzetek rám, haldoklom. A szélvihar halotti fohászt süvölt értem a kapualjban, én pedig vele együtt üvöltök. Elvesztem, bizony elvesztem. Az a piszkos süveges gazember – a Népgazdasági Tanács szabványékeztetési ebédlőjének szakácsa – leöntött forró vízzel, és leforrta a bal oldalamat. Micsoda állat, és ráadásul proletár. Uramisten, hogy fáj! (...) És most üvöltök, csak üvöltök, de ugyan mit segít az üvöltés. Mít ártottam én neki? Csak nem eszem ki a vagyonából a Népgazdasági Tanácsot, ha a szemémben turkálók? Zsugori alak. Szép kis alak, nézzék meg egyszer, széle-hossza egy. Rézpofájú tolvaj. Jaj, emberek, emberek. Ez a süveges délben vendégelt meg forró vízzel, most pedig besötétedett már, úgy délután négy körül járhat, abból ítélve, hogy micsoda hagymaszag árad a precisztyenkai tűzoltóságról. (...) Az oldalam elviselhetetlenül fáj, és tisztán látom: holnap fekélyek jönnek ki rajta, és akkor mivel fogom gyógyítani – ez itt a kérdés. Nyáron ki lehet ugrani Szokolnyikibe, ahol egy különlegesen jó fű nő, azon kívül akárki ingyen telezabálhatja magát kolbászvegekkel, és lenyalogathatja a zsirt a papírokról, amit szétdobálnak a polgártársak. (...) De ilyenkor ugyan hová lehet menni? Nem rugdostak meg csizmával? De rugdostak. Verték téglával a bordámat? Épp eleget. Én már mindenből kivettem a részem, megbékéltem a sorsommal, és ha sírok is most, akkor csak a fizikai fájdalomtól és a hidegtől sírok, merthogy a lelkem még pislákol... Szívós a kutyalélek.

Mihail Bulgakov: Kutjaszív. Fordította Hetényi Zsuzsa

Erdélyi öntudat

Egyelőre csak találgatjuk, hogy vajon mit akar kezdeni velünk, erdélyi magyarokkal az új magyar kormány, mivel elvi kijelentéseken és nemzeti szövegeken kívül (mint az, hogy megteremtik ám az igazi magyar nemzeti egységet) eddig konkrétumok nem hangzottak el. Mármint ama választás előtti ígéreten kívül, hogy egyéni kérésre megkaphatjuk majd a kettős állampolgárságot. Ámde feltétlenül figyelmet érdemel, hogy a pesti közszolgálati média (a rádió és a televízió) tőlünk elsősorban azokat szólaltatja meg, akik a választásokkal „nyert” súlytalanságuk miatt is alig vannak ráhatással az erdélyi magyarságra, nem viselik a kormányzás nyújtását és felelősségét, semmiért sem vonhatók kérdőre, s minden következmény nélkül mondhatnak – igazi nagy magyar blöfföket. Ez azt vetíti előre, hogy folytatódik az, ami nyolc éve abbamaradt, vagyis a Fidesz az RMDSZ ellenzékét támogatja, még akkor is, ha ez az ellenzék csúfosan leégett a két utóbbi megméretésen. (A helyhatósági választáson a lehetséges szavazatok mindössze tíz százalékát kapta, szemben az RMDSZ 90 százalékával, a parlamenti választásokra pedig úgy elvázott, hogy jelöltek sem tudott állítani.)

Tapasztalataink vannak arról, hogy mennyire káros, ha az anyaország figyelmen kívül hagyja az itteni realitásokat. Több kínálkozó példa közül egy manapság már-már elfelejtett idéznek meg. 1940 után, Észak-Erdély visszatérését követően a pesti kormány (mintha nálunk csupa analfabéták éltek volna) huszonnégyezer köztisztviselőt helyezett ide, köztük nagy számban olyan dunántúliakat, akik nem ismerték a mi viszonyainkat, többségük addig még erre sem járt, semmiféle élményük nem volt a magyar-román-szász együttélésekről, figyelmen kívül hagyták az ezzel kapcsolatos érzékenységet, s nem ismerték a kisebbségek nyelvét. Mint tudjuk, arroganciájuk sokat ártott, nemegyszer konfliktusos helyzetet teremtett, ami végül is befolyásolta a terület 1946. évi visszacsatolását.

Ugy tűnik, az új pesti kormány most is valami olyasmit akar erőltetni, aminek itt nincs többségi támogatottsága, és el szeretné hitetni (csak legyen, aki elhiszi!), hogy nem Bukarestben, hanem Pesten dőlnek el dolgaink.

Talán újra kellene olvasniuk Kós Károlytól a Kialtó szót. Az alábbi pár sort mindenképpen: „Mi nem az egységes magyarságból elszakasztott egyszerű lélekszám vagyunk, de külön történelmi egység ezer esztendő óta, saját külön erdélyi öntudattal, önálló kultúrával, önértékeléssel. Tudunk számolni minden helyzettel, tudunk kormányozni és tudunk nehéz vereségek után talpra állni.”

Sike Lajos

sítették meg Ausztriában a szociáldemokraták által újraválasztott Heinz Fischert a köztársasági elnöki székben; Lengyelországban Lech Kaczyński tragikus halálától függetlenül is elnökválasztások lettek volna; az esztendő elején Ukrajnában két Viktor (Juscenko és Janukovics) váltotta egymást; lezajlottak az ismert eredménnyel a magyarországi szavazások; bő egy hónap múlva pedig Szlovákiában járulnak az urnákhoz – hogy a helyhatósági választásokról szó ne is essék.

Ami bennünket most közvetlenül érdekelhet: B. Gordon mandátumával csaknem párhuzamosan lejár a magyar államfő mandátuma is. Az ország sajátos közjogi berendezkedéséből adódóan a nép nem közvetlenül, hanem választott képviselői útján választ köztársasági elnököt – márpedig valamely párt erős kétharmaddal csonk nélkül lehet királycsináló. Egy kormányváltás már önmagában is különféle kihatással lehet az adott ország külkapcsolataira. A magyar Sólyom László pedig – ahogy mondani szokás – „hozta a for-

máját”. Alkotmánybíróként az ő nevéhez fűződik a „láthatatlan alkotmány”, midőn döntései meghozatalakor a testület nem az alaptörvény szó szerinti írott szövegéből, minden egyes leírt betűjéből indult ki, hanem a szelleméből. „Az alkotmányból fo-

lyik” – ezzel a formulával hidalta át a szó szerint nem rögzített, de az értelmezésből adódóan egymással összefüggésbe hozott határozatokat, amelyek egyaránt kötelezőek a törvényhozásra, a végrehajtói ha-

talmat gyakorló kormányra és a jogszabályban rögzítettek szerint pusztán aláírói, reprezentáló szerepre kárhoztatott államfőre. Sólyom köztársasági elnökként is a „láthatatlan alkotmány” szellemében viselkedett, ez határozta meg viszonyulását a külföldi magyarsághoz is. Ebben elődje, Mádl Ferenc példájára épített. És itt most szabadon előhozakodnom egy személyes emléket. Mádl Ferenc 2003 őszi Erdélyben járt. Autókonvoját Méréfalván halinacsizmás székely legénykék, népviseletet öltött lányok állították meg, táncsal, énekszóval. A minden portát székelykapukkal dí-

szító falu első embere azzal kezdte üdvözlő beszédét: „Hatvannégy esztendő elteltével ön az első magyar államfő, aki meglátogat bennünket.” Akik ott lehettünk, mindannyiunkat megaláztatott a köszönetnyilvánítás. Pedig fiatalember volt a polgármester, személyesen nem találkozhatott Horthy Miklóssal. Ne menjünk bele politikai elemzésbe-értékelésbe – a falu lakói nevében a gesztust értékelte.

Miközben pedig Magyarországon B. Gordon és közvetlen elődei – legyünk elnézők – suta kézzel nyúltak a szomszédságpolitikához, a köztársasági elnök maga igyekezett egyben tartani a nemzetet. Ha olykor konfliktusok árán is (amikor átmeneti időre „nem kívánatos személylé” nyilvánították Szlovákiában, vagy repülőgépek a román hatóságok megaláztatott leszállási engedélyt Marosvásárhelyt), Sólyom László a magyar nemzeti ünnepeket minden egyes alkalommal a külföldi magyarság körében töltötte, és ebből ki-ki erőit meríthette az együvé tartozás megéléséhez. A Gordonok – Gordon Brown brit és Bajnai Gordon magyar kormányfő – most távoznak. Kérdés: Sólyom László is távozik-e, vagy maradhat?

A Gordonok (Brown brit és Bajnai magyar kormányfő) most távoznak. Kérdés: Sólyom László is távozik-e, vagy maradhat?

Koldusbotra jutott az ország

N. V. Zs.

► A vállalkozóknak kedvező, a bérből élőknek azonban rendkívül fájdalmas döntést jelentett be tegnap Traian Băsescu államfő. Az állami alkalmazottak fizetési keretét 25 százalékkal csökkentik, a nyugdíjak és a munkanélküli segély várhatóan 15 százalékkal lesznek alacsonyabbak a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) folytatott tárgyalások eredményeképpen. A határozat minden fizetést érinteni fog, beleértve a minimálbért is. „Év végéig a hivatalok vezetőinek ki kell választaniuk a legjobbakat” – utalt halványan Băsescu, arra hogy ilyen mértékű nadrágszíjösszehúzás csakis elbocsátásokon keresztül valósítható meg. Ahhoz, hogy a nyugdíjak a jelenlegi szinten maradhassanak, ötszáz millió euróra lett volna még szükség, „ami nem létezik”.

Az alternatív megoldás

A közkiadások drámai mértékű visszaszorításának alternatívája – csatolta az államfő – egy másik, „ugyanilyen sötét” megoldás lett volna. „Az IMF és a kormány első perctől két elképzelést tárgyalt: az egyik a bizalom hiányáé volt, ami az Áfa (TVA) megemelését jelentet-

te volna 19 százalékról 24 százalékra, illetve a 16 százalékos adókulcs módosítását 20 százalékra az állami alkalmazottak fizetéseinek 20 százalékos karcsúsítása mellett” – fogalmazott az elnök. A jelenlegi határozat szerinte a bizalom jelét mutatja: „a kormány folytathatja a nagyszabású átalakítási programját”. Az államfő nyilatkozata több napos kődöt oszlatott el, amelynek homályában a valutaalapi küldöttség keddi megérkezése óta különböző találgatások láttak napvilágot a deficit lefaragásának módjáról. A bejelentés igazolta az ellenzék által megszólaltatott adóemelési forgatókönyv létét, amelyet Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter a háttérben folyó tárgyalások ideje alatt előbb tagadott, később pedig „igyekszünk elkerülni az adóemelést” típusú megjegyzésén keresztül részben elismert.

Az RMDSZ javaslatai

„A sok kicsi sokra megy politikájának voltunk a híve” – nyilatkozta az Új Magyar Szónak Lakatos Péter, a parlament költségvetési bizottságának alelnöke arra a kérdésre, hogy az RMDSZ kisebbik koalíciós partnerként milyen megoldást pártolt az egyeztetéseken az államháztartási

Mugur Isărescu, a jegybank kormányzója szerint Románia válaszut elé érkezett

Fotó: Agerpres

Az államfői kiadáscsökkentési tervek kitárlása előtt, még tegnap délelőtt 3,5-ről 3,7-re, felfelé módosította idejéves inflációs előrejelzését a Román Nemzeti Bank. A pénzügyminiszter nyár végéig 4,2 százalékra ugrik fel, amelyet gyors dezinflációs folyamat követhet – magyarázta Mugur Isărescu. A jegybank kormányzója arról is

beszélt, hogy Románia válaszüthöz érkezett, el kell döntenie, hogy szociális állam marad, beavatkozik a gazdaságba, ami a bevételek növelését vonja maga után. Hozzátette, hogy fenntartja korábbi álláspontját: egy központi bank vezére, amikor a gazdaság recesszióba kerül, soha nem foglalhat állást a közterhek növelése mellett.

hiány csökkentésére. Mint tegnap délelőtt (még az államfő bejelentése előtt – szerk. megj.) Lakatos tájékoztatót, az államfővel való egyeztetéseken azt az álláspontot képviselték, hogy semmiképpen ne emelkedjenek az adók, inkább a kisebbik rossz, a költségvetési hi-

ány növekedése mellett foglalt állást. „Az államnak ki kell egyenlítenie tartozásait a kis és közepes vállalkozások felé. Ezek a pénzek később úgyis visszaérkeznek az állami kasszába” – magyarázta Lakatos az általuk felvetett hat javaslat közül az egyiket, amelyről Traian Băsescu egy-

előre nem beszélt a nyilvánosságnak. Egy másik fontos tartalékforrás lehetne a feketegazdaság elleni fellépés: indokoltnak tartanak például egy olyan szűrőrendszer bevezetését, amely segítene a mezőgazdasági termékek felvásárlása körüli csalások visszaszorításában. „Csak az

nem kap segítyt, aki szegénylős” – mutatott rá Lakatos egy másik olyan területre, ahonnan lehetne megtakarítani.

Hogy reagál a lej?

Napközben a több napja tartó belföldi bizonytalanságokkal és a görögországi eseményekkel is összefüggésben a lej gyengülni kezdett az euróhoz és a dollárhoz képest is. „Úgy tűnik a befektetők aggódnak, hogy az athéni események kiterjednek a térségünkben” – nyilatkozta Nicolae Chidesciu, az ING vezető közgazdásza. Az uniós közösség pénzneme egy ségenként három banival került többre, a 4,18 lejes árfolyam az utóbbi néhány hónap rekordjának számít. A dollár a román valutához képest napközben nyolc banit erősödött. Az IMF-fel való megállapodás szakértők szerint a lejnek is jót fog tenni. Az elnök sajtótájékoztatóján elhangzottakra a fizetésből élők felszisszentek, de egy munkabiztonsági szolgáltatásokat nyújtó cég tulajdonosa lapunknak így fogalmazott: „Na végre! Éppen eleget szívta már az állam a vére- met”, egyedül a korábban hangoztatott kétszáz ezer fős leépítés megkerülése miatt maradt hiányérzet. ◀

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%

havi kezelési költség

0%

folyósítási díj

4,99%

fix kamat az első évre

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,33% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. április 27. és június 30. között érvényes

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

Védőfalat épít Merkel Sarkozyvel az eurónak

ÜMSZ

► Az euró zóna költségvetéseinek „hatékonyabb szankciókkal” történő ellenőrzését sürgette tegnapi közös levelében a francia elnök és a német kancellár – írja az MTI. A politikusok elutasítják annak lehetőségét, hogy egy tagállamot kizárjanak a monetáris unióból, valamint elkötelezik magukat az euró övezet „egységének, stabilitásának és szilárdságának” megőrzése mellett. Az euró övezet országainak mai csúcstalálkozója kapcsán Nicolas Sarkozy és Angela Merkel az uniós vezetőkhöz, Herman Van Rompuy-hoz, az Európai Unió sörös elnökéhez és José Manuel Barrosohoz, az Európai Bizottság elnökéhez intézték közös levelüket a *Le Monde* című francia napilapon keresztül.

Nicolas Sarkozy és Angela Merkel hangsúlyozta, hogy az európai „közös valuta közös ügy”, s „minden tagállam felelős a teljes euró övezet stabilitásáért”. A két vezető azt kéri a mai találkozó résztvevőitől hogy jelezzék: készek az euró zóna költségvetési ellenőrzésének megerősítésére, hatékonyabb szankciók érvényesítésére a túl magas államháztartási hiány esetére előírt eljárásokban. A görög válság tanulságát levonva

Merkel és Sarkozy azt szeretné, ha a tagállamok megvitátnák egy „szilárd keret” elfogadását a válságkezelésre. A levélben ugyanakkor nem szerepel egyértelműen az az elmúlt időszakban felmerült javaslat, hogy a tagállamokat kötelezzék éves költségvetési tervezetük előzetes jóváhagyására európai partnereikkel.

Az euró stabilitásának megőrzése érdekében tett erőfeszítések közepette a nemzetközi sajtó az „athéni kór” spanyolországi, portugáliai és olaszországi elterjedéséről cikkezik, de napvilágot láttak olyan aggodalmak is, hogy a görögök feyelmeztlenségének a kelet-európai országok „ihatják meg a levét”.

„A spanyol helyi bankok kemény árháborúba fogtak a lakosság befektetéseiért, ami alááshatja az egész bankrendszert, s ez Izlandhoz, Dubajhoz és Görögországhoz fogható pénzügyi vihart kavarhat” – írta az origo.hu a *Financial Times*ra hivatkozva. Madrid már így is igencsak eladósodott és a magas államháztartási hiány korlátozza a kiadások növelését. Amennyiben az állam mégis kisegítené a bajba jutott bankokat, úgy azt csak kemény megszorítások árán tehetné meg, különben a görög válság útjára lépne az ország. ◀

Röviden

Kötvényes kudarc

Túlzott mértékűnek tartotta az elvárt hozamot, így visszautasította az összes bank ajánlatát tegnap az öt éves lejáratú kötvénykibocsátásra a Pénzügyminisztérium. Legutóbbi hasonló ülésén, április közepén évi 6,89 százalékos kamaton 900 millió lejhez jutott ezen a csatornán keresztül az állam. Az első negyedévben a tárca összesen 12,7 milliárd lejt vett fel.

Függetlenedő régió

A kelet-európai országoknak új típusú növekedési programra van szükségük – idézte az MTI Thomas Mirowot, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank elnökét. Szerinte a kilábalásban döntő szerepe lesz a helyi valutára épülő tőkepiacok fejlesztésének, amely mérsékelné a válság idején drágának bizonyult függést külföldtől.

Európai kamattartás

Nem változtatott egy százalékos alapkamatán az Európai Központi Bank (EKB) – jelentette az MTI. Az EKB tavaly május óta tartja változatlan szinten, történelmi mélypontra alapkamatát. Ez a mutató 1999. január 1-jén három százalékkal „debütált”, legmagasabb értékét, 4,75 százalékot pedig 2000 júniusától tartotta 2008 októberéig.

Ábel és A Gyűrűk Ura

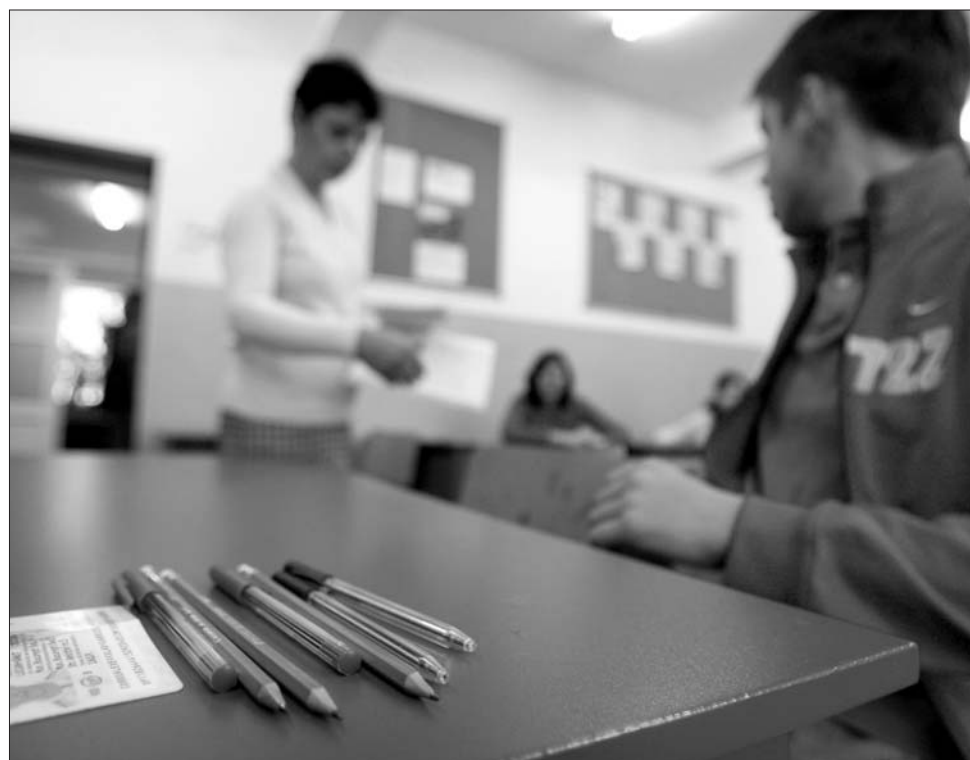
A szövegértést mérték a tegnapi lezajlott nyolcadikos magyar záróvizsgán

Folytatás az 1. oldalról

Tájékoztatója szerint a hazai gyerekek európai szinten nagyon rosszul állnak az írott szövegek kezelése, értelmezése terén, ezt bizonyítják az európai szintű felmérések is.

Értik, vagy tudják?

Míg a hazai tanrend évtizedeken át a lexikális tudás megszerzésére helyezte a hangsúlyt, az elmúlt években a készségfejlesztés felé billent a mérleg: az ideai vizsgarend azt vizsgálta, a nyolcadikos végzők értik-e és tudják-e használni azt, amit megtanultak. „Nincs már idő arra, hogy elmélyedjünk egy szövegben, hogy a gyerekekkel megértessük a *Hét király* drámáját, vagy hogy rávezessük őket, miért lehet sajnálni Iluskát a János Vitézből” – figyelmeztetett a folyamat negatív következményeire Kecskésné Kádár Noémi. Véleményét több szülő is osztja. „Sokat beszélnek a magyar kultúra megőrzéséről, megerősítéséről, de én nem érzem azt, hogy a gyerekek az általános iskolában esélyt kapna arra, hogy közel kerüljön a

A könnyedén fogalmazó gyerekek számíthatnak jó osztályzatra a tegnapi vizsga után

Fotó: Mediafax

kulturális örökséghez” – panaszkodta a lapunknak nyilatkozó Kása Erzsébet, akinek hetedikes lánya több nyelvi vetélkedőn is részt vesz, jó olvasó, jól tanuló diák. „Az úgynevezett klasszikusok oktatása nem sokat változott, de az idő telik, és egyre nehezebb megértetni egy

tizenhárom éves kamasszal, mi a nagyon szép és vonzó Petőfi költszetében, ehhez korszerűsíteni kellene az oktatást” – véli a szülő, aki szerint a kortárs irodalomnak is adós a hazai oktatás. „Az elemi iskola alsó tagozatán a rossz kiállítású, rossz minőségű, rosszul

szerkesztett könyvek tele voltak irodalmi gicccsel. Holott a mai magyar irodalom Kovács András Ferencről Kukorelly Endréről át Varró Dánielig szerzők és művek tucatjait ontja, a gyerekek esélyt sem kaptak, hogy találkozzon mindezzel az iskolában” – mondta Kása.

Már nem divat a Tamási-regény

Az idén Tamási Áron regénye, az *Ábel a rengetegben* szerepelt a tételek között, a vizsgázóknak e mellett *A Gyűrűk Urából* idézett szövegrész kapcsán kellett kérdésekre válaszolniuk. „Nem voltak nehezek a tételek, és élveztük, hogy *A Gyűrűk Ura* volt az egyik téma, biztosan a kedvünkbe akartak járni a tanárok. Persze ők nem tudják, hogy már rég az *Alkonyatot* olvassa mindenki, és ez az a filmsorozat, amely az összes nyolcadikosat lázban tartja, azt hiszem, kicsit le vannak maradva a vizsgázatók” – számolt be nevetve tapasztalatairól K. I. marosvásárhelyi diák, aki bizik abban, hogy maximálisan megfelelt az elvárásoknak. Önből Irma Kolozs megyei szaktanfelügyelő úgy vélte, bár könnyű volt az ideai megmértetés, hátrányban vannak azok a szórványban élő gyerekek, akiknél az anyanyelvápolás nehézségeibe ütközik. „Ezen a vizsgán a gazdagon, jól és könnyedén fogalmazó gyerekek számíthatnak jó osztályzatra” – figyelmeztetett a szakértő. ◀

Támogatják a tehetségeket

ÚMSZ

▶ A MOL Románia és a Közösségért Alapítvány ötödszörré hirdeti meg a Segíthetek? tehetségtámogató programot. Az országos pályázat keretében olyan 8 és 18 év közötti fiatalok kérhetnek utazási vagy eszközvásárlási támogatást, akik a sportban vagy a művészetek területén már korábban is kiváló eredményeket értek el. A sport kategóriában 160 ezer lej, a művészetben 80 ezer lej az ideai támogatási keret. A Segíthetek? – MOL – Tehetségtámogató Programra a sportolók és a fiatal művészek egyénileg és csapattal egyaránt pályázhatnak. A pályázat dokumentumai, úrlapjai a meghirdetés időpontjától a www.molromania.ro és a www.pentrucomunitate.ro honlapokon érhetők el. A romániai program keretében 2006-tól 317 sportoló, fiatal művész, sportcsapat és művészcsoporthoz részesült összesen 200 ezer eurónak megfelelő támogatásban. A pályázatokat két szakzsűri bírálja el. A sportzsűrit Violeta Belea-Szekely Európa-bajnok atléta, a művészeti zsűrit pedig Erich Türk orgonaművész vezeti. A pályázatot Magyarországon 2005 óta, Romániában 2006 óta, míg Szlovákiában 2007 óta hirdetik meg évről évre. ◀

Ökológiai bomba Szalontán

Totka László

▶ Környezeti katasztrófa fenyeget Nagyszalontán, jelentette be Gavrilă Ghilea, Bihar megye prefektusa, aki arról számolt be sajtótájékoztatóján, hogy egy két éve bezárt, de fel nem számolt vádógázon tapasztaltak súlyos rendellenességeket. A csődbe ment cégnek a helyszínen maradt egy még üzemből élő hűtőberendezése, amelynek működtetésére nincs további fedezet, leállása esetén azonban a szerkezet felrobbanhat. Ha az áramtalanított, de nem hatástalanított ipari hűtő felrobban, egy kilométer

kerületet boríthat be a súlyosan mérgező ammónia. A berendezésben jelenleg tizenkét tonnányi állati tetemet tárolnak, a prefektus szerint a helyi önkormányzat és a megyei környezetvédelmi hatóság felelőssége, mi történik a veszélyes hulladékkal. Az eredeti tulajdonos, a Prodaliment Kft. tetemes adósságot halmozott fel az áramszolgáltató felé, amely a továbbiakban nem hajlandó hitelezni a fizetésekre vált vállalatnak. Szakértők szerint, ha leáll az áramszolgáltatás, körülbelül nyolc óra alatt nőhet meg a hűtőberendezésben annyira a nyomás,

hogy a katasztrófa elkerülhetetlenné válik, a robbanás emberéletet veszélyeztethet. A prefektúra közbenjárására az áramszolgáltató tegnapig adott haladékot a Prodalimentnek, hogy a többtonnányi húst elszállítsa, és a hűtőagut kiürítse. A tervek szerint a napokban szakszerűen elszállítják a robbanással fenyegető ammóniakészletet. Tizenöt tonna vegyi anyagot kell a helyszínről sürgősen elszállítani. Amíg a katasztrófaelhárítás tart, addig a környezetvédelmi ügynökség megyei kirendeltsége folyamatos ügyeletet tart a telephely körzetében. ◀

HIRDETÉS

BARABÁS, MUNKÁCSY, SZINYEI és kortársaik

REMEKMŰVEK A 19. SZÁZADI
MAGYAR FESTÉSZETBŐL

Barabás

Munkácsy

CSÍKI SZÉKELY MŰZEUM
2010. május 1 – július 25.

www.csikimuseum.ro

Ginger

Főtámogatók:

Médiapartnerek:

A kiállítás létrehozói:

Szívügye a romániai magyar sajtó? Támogassa az új magyar szó-t!

Adományozza jövedelemadója 2%-át a Free Press Alapítványnak!

Mint minden évben, a 2009. évi személyi jövedelemadó (declarație de venit) bevallásakor is lehetőség van arra, hogy az adó 2 százalékát egy alapítvány javára irányítsuk. A felajánlás határideje 2010. május 17-e.

Ha Ön még nem döntötte el, hogy melyik civil szervezetnek ajánlja fel ezt az összeget, arra kérjük, hogy válassza a kedvenc lapját, az Új Magyar Szót támogató Free Press Alapítványt. Az Ön számára nem jelent többlet-adóterhet az állam által amúgy is bevételezett 2009-es személyi jövedelemadó (impozitul pe venitul global) 2%-ának átírányítása, viszont befektethet az Új Magyar Szó országos napilap – és ezáltal a romániai magyar sajtó – jövőjébe.

Amennyiben úgy dönt tehát, hogy támogatni akarja lapunkat, a támogatott alapítvány nevét és adatait be kell írnia a 230-as számú – a megyei pénzügyi igazgatóságoktól igényelhető – formanyomtatványok megfelelő adatsorába*:

Fundația Free Press România
40482 Oradea, str. Lugojului nr. 31., jud. Bihor, CUI:
10197601, cont bancar: RO66 BTRL 0050 1205 7312 24XX,
Banca Transilvania suc. Oradea.

Köszönjük!

*a fenti adatokkal már kitöltött formanyomtatvány letölthető
a www.maszol.ro című honlapunkról is

▶ Röviden

Ladik a Törzsasztalon

Ladik Katalin sokoldalú alkotó lesz ma a *Várad* folyóirat Törzsasztalának újabb vendége az Ady Endre Líceum könyvtártermében. Az Újvidéken született, József Attila- és Kassák-díjas költő, az írott költeményekkel párhuzamosan hangköltőteményeket és vizuális verseket is alkot. Ezekből ad izelítőt pénteken.

Napút a filmek között

A *Napút a cédrus árnyékában* című előadását ingyenesen játssza a Figura Stúdió Színház a Tres Courts Nagyön Rövid Filmek Fesztiválja keretében május 9-én, vasárnap este a gyermekszínházban.

Húsz éves a Helikon

Húszéves a *Helikon* irodalmi folyóirat: ennek alkalmából a lap szerkesztőségálaestet rendez ma este Kolozsváron, az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) tanácstermében.

A sváb kultúra seregszemléje

Ma kezdődnek Szatmárnémetiben a Német Kulturális Napok. A Szatmár megyei svábok kulturális fórumára ezúttal is rangos vendéggel érkeznek.

Félszájjal a Félszigetről

Interjú Bodor Lászlóval, a Félsziget Fesztivál igazgatójával

Lassan, de biztosan közeleg a marosvásárhelyi Félsziget Fesztivál, aminek programjáról, sztárfellépőiről, meglepetéseiről, újdonságairól egyelőre csak annyit lehet tudni, hogy vannak. A már tudható és közölhető információkat Bodor László, Románia legnagyobb ifjúsági- és diákfesztiváljának szervezője osztotta meg lapunkkal.

Farkas István

▶ A fesztivál, mint nyilvánosságra került, az előző évektől eltérően nem július végén, hanem augusztus 26-a és 29-e között lesz. Mi az oka a megváltoztatott időpontnak?

– Ennek több oka is van. Az egyik legfontosabb a labdarúgó világbajnokság. Mivel a média és a közönség figyelmé júnium-július hónapokban nagymértékben erre az eseményre fókuszál, nehezebb lenne megfelelően ki-futtatni a Félsziget reklámkampányát. És persze azt az áldatlan állapotot is fel akarjuk számolni, hogy minden rangosabb, fiatalokhoz szóló kulturális esemény egy hónapba tömörüljön. Így a fiataloknak lesz idejük felszuszanni a vizsgák, a tanév után, és még egy fergetegeset bulizhatnak az új tanév előtt.

▶ A Félsziget költségvetését mennyire tépázta meg a recesszió?

– A célunk az, hogy a tavalyihoz hasonló nagyságrendű anyagi kerettel gazdálkodhassunk idén is. Néhány potenciális támogatóval még folyamatban vannak a tárgyalások, így ennél részletesebb adatokkal egyelőre nem szolgálhatok. Az viszont világos, hogy a cégek óvatosabbak, és nem szívesen kockáztatnak. Ilyen szempontból jó tárgyalási pozícióban vagyunk, hiszen a Félsziget és közönsége már nem egyszer bizonyított.

idén a művészet, kultúra, vallás, humor?

– A „nemzenei” kínálat bizonyos elemeit új alapokra helyeztük idén. Ez minőségi változást fog hozni, természetesen pozitív jellegű – anélkül, hogy a mennyiség rovására menne. Leginkább ez az a része a fesztiválnak, amelyben lehetőségünk nyílik együttműködni rangos intézményekkel, civil szervezetekkel, amelyek ilyen jellegű tevékenységekre szakosodtak.

▶ Kik azok az elsőkörös dj-ék, együttesek, akikre számíthatunk?

– Egyelőre nem árulhatok el neveket, de több olyan világhírű fellépőnk is lesz, aki először jár Romániában. Számos előadó neve felmerült a szervezők, műfajonként is több tucatnyi névről beszélhetünk. Idén négy helyszínen várjuk a zenekedvelőket. Újítás, hogy a tavaly Party Tent néven futó zenei helyszín méretei idén jóval nagyobbak lesznek, és a programja is jelentősen bővül.

▶ Mennyire kapnak idén megnyilvánulási teret a kezdő zenekarok?

– Idén több mint 250 zenekar jelentkezett, hogy szeretne fellépni a Félszigeten, anél-

kül, hogy egyáltalán jeleztük volna, hogy lehetőségünk van erre. Természetesen nem csak kezdőkről van szó, de ez a szám is jól mutatja az érdeklődést. Tisztában vagyunk azzal, hogy sok előadó számára páratlan kitérési lehetőség a rendezvényünk, és mivel közös célnak tekintjük az erdélyi zene fejlődését, mindig figyelünk a kis zenekarokra is.

▶ Mennyire nemzetköziesedett hét év alatt a fesztivál?

– Tavaly közel húsz országból érkeztek fesztiválózó. Arányaiban azonban még mindig kevesebb a külföldi vendég, mint szeretnénk.

▶ A nyolcadik fesztivál hoz valami eddig nem látott különlegességet a programok tekintetében?

– A fesztivál alapkonceptiója nem fog változni, de természetesen idén is készülünk újdonságokkal, meglepetésekkel. Külön figyelmet fordítunk a különböző generációk megszólítására, illetve idén minél több marosvásárhelyi kicsalogatása is prioritás lesz. Fontosnak tartjuk, hogy magukénak érezzék a Félszigetet, hiszen Marosvásárhely fesztiválvárossá nőtte ki magát.

Folytatódik a Vendégség

K. Gy.

▶ A sepsiszentgyörgyi M Stúdió vendéglátásával folytatódik hétfőn este a Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar színházi estek sorozat tavaszi idénye. A társulat két klasszikus Shakespeare-darab modern feldolgozásával utazik Budapestre, az Uray Péter rendezte *Romeo & Juliával*, valamint

a szintén Uray rendezte *Hamlettel*. A két, szavak nélküli mozgásszínházi előadásra hétfőn valamint kedden este ülhetnek be a nézők este hét órától a Merlin Színházba. A sepsiszentgyörgyi M Stúdió után szintén a Merlinben a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház vendéglátéka lesz május 18-án és 19-én, a társulat az *Ahogy tetszik* című Shakes-

peare-darabban készül, melyet Vidnyánszky Attila rendezett. A Vendégségben Budapest színházi sorozat tavaszi féléve a marosvásárhelyi Yorick Stúdió és a bukaresti dramAcum Csoport koprodukciójával, a 20/20-al zárul. A Gianina Cărbunariu által írt és rendezett háromnyelvű darab két este, május 26-án és 27-én is megtekinthető lesz a Merlinben. ◀

Versengve zenélnek Zilahon

Kulcsár Mária

▶ Zilahon találkoznak a hétfőn a zene és a hangszerek kedvelői, hogy zenetudásukat, ismereteiket gyarapítsák és megmérkőzzenek a XII. alkalommal megrendezett Viva la musica! nemzetközi hangszeres és vokális zenevetélkedőn, amelyet a helyi Ioan Sima Képzőművészeti Középiskolában tartanak május 6-a és 8-a között.

A vetélkedőre 277 diák jelentkezett Romániából és a határon túlról: voltak akik a környékről, Nagybányáról, Kolozsvárról, Szatmárnémetiből, Váradról érkeztek, de jöttek Iaşiból, Marosvásárhelyről, Gyulafehérvárról, Sepsiszentgyörgyről, Bákóról, Tulceaáról, Beszterceből, Déváról, Bukarestről is, tud-

tuk meg a szervezőktől. Emellett akadt néhány versenyző Ukrajnából, a Moldvai Köztársaságból és a Debreceni Kodály Zoltán Zene-művészeti Középiskolából is. A vetélkedőn az I–XII. osztályosok közül bárki részt vehet

tett a húros, fúvós és vokál kategóriában a neki megfelelő korcsoportban egy 10-20 perces előadással.

A három napos rendezvény tegnap délelőtt kezdődött, amikor – az idén először – kolozsvári és bukaresti neves zeneeladók és professzorok tartottak mesterkurzust. A jelentkezők közül szombaton bárki részt vehetett az ország legjobb gitárosának Stan Zamfirescunak (*képünkön*) az előadásán, aki ma este klasszikus gitárkoncertet tart a Polgármesteri Hivatal nagytermében, ahol J.S. Bach, A.B. Mangore, Fernando Sor, Dusan Bogdanovic és Francisco Tarrega zeneműveiből ad elő. Ugyancsak ma zajlik a jelentkezők vetélkedője, amelyet szombaton a gála és a díjkiosztás követ. ◀

Kincses pécsi ünnepség

Pécs kézművesei és borkészítői segítségével lopta be magát a kolozsváriak szívébe

A szerző felvétele

Sipos M. Zoltán

▶ Baranya környéki borászok és kézművesek bemutató vására nyitotta meg a Pécsi Napok kolozsvári eseményeit a Mátyás király szülőháza előtti téren. A vásárt elsőként Kolozsvár önkormányzatának képviselői, Szilágyi Mátyás, a Magyar Köztársaság kolozsvári főkonzulja és a pécsiek hivatalos küldöttsége tekintette meg. „Nagy örömünkre szolgál, hogy a kolozsvári önkormányzat felkért minket, hogy a kincses városban is mutassuk be városunk

kulturális értékeit” – fogalmazott a rendezvénysorozatot megnyitó sajtótájékoztatón Kunszt Márta. Pécs alpolgármestere kifejtette, ennek a felkérésnek nagy örömmel tettek eleget és arról is biztosították a vendégfogyasztó önkormányzatot, hogy mindenben partnerként fognak viszonyulni Kolozsvárhoz, főleg ami a város 2020-ban esedékes Európa Kulturális Fővárosa (EKF) cím elnyerését illeti.

Mint megtudtuk, a pécsi küldöttség úgy is jelen van Kolozsváron, mint az EKF küldöttsége. „A városi önkor-

mányzat tagjainak és a civil szféra képviselőinek a kultúra – a színvonalas programok létrehozása mellett – gazdasági, szociális vetületére és az infrastruktúra fejlesztésére is gondolniuk kell. Ebben a tekintetben az lenne az eredményre vezetőbb, ha a helyi politikum és a civil szféra összefog a közös érdekért” – fogalmazott a sajtótájékoztatón Szalay Tamás. A pécsi projekt művészeti igazgatója azt is megosztotta az egybegyűltekkal, hogy Pécs esetében hosszú út vezetett addig, amíg a város elnyerte az EKF-címet. ◀

Május 7., péntek

Az év 19. hete és 127. napja, hátravan 238 nap

Ma a **Gizella** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Gizella a bizonytalan eredetű német Gisela névből származik. Szombaton **Mihály** napja lesz. Vasárnap a **Gergely**, illetve **Lana** nevűek ünnepe. Hétfőn **Ármin** és **Pálma** napja lesz.

Évfordulók

- 1776-ban született Berzsenyi Dániel magyar költő.
- 1065-ben hunyt el Bajorországi Gizella magyar királyné, I. István király felesége.

Vicc

A férj fintorogva eszi a vacsorát. A feleség aggódva kérdezi: – Nem izlik, drágám? Pedig a szakácskönyvből főztem.

– Akkor legközelebb a belső lapokat használd, mert a fedele kicsit kemény.

Recept

Vaddisznópástétom

Hozzávalók: 80 dkg vaddisznómáj, 20 dkg vaddisznóhús, 1 vaddisznónyelv, 10 dkg vörshagyma, 3 gerezd fokhagyma, 10 dkg szalonna, só, bors, 1 kk. kakukkfű, 1 kk. majoránna.

Elkészítése: A húst és a nyelvet fokhagymás vízben megfőzzük. A májat felszeleljük. A hagymát felaprítjuk, megpirítjuk, és rátehetjük a májat. Puhára pároljuk, majd a hússal és a szalonnával együtt kétszer ledaráljuk. Megfűszerezzük, majd hozzáadjuk a főtt fokhagymát és kevés főzőlevet. A nyelvet leborjazzuk, és felkockázzuk, majd a húsos keverékhez adjuk. Végül vízben, alacsony fokozaton, 20 percig főzzük.

A hatos lottó nyerőszámai:
23, 7, 15, 31, 43, 28.

Gondolatjel

Visky István rovata

A szépség mindenütt ott van. Nem rajta múlik, hogy nem tudjuk meglátni. Sok ember egy életen át keresi a szépséget, sok erőt és időt áldozva megtalálásra, és mégsem találja. A szépség olyan ajándék, amelyet csak helyesen keresve lehet megtalálni. A szépség helyes keresésének módja pedig mindenek előtt a belső világ megtalálása.

Aki ugyanis kívül, a láthatóban keresi a szépséget, az csak a szépség tükröképét, megfoghatatlan valóságát fogja megtalálni. A szépség mindig a legbensőben, a lélek forrásainál lakozik. Ezért nehéz hazudni a szépséget. A szépség megtalálásának útja egy különleges út, tele az önzés és a hiúság buktatóival. Szépséget csak alázattal lehet találni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A környezetében lévő feleltébb segítőkésznek és nagylelkűnek bizonyulnak. Így sok mindent sikerül elvégeznie. Lazítson, élvezze kedvesével az együttélést.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kellemetlen hírt hall, aminek hatására szertefoszlik egy reménye a pénzügyek terén. Ne hagyja, hogy ez elrontsa a hangulatát! Lazítson, kapcsolódjon ki az esti órákban.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Szesélyes napja van, de később felgyorsulnak az események, és jól fogja érezni magát. Valaki komoly érzelmeket tanúsít Ön iránt, és ezt most elfogadja.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Túl van egy balszerencsés időszakon vagy kapcsolaton, de óvatosan vágjon bele merész vállalkozásba, kockázatos kalandba. Ne dőljön be csábító ajánlatoknak.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Az előző napok izgalmait után ez a csendes péntek kissé unalmasnak ígérkezik. Meg kell értenie, az állandó feszültséget már Ön sem tudná elviselni.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Mars tartja a markában, szenvedélyes és kissé esztelen. Szerelme odaadó, kedves és figyelmes. Szenteljen neki elég időt.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Annyi jókedvet és melegséget áraszt, hogy az több emberben is jó hangulatot kelt. Összetartja a családját, és másoknak is Ön körül keringenek a gondolatai.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

A várt feleletet megkapta kérdéseire és kétségeire. Most győzze elhinni, hogy valóban az Ön tervfelnéje van a labda. Cselekedjen legjobb belátása szerint.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Úgy érzi, hogy a világ az Ön számára kedvezőtlenül változik? Talán túl sötéten látja a helyzetet. Figyeljen kicsit az örömeire, ily módon nem lesz olyan lehorgoló a napi rutin.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A csillagok azt jelzik, hogy vágyai valóra válhatnak, és békés, elégedett hangulat uralkodik környezetében. Csupán könnyű kapcsolatra vágyik.

VÍZONTÓ (I. 21.–II. 19.)

A vitakozás, veszekedés soha sem vezet jóra, ha kell, inkább kössön kompromisszumot. Ez a kis áldozat sok örömet fog hozni a jövőben.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Rengeteg munkája van, amit el kell ma végeznie. Nehezen fog hozzá, és nehéz lesz véghez vinni is, de nem kerülheti el. Az estét töltsé testi-lelki kikapcsolódással.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Egy hidegfront vonul át térségünk felett, sokfelé várható eső, záporosó, viharos széllelkésekkel kísért zivatar, helyenként jelentős mennyiségű csapadék is eshet. A legmagasabb hőmérséklet 17 és 22 fok között alakul.

A következő napok időjárása

Szombat: 21°C, 23°C (Bukarest)
Vasárnap: 22°C, 23°C (Bukarest)

Északkeleten még lehet záporokra, zivatarokra számítani, másutt változóan felhős lesz az ég.
Dél nyugat felől megnövekszik a felhőzet, szórvaosan záporok, zivatarok alakulhatnak ki.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	21°C	8°C
Brassó	18°C	8°C
Bukarest	20°C	9°C
Csikszereda	18°C	8°C
Kolozsvár	17°C	7°C
Marosvásárhely	17°C	8°C
Nagyvárád	18°C	9°C
Szatmárnémeti	17°C	8°C
Temesvár	22°C	8°C

Hazai mester

Horváth István

***	MACSKA	CSÖKKENŐ FOLYAMAT	BENT ODAEJTI!	A TÁRGY RAG-JA	SZŰRKES-FEKETES KEMÉNY KÖZET	HŰSVÉTI ÁLLAT	TREFFÁS BEMONDÁS	KEZDŐ-PONT, EREDET	ELÉRI, HOGY MÁ-NIARÓL LE-MONDJON
KÖSZAL									
SE...SE BÜZE				HVSZÓ					
TÖRÖTT KVARC-ÜVEG!			STRESSZ-MENTES	MENYET- FELE ÁLLAT					
NEMTŐ, VÉD-SZELLELEM			KEMÉNY KÖZET				NEMA GEZA!		
***	AGG, ELTES					ÁLLAT-KERT	LÁGYAN ZÜMMÖG		
AKTIVA JELE	AMELY IDEIG	EGYIPTOMI KÍGYÓ				BECÉZETT IBOLYA		KÖNY- VELO!	
NAGY VÁLASZ- TEKÜ ÜZLET		HÍVÓ REBEGI						OROSZLÁN (LAT)	
BECÉZETT IMRE				VONAL, SOR					
ALSÓ-NADRAG				YOUNG					
						BETŰ ÉS IRAS- VALTOZAT			

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségnek, pénzügyalánnyal (mandat postál) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

r • a • d • i • o

88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9

A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88 95 98 102 106 108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülon csip 95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Szombat

2010. május 8.

DUNA TV
8.30 Magyar történelmi arcképcsarnok
9.00 Hókus
9.05 Oroszlánpapa és gyerekei
9.20 Mirabella Mama házi-mozija
9.35 Hol volt, hol nem volt...
9.50 Cimbora
10.20 Kutyaélet
10.45 Vissza Sherwoodba! (sor.)
11.10 Az egyházi művészet kincsei
11.45 Univerzum
12.30 Kikötő programajánló
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Dakari (sor.)
15.40 A vasárlarcos (kaland.)
17.25 Szép volt fiúk...
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat
19.00 HÍRÓRA
19.35 Mese
20.00 A zene az kell
20.30 Kőcsönbaba visszajár (am. vígj.)
22.00 Good Will Hunting (am. f.)
0.00 Lélek Boulevard

m1
6.45 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
11.05 Inami (anim. sor.)
11.25 Vízduma
11.30 Ötösfogat (kalandfilmsor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
12.30 Delta
13.01 Hírek
13.05 Út Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.10 Női szemmel
14.40 Fogadóóra
15.10 Pro natura
16.05 Hogy volt!?
17.45 Kerek Ferkó (magyar rom. film, 1943)
19.10 Életképek (filmsor.)
20.30 Híradó este
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
21.45 Mona Lisa mosolya (am. rom. vígj., 2003)
23.45 Hírek

m2
6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
10.10 Latinovits Zoltán 60 éves
11.00 MIÉRT?
12.20 Néprajzi értékeink
13.01 Natúra
13.25 Nekem ne lenne hazám?
13.35 Videolevél
14.00 Mosoly a háborús övezetben
15.00 Mindentudás Egyeteme
15.55 A hangszerekészítés mesterei
16.20 A budavári szoborlelet
16.50 Így készült
17.30 Gyaloglás galádföldön
18.25 Széchenyi napjai (sor.)
20.00 Esti beszélgetés Müller Péterrel
20.25 Süsü, a sárkány kalandjai (rajzf.)
21.00 Híradó este
21.25 A három testőr Afrikában (magyar vígj.)
22.50 Kerek Ferkó (magyar rom. f., 1943)
0.10 A feladat (magyar sor.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
10.15 Disney rajzfilmek
11.00 Slayers - A kis boszorkány
11.25 Autómánia Autósmagazin
12.05 Házon kívül
12.35 RTL Klub Híradó
12.50 Kézilabda (élő) Női bajnoki döntő, 2. mérkőzés, Győri Audi ETO KC-Debreceeni VSC
14.35 Forma-1 (élő) - Spanyol Nagydíj
16.25 A dadus (am. vígj. sor.)
16.50 Robin Hood (sor.)
17.50 Sziki-szőkevény (német-am. akció-vígj.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Nekem 8 (am. akció-vígj., 1997)
22.35 Olve vagy halva (am. akcióf., 1990)
0.20 Az igazság napja (am. thriller, 1999)
2.50 Fókusz Plusz

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.30 Mókás állatvilág	
12.00 Szurikáták udvarháza	
12.30 Doktorológia Leslie Nielsen módra	
13.00 Babavilág	
13.30 A láthatatlan ember (am. sor.)	
14.30 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)	
15.30 Rejtélyek kalandorai (kan.-am. sor.)	
16.30 Doktorok (am. sor.)	
17.30 Knight Rider (am. sor.)	
18.30 Trinity kórház (am. sor.)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.05 Magellán	
20.35 Megasztár 5. - A válogatás (szór. műsor)	
21.35 Apórok akcióban (am.-német akció-vígj., 2003)	
23.20 Lánglovagok (am. akcióthriller, 1991)	
1.30 Tökéletes másolat (am. thriller, 1995)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click (am. sor.)
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk
16.05 Zöld övezet (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés másként
17.30 Európai híradó
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Született
20.00 Híradó - Friss napi információk
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó - Húsba-vágó kérdések (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
0.05 Vetítő (ism.)

TVR 1	TVR1
7.00 Pro patria	
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)	
7.55 Jelek	
8.25 Világraszóló előadás	
9.00 Disney Klub	
9.00 Noé bárkája	
10.30 Külön kiadás	
11.00 Hannah Montana (am. sor.)	
12.00 Tenisz: Románia-Ukrajna	
14.30 Hírek	
14.55 Forma 1: spanyol nagydíj	
16.20 Szerlem a képernyőn túl	
16.30 Mioritza Niuz	
17.00 Utazó egy életen át	
18.30 Folklorkincsek	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Minden hajjal megkent hazug (amerikai-német vígj., 2002)	
22.45 A Simpson család (am. sor.)	
23.45 Mioritza Niuz	
0.20 Mr. és Mrs. Smith (am. akció-vígj., 2005)	
2.20 Folklorkincsek	

Vasárnap

2010. május 9.

DUNA TV
8.30 Mikor érünk már oda?
8.40 Norvég népmesék
8.55 Füléd érijen bokáig!
9.05 Zengő ABC
9.15 Mesék
10.40 Kaland-Zoo
11.10 Magyar elsők
11.25 Lyukasóra
12.15 Hatodik sebesség
12.45 Híradó, időjárás
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 Az első (magyar f., 1944)
15.20 Dunáról fúj a szél
15.55 Izórkók
16.30 Muzsikál a mozi
17.05 A világörökség kincsei
17.20 Törzsasztal
18.10 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Hírek
19.25 Heti Hírmondó
20.00 Lázadó Requiem
22.00 Az elfelejtett katona
23.05 Honfoglaló
23.45 Divathét
0.15 Dunasport
0.30 Közös múltunk (ol. f. dráma)

m1
9.10 Főtér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
11.55 Törésvonal
12.10 A sokszínű vallás
12.20 Evangélikus magazin
13.01 Hírek
13.10 Sport7
13.40 Európa Magyarországon (ism.)
14.10 Leonardo, Vinciből
15.05 Hogy volt!?
17.10 A beszéd kezdete
18.05 Panoráma
18.35 Magyarország története
19.05 Életképek
20.30 Híradó este - Sport-hírek, Időjárás-jelentés
21.00 A szólás szabadsága
22.00 Mária szerelmei (am. rom. film, 1984)
23.50 Kultúrház - talk-show
0.40 Innováció az emberért
1.15 Hírek - Időjárás
1.25 Telesport - Motorsport
1.55 Magyarország története

m2
9.10 Mesék
10.00 Derek, a fegyverek (kan. sor.)
10.20 Sarah Jane kalandjai
10.50 Az aranyrózsá barlangja (kalandf.)
12.25 Fürkész történetei
13.05 Így szól az Úr
13.15 Katolikus krónika
13.55 Törésvonal
15.10 A sokszínű vallás
15.20 Evangélikus magazin
16.00 Az Árpád-kor templomai
16.10 Bolyai-díjas tudósok
17.00 ARChéolika
17.25 Ahol nem ember volt az ember
17.50 Elválni és megszeretni (fr. vígj.)
19.25 Broadway
20.25 Süsü, a sárkány kalandjai
21.00 Híradó este
21.25 Múlt-kor
22.00 Egy maréknyi dollárért (ol.-sp.-NSZK west.)
23.35 Éva drága (svéd f. dráma)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Tsubasa kapitány, Rupert maci
11.00 Slayers - A kis boszorkány
11.30 Trendmánia
12.00 meneTrend
12.30 Férfi kézilabda - bajnoki döntő (élő)
13.20 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő) - Spanyol Nagydíj
17.10 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.35 Banános Joe (olasz-NSZK akció-vígj., 1981)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)
21.00 Én, a robot (am. fant. akcióf., 2004)
23.10 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show
0.30 Kemény zsaruk (am. akció sor.)
1.30 Portré - Riportmagazin

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne. Bajkeverő majom, Őslények országa	
10.20 Nagy Vagy!	
11.10 Két Testőr	
12.10 Stahl konyhája	
12.40 Kalandjártat	
13.10 Borkultusz (magyar kult. mag.)	
13.40 Szárguldu vipera (am.-német sor.)	
14.35 Hegylakó (kan.-francia sor.)	
15.40 Álomgyári feleség (am.-auszt. sor.)	
16.35 Baywatch Hawaii (német-am. sor.)	
17.35 Truman show (am. vígj., 1998)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.00 Napló	
21.05 Titkok könyvtára - A Szent Lándzsa küldetés (am. kalandf., 2004)	
23.00 Frizbi Hajdú Péterrel (magyar talk show)	
0.00 A királyság (am. sor.)	
0.55 Psycho 3 (am. thriller)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló - A vidék magazinja
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út - Motoros életmód-magazin (ism.)
17.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet - Riportmagazin
20.00 Híradó
22.00 Híradó
22.30 Értékmentés másként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt

TVR 1	TVR1
6.20 Teleshopping	
7.10 A hit világa	
9.00 Rajzfilmek	
9.55 Mondd mi fáj	
10.35 A falu élete	
12.00 Tenisz: Románia-Ukrajna, Davis Kupa	
14.55 Forma 1: Spanyol nagydíj	
17.00 Tenisz: Románia-Ukrajna, Davis Kupa	
18.00 Szerlem a képernyőn túl	
18.10 Danutz Kft.	
18.20 Orchestra Elbow Koncert	
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
19.40 Sport	
20.00 Hírek	
21.10 Robin Hood, a tolvajok fejedelme (amerikai kalandf., 1991)	
Sz.: Kevin Costner, Morgan Freeman Mary Elisabeth Mastrantonio	
23.35 100%-os jótállás (talk show)	
0.35 Psych (amerikai sorozat)	
1.30 Danutz Kft. (ism.)	

Hétfő

2010. május 10.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.30 Isten kezében
9.55 Élő népzene
10.25 Virágom, virágom
10.35 "Ez nem betegség, állapot..."
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkosár
12.45 Híradó, időjárás
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.15 A labdarúgó világ-bajnokságok története
17.30 Heuréka! Megtaláltam!
18.00 Zorro (am. kalandfilmsor.)
18.30 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Sohaország (am. filmdráma, 2005)
22.40 Híradó, Sport
22.55 Közbeszéd
23.15 Megállítjuk 1 millióért
23.20 Váltó Gazdasági Híradó
23.35 Sportaréna
0.15 Ögyessza szíve

m1
10.00 A szólás szabadsága
10.55 Nappali
13.00 Déli harangszó
13.15 Időjárás-jelentés, Sporthírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
17.45 Teadélután
18.40 Don Matteo (olasz krimisorozat)
19.35 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
20.20 Megállítjuk 1 millióért
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 Kétfény - Bűnügyi magazin
22.00 Az Este - Hétfő
22.30 Montalbano felügyelő (olasz krimisorozat)
0.20 Prizma
0.35 Hírek
- Időjárás-jelentés
0.45 Memento
0.55 Teadélután
1.45 Nappali (ism.)

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó
10.25 Együtt
10.55 Magyar évszázadok
11.10 A Nagy vita
11.40 SZÖSZ?!
12.30 Átjáró
13.01 Híróra
13.16 Időjárás-jelentés
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Nekem ne lenne hazám?
15.05 Delta
15.30 Munkaidőben
15.55 Múzeumtúra
16.25 Egy lépés előre (film)
17.15 Bűvölet (olasz sor.)
18.10 Magyar rock
19.05 1100 év Európa közepén
19.30 Innovációs percek
19.35 Esti mese
20.00 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sporthírek
21.30 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.20 Stingers (fsor.)
23.05 Záróra
23.55 McLeod lányai (auszt. sor.)

RTL KLUB
6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.10 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói filmsor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 A Széf Ki viheti el a milliókat?
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar filmsorozat)
22.20 Győzike - Reality komédia
23.20 Showder Klub
0.30 Poker After Dark 2009
1.25 Reflektor - Sztármagazin

TV2	TV 2
7.00 Magellán	
7.25 Tények Reggel - Hírmagazin	
8.00 Mokka	
10.00 Stahl konyhája	
10.10 Babapercek	
10.20 Telekvíz - Telefonos játék	
11.30 Teleshop	
12.25 Sztár születik (am. rom. dráma, 2004)	
14.25 Kvízió (am.-kanadai sor.)	
16.25 Capri - Az álmok szigete (olasz sor.)	
17.25 Bűbájos boszorkák (am. sor.)	
18.25 Joshi Bharat (talk show)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.05 Áll az alku	
20.05 Játék-show	
21.15 Aktív - TV2 magazinja (magyar sor.)	
21.50 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.25 NCIS (am. krimisor.)	
23.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
0.30 Kutyasorítóban (am. krimisor.)	
1.30 Tények Este	

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vítaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
8.00 Ébresztő	
9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
9.15 Ébresztő	
10.10 Szerelmes Don Juan (sor.)	
11.15 Rajtunk Európa szeme	
12.15 Mondd mi fáj	
12.45 A palota ékköve (filmsor.)	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.45 Egyszerűen izletes	
15.00 Teleshopping	
15.30 Krónika	
17.00 Tudsz sportot?	
17.55 Dél Afrika fele	
18.30 A palota ékköve (filmsor.)	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Jó és rossz között	
22.10 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai filmsor.)	
23.00 A történelem elixírje	
0.00 Hírek, Sport	
0.15 Éjszakai beszélgetések (show)	

TVR 2

8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Röghi. RCJ Farul - RCM Universitatea de Vest
13.00 Ég és Föld között
13.35 Figyelem, énekelnek
15.00 Természet és kaland
15.30 Románok hagyománya
16.00 Közélel a világ
16.30 Sikerkép
17.00 A gitárok ideje
18.00 Nyomoz a tanár (olasz sor.)
19.00 Ökológiai lecke
19.30 Oroszlánok arénája
20.30 Elegem lett! (am. sor.)
21.00 Időzsaru (am. akció sor.)
22.00 Hírek
23.00 Szerelm és háború (olasz háborús filmdráma, 2007)
1.00 A gitárok ideje
2.00 Utópia (ism.)
2.30 Egyeseknek tetszik (ism.)

PRO TV

4.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
6.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Sport
10.00 Mi történik, doktor úr?
10.30 Átváltotatjuk (ism.)
12.00 Érted táncolok versenyműsor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés
13.05 Érted táncolok versenyműsor (ism.)
13.30 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés
13.05 Érted táncolok versenyműsor (ism.)
17.15 Viborg - Oltchim kézilabda mérkőzés(live)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, Sport
20.30 Rambo 2 (amerikai akciófilm, 1985)
22.30 Amerikai pite (am. vígj., 1999)
0.30 A barátság tavasza (amerikai filmdráma, 1999)
2.30 Rambo 2 (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 Reggeli műsor. Jó reggelt, szomszédasszony!
10.00 Beethoven
10.30 101 dalmát kiskutya (animn. film)
11.00 Office (am. sor.)
12.00 Film 100% - kulturális magazin
12.30 Felicia
13.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
14.00 Hercules és az eltűnt királyság (amerikai-új-zélandi fantasy, 1994)
16.00 Híradó, Sport, időjárás
16.30 Pénzügyi hét Gabriela Firea
17.00 A Skorpiókirály (am.-német akcióf., 2001)
19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val
21.50 Kenyér és cirkusz
22.45 Shop-show (amerikai vígjáték, 1995)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
8.00 Hulk
8.30 Saman király
9.00 Tartzán (am. anim. sor.)
9.30 Autóforum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S. - mentsétek meg a házam (reality show, ism.)
16.15 Mondenii Show - szórakoztató műsor
18.00 Hírek, Időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége: vendéglátó (reality show)
20.30 Disney csodálatos világa A nemzet aranya (am. akcióf., 2004)
23.15 10 éve a Kötelkedők krónikája
1.00 A hősnő (amerikai kalandfilm, 2004)
3.00 Hírek, Sport, Időjárás

DISCOVERY

7.00 Túlélés törvényei - Baja sivatag
8.00 Viharvadászok
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 X-Machines - Szupergépek
11.00 Csúcsmotorok - Honda
12.00 Újjáépítők
13.00 Kolónia - A hit próbája
14.00 Viharvadászok
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Különös összefüggések
17.00 Sci-Fi tudomány
18.00 Halálos fogás - Homárhálszok. Az óriások földje
20.00 Amerika kapuja
21.00 Töréspont
22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő
23.00 Hogyan készült
0.00 Katasztrófa, ahogy én láttam
0.30 Végzetes másodpercek
1.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
2.00 Valódi helyszínelők

SPORT.RO

7.00 Sport Hírek
11.00 Labdarúgás. Dacia Mioveni - FCM Targu Mures
13.00 Labdarúgás. Dunărea Galați - Sportul (live)
15.00 Női kézilabda Champions League
16.00 Női kézilabda Champions League
17.00 Mitica ligája
18.00 Sport Hírek
19.00 Vakációs játékok
20.00 Fogadás a félelemmel
21.00 Hírek
21.30 Wrestling SMACK
22.30 K1 World GP 2010 Varsó

FILM+

8.10 Felvilág (am. f.)
10.00 Televíziós vásárlás
13.00 Las Bandidas (fr-mex.-am. vígj.)
14.40 Csallóbból csali (am.-kan. vígj.)
16.25 Támadás a Krull bolygó ellen (ang. sci-fi)
18.40 Mindent bele, fiúk! (ol. vígj.)
20.25 Rendőrákadémia 3. - Indul a kiképzés (am. vígj.)
22.00 Tűz a víz alá (am. vígj.)
23.40 Elemi ösztön 2. (ném.-sp.-angol thriller.)

ACASA

8.45 Kaméleonok (filmsor.)
10.00 Elbűvölt Hold (filmsor.)
11.15 Szenvedély (filmsor.)
13.30 Terra Nostra (filmsor.)
15.30 Elrabolt sorsok
16.30 Maria Mercedes (filmsor.)
18.30 Mindörökké együtt (filmsor.)
19.30 Kaméleonok (sor.)
20.30 Játsszik még a szív (angol romantikus vígjáték, 2004)
22.30 Viperafészek (filmsor.)
0.30 Terra Nostra (filmsor.)

HALLMARK

8.00 Nash Bridges - Trükkös hekus (am. sor.)
11.00 Kegyetlen valóság (amerikai filmdráma, 2004)
13.00 Esküvőláz (am. rom. dráma, 2008)
15.00 Befejzetlen kézirat (am. vígj., 2003)
17.00 A jeggyűzű (am. rom. vígj., 2005)
19.00 A férjem védelmében (am. sor.)
20.55 Clara Sheller (francia vígj. sor.)
23.15 A nyughatatlan (am. filmdráma, 2008)

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétfégi magazin

Marosvásárhelyi rádió

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjáró
10.05 Térő 14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Kabaré, Vetélkedő
16.00 Híradó, Ötörzi tea. Megy a magnó, Sűrűltt grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Gramofon, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.30 Körhinta, Zenenegyed
9.25 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Lemezlövárda
16.30 Érintő
17.00 Láthatár
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2

8.00 Természet és kaland (ism.)
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Dalolók
11.30 Csavargó horgász (ism.)
12.00 A mágikus kő (sor.)
12.35 Kicsik órája
13.35 Ideális szülők (am. vígj.)
15.20 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói (sor.)
16.00 Atlasz
16.30 Arománok
17.00 Zene
18.00 Nyomoz a tanár (sor.)
19.00 Bajnokok
19.30 Videoterápia
20.30 Egyék meg a kalácsukat! (sor.)
21.00 Euréka (am. sor.)
22.00 Hírek
23.10 Időzített bomba (am. akcióf., 1994)
1.15 Arománok (ism.)
1.45 Szerelm és háború (ism.)

PRO TV

6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol sor.)
7.00 ProTv hírek, sport, időjárás
10.00 Mi történik, doktor úr?
10.00 20 év után (talk show)
11.00 Tarzan, a majomember (am. kalandf., 1981)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Apropos tv
14.00 Maktub - A sivatag törvénye (minisorozat)
15.15 Jerry Maguire - A nagy hátraarc (amerikai vígjáték, 1996)
18.00 Románia, szeretlek
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, időjárás
20.30 Divertis - Land of Jokes
21.30 Divertis
22.30 Széftörők (amerikai vígjáték, 2002)
0.30 Apropos tv (ism.)
1.30 Tarzan, a majomember (am. kalandf., 1981, ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Jó reggelt, szomszédasszony!
10.00 Mi történik, doktor úr?
10.00 20 év után (talk show)
12.00 Xena (amerikai kalandfilmsor.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.30 Benny Hill (sor.)
14.00 Cheyenne Warrior (amerikai western, 1994)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora
17.45 Divertis Mall - szórakoztató műsor
19.00 Híradó, sport, időjárás
20.00 SuperBingo Metropolis
23.30 Halálos hősök (amerikai akciófilm, 1994)
1.30 Gyilkos ösztön (amerikai krimi, 2003)
3.15 Xena (amerikai kalandfilmsor., ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
8.00 Hulk
8.30 Saman király
9.00 Tartzán
9.30 A ház: építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ - szórakoztató műsor
11.00 SOS - mentsétek meg a házamat
12.00 Levintza bemutatja
12.30 Aki tud az nyer
13.30 Farmer, feleséget keress (reality show)
15.00 Kötelkedők krónikája - szórakoztató műsor
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége: vendéglátó
20.30 Anyacsere (reality show)
22.00 Megtévesztés (amerikai filmdráma, 1985)
0.00 Szerelmi revület
2.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
3.00 Szerelmi revület (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült
8.00 Nagy durranások - Newcastle
9.00 Amerikai favágók - Concordia Chiajna labdarúgó mérkőzés
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Nehézsúlyú kerestetik
17.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Viborg - Oltchim női kézilabda mérkőzés
20.00 A fény harcosai
21.00 Sport Hírek
22.00 UFC 113
0.00 Hírek

FILM+

8.10 A herceg menyasszonya (am. f.)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Az öngida (am. f.)
15.00 Tűz a víz alá (am. vígj.)
16.40 Rendőrákadémia 3. - Indul a kiképzés (am. vígj.)
18.15 Ők is a fejükre estek (dél-af-am. vígj.)
20.00 Gyilkosság a Fehér Házban (am. thrill.)
22.00 Kraken - A mélység csápjai (am. horror)
23.40 Halálos kitérő (horror)

SPORT.RO

8.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
12.00 Viborg - Oltchim női kézilabda mérkőzés
13.00 Steaua 2 - Concordia Chiajna labdarúgó mérkőzés
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Nehézsúlyú kerestetik
17.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Viborg - Oltchim női kézilabda mérkőzés
20.00 A fény harcosai
21.00 Sport Hírek
22.00 UFC 113
0.00 Hírek

FILM+

8.10 A herceg menyasszonya (am. f.)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Az öngida (am. f.)
15.00 Tűz a víz alá (am. vígj.)
16.40 Rendőrákadémia 3. - Indul a kiképzés (am. vígj.)
18.15 Ők is a fejükre estek (dél-af-am. vígj.)
20.00 Gyilkosság a Fehér Házban (am. thrill.)
22.00 Kraken - A mélység csápjai (am. horror)
23.40 Halálos kitérő (horror)

ACASA

7.30 Mindörökké együtt (sor.)
8.45 Kaméleonok (sor.)
10.00 Retrospektiva
11.15 Szenvedélyek (sor.)
13.30 Terra Nostra (sor.)
15.30 Elrabolt sorsok (sor.)
16.30 Maria Mercedes (sor.)
18.30 Mindörökké együtt
19.30 Kaméleonok (sor.)
20.30 Szabadság, szerelem (am.-angol vígj., 2004)
22.45 Meséljünk
23.45 Viperafészek (sor.)
0.45 Terra Nostra (sor.)

HALLMARK

9.00 Nash Bridges - Trükkös hekus (sor.)
11.00 Befejzetlen kézirat (am. vígj., 2003)
13.00 A lázadás kora (am. filmdráma, 2008)
15.00 Elrejtett bűnök (kan. thriller, 2009)
17.00 Álom, édes álom... (am. filmdráma, 2001)
18.55 Esküdt elenségek (am. krimisor.)
21.00 A férjem védelmében (am. sor.)
23.00 Clara Sheller (francia vígj. sor.)

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

Marosvásárhelyi rádió

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkőr
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Bürkös, Szeben megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás.
14.00 Műsorism.
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Körhinta, Zenenegyed
17.15 Római katolikus egyházi műsor
17.58 Műsorism.

TVR 2

7.00 Szépségközpont (ism.)
8.10 Az ideális szülők (ism.)
9.55 Fedez fel a románokat
10.00 Hírek, Sport, Időjárás
10.15 Berlin, Berlin (német sor.)
10.45 Találkozunk
12.00 Hírek, Sport, Időjárás
12.45 A farm (ism.)
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Szépségközpont (olasz sor.)
17.00 Ász (amerikai filmdráma, 2003, 11. rész)
18.00 Euronews
18.10 Berlin, Berlin (sor.)
18.40 Bűvölet (sor.)
19.10 Montalbano felügyelő (olasz filmsor.)
21.00 Az oroszok arénája (reality show)
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek
9.55 Könyvbemutató
10.00 Tarzan a majomember (ism.)
11.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német sor.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás
13.45 Apropos TV (ism.)
15.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német sor.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Szökőárban (am. akcióthriller, 2000)
22.15 State és Románia (sor.)
23.30 Pro Tv hírek
0.00 CSI New York (sor.)
1.00 Szökőárban (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Egy rém rendes család (filmsor.)
12.00 Miami Vice (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Columbo: Columbo a guillotine alatt (amerikai krimi, 1989)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.15 Én irányítok (reality show)
21.45 Rapid - Pandurii Tj Jiu labdarúgó mérkőzés
23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Columbo: Columbo a guillotine alatt (amerikai krimi, 1989) (ism.)

PRIMA TV

7.00 Senki sem tökéletes
7.30 Apák és kicsik
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.00 Galileo (ism.)
9.30 Viceversa (reality show)
10.30 Megtévesztés (am. filmdráma, 1985, ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Született feleségek (sor.)
15.15 Mestersége: vendéglátó
16.15 Galileo - szórakoztató műsor
17.00 Lököttek
18.00 Hírek, Időjárás
19.00 Sport
19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor
20.30 Farmer: Feleséget keres (reality show)
22.15 Lököttek
23.15 A rivális (kan. filmdráma, 2008)
1.00 Hírek (ism.)
2.00 A cseresznye a tortán (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - 40-es Ford
8.00 Végzetes másodpercek
9.00 Hogyan készült?
10.00 Piszkos munkák - Mozdonyjavító
11.00 Amcsi motorok
12.00 A legnagyobb mindent visz
13.00 Hogyan csinálják?
14.00 Túlélés törvényei - Nagyvárosi túlélő
15.00 Ötödik sebesség
16.00 Hogyan készült?
17.00 Állítólag...
18.00 Amcsi motorok
19.00 X-Machines - A szupergépek
20.00 Túlélés törvényei
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Babaarcú testépítők
23.30 Valódi helyszínelők
0.30 Tetkóvadász - Fülöp-szigetek
1.30 Éljük túl a katasztrófát
2.30 Végzetes másodpercek

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.10 Pontos sportidő
13.10 Külön kiadás
14.10 Bajnokok ligája, tenis: Madrid (live)
16.00 BoxBuster
17.00 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.05 Információk
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK
23.00 UFC 113: Lyoto Machida - Shogun Rua
0.00 Sport.ro Hírek
1.00 Labdarúgás. Argentína összefoglaló

FILM+

8.05 Az öngida (am. kalandf.)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Seriff az égből (olasz akció-vígj.)
14.45 A seriff és az idegenek (olasz akció-vígj.)
16.25 A Midsomer gyilkosságok (angol krimisor.)
18.20 Végzetes dallam (am. filmdráma)
20.05 Kéme háborúja (am. akcióf.)
22.10 Veszelyes Bangkok (am. akcióthriller)
0.05 Halálbrigád (am. akcióf.)

ACASA

7.30 Mindörökké együtt (sor.)
8.45 Kaméleonok (sor.)
10.00 Elbűvölt Hold (sor.)
11.15 Szenvedély (sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Anna két arca (sor.)
15.30 Elrabolt sorsok
16.30 Maria Mercedes (sor.)
17.30 Igaz történetek
18.30 Mindörökké együtt (sor.)
19.30 Kaméleonok (sor.)
20.30 Predestináltak (sor.)
21.30 A bosszú álarca
22.30 Éjszakai történetek

HALLMARK

8.00 Nyughatatlan Jordan (sor.)
9.00 Kisvárosi gyilkosságok (sor.)
11.00 Amynek ítéle (sor.)
12.00 Őrangyal (sor.)
13.00 Nash Bridges (sor.)
14.00 Kisvárosi gyilkosságok (sor.)
16.00 Befejzetlen kézirat (am. vígj.)
18.00 Nyughatatlan Jordan (sor.)
19.00 Nash Bridges (am. sor.)
20.00 Őrangyal (am. sor.)
21.00 Clara Sheller (vígj. sor.)

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

Marosvásárhelyi rádió

11.00 Híregyedőra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás.
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

Feszült hajrá a Liga I-ben

Labdarúgás

ÚMSZ

► Egyre inkább eltávolodik a Rapid futballcsapata az európai szerepléstől, hiszen a bajnokság hétközi 31. fordulójában csak egy gól nélküli döntetlenre volt képes Medgyesen, és így továbbra is csak a hetedik helyen áll az összetettben. George Copos, a vasutasok főrézvényese azonban még reménykedik, és a Dinamo botlásáért szurkol. Ezzel szemben a Steaua ismét megtalálta a győzelem felé vezető utat, s 2-0-ra verte a vendég Ploiești-i Astrát. A Brassó tegnap 6-0-val mosta le a pályáról a Besztercét, míg a galaciak a sereghajtó Gyulafehérvár ellen hazai pályán 1-0-ra nyertek. A Kolozsvári CFR–Vaslui-rangadó lapzártánkör ért véget, és 0-0 arányú döntetlennel zárult. Az Urziceni–Curtea de Argeș- és a Dinamo–Temesvár-mérkőzések lapzártánk után fejeződtek be, ám eredményüktől függetlenül még mindig a Szamos-partiak vezetnek a Liga I tabelláját. A 32. forduló vasárnap kezdődik a Curtea de Argeș–Piatra Neamț- (16 óra, *GspTV*) és a Ploiești–Galac- (18 óra, *GspTV*) találkozókkal. A többi meccset hétfőre és keddre tervezik. ◀

Rangadó az első helyért

Összecsap egymással hétvégén a magyar élvonalbeli labdarúgó-bajnokság jelenlegi listavezetője, a címvédő Debrecen, és a mögötte egyponthoz hátrányban lévő Székesfehérvári Videoton csapata. A hajdúsági városban játszott rangadót ma 20 órától élőben közvetíti a *DunaTV*. A harmadik, Európa Liga-indulást érő pozícióért há-

rom csapat verseng, közülük a 47 pontos Győr Kaposvárra látogat, a 46 pontos Zalaegerszeg a Budapest Honvédet fogadja, míg a 45 pontos Újpest az MTK vendége lesz. A sereghajtó Diósgyőr sorsa végleg megpecsételődhet szombaton, amennyiben vereséget szenved a 14., azaz éppen benmaradó helyen álló Paks otthonában.

A Rapid csak egy gól nélküli döntetlenre volt képes Medgyesen, és így továbbra is csak hetedik

Fotó: Mediafax

Radu Voina keretet hirdetett

Kézilabda

ÚMSZ

► Vasciuk, Pidpalova, Szűcs, Gatzer, Ardean, Smedescu és Păslaru, továbbá a sérült Vădicănu maradt ki Radu Voina edző keretéből, amely ma Dániába utazik a női kézilabda-

Bajnokok Ligája döntő első mérkőzésére. A Râmnicu Vâlcea-i Oltchim csapatába visszatért azonban Ramona Maier, a tréner pedig azzal vigasztalta a többieket, hogy a visszavágón még kaphatnak lehetőséget a szereplésre. A Viborg elleni BL-finálé szombati mérkőzését a *ProTV* 17 órától élőben közvetíti. ◀

Kolozsvár–Ploiești deja-vu

Kosárlabda

Turós-Jakab László

► Bár az alapszakasz végeredménye és a papírforma U-Mobitelco–Medgyesi Gaz Metan döntőt ígért, a férfi kosárlabdabajnokság fináléjában végül a nagy vetélytárs ploiești-iek lesznek a kolozsváriak ellenfelei. Ami azt jelenti, hogy utóbbiak visszavághatnak a 2008-as szezonért, amikor a CSU Asesoft zsinórban ötödik bajnoki címét pipálta ki az U-Mobitelco-val szemben.

A pályaelőny az erdélyi gárda mellett áll, a rájátszásban mutatott forma azonban rendkívül kiegyensúlyozott sorozatot ígér. Amennyiben mind a hét mérkőzést le kell játszani, úgy május 14-én, 15-én, 23-án és 29-én Kolozsváron, 19-én, 20-án és 26-án pedig a ploiești-iek csarnokában csapnak össze a csapatok.

A kisdöntőben váltakozó pályaelőnyrel találkozik egymással a medgyesi és temesvári csapat, és ha mindent eldöntő harmadik összecsapást is meg kell rendezni, annak a Gaz Metan lesz a házigazdája.

A kiesés elkerüléséért zajló sorozatok Craiovan és Kolozsváron folytatódnak, mindkét esetben 0-

2 az állás. Az oltyánok szombaton és vasárnap egyenlíthetnek a Dinamóval szemben, a Gladiator pedig hétfőn és kedden tarthatja életben benmaradási esélyeit a brassói gárda ellenében. A kolozsváriakat komoly veszteség érte, hiszen a három forduló eltiltás miatt rendkívül dühös Brent Freeman felbontotta szerződését Roschnafsky csapatával.

A női bajnokságban ma eldőlhet a két döntős, a Târgoviște Szatmárnémetiben, a Sepsi BC pedig Aradon szerezheti meg a második győzelmet. Amennyiben azonban a házigazdák végrehajtják a bravúrt, úgy május 11-én, kedden, döntő meccsek lesznek.

A 9-15. helyezetteknel vége a rájátszás első fordulójának, és a Sportul Studențesc ellen Bukarestben győztes Iași (87-86) egészítette ki a mezőnyt. Két győzelemig tartó párharcokban a Gyulafehérvár a Iași-val, az Olimpia pedig a Kolozsvári U-val csap össze, a győztesek a 9-10., a vesztesek pedig 11-12. helyekért játszhatnak majd. Az egyetlen kieső hely elkerüléséért a Temesvár és a Brassó csatázik, a Sportul Studențesc pedig nem végezhet a benmaradást jelentő 14.-nél rosszabb helyen. ◀

Chivu Olasz Kupát, Lucescu ukrán bajnokságot nyert

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

► A triplázásra készülő Internazionale Milito góljával 1-0-ra legyőzte az AS Romát, és így története hatodik Olasz Kupa-döntőjét nyerte meg. A Cristian Chivuval felálló milánóiak közel állnak ahhoz, hogy megismételjék a Manchester United 1999-es és a Barcelona FC tavalyi bravúráját, azaz a Bajnokok Ligája mellett a hazai bajnokságban és kupasorozatban is győzzenek. Az olasz Serie A-ban éppen a rómaiak előtt állnak két ponttal, míg a BL-döntőben a Bayern Münchennel kell megküzdenie José Mourinho gárdájának.

Franciaországban már el is dőlt a bajnoki cím, miután szerda este az Olympique Marseille hazai pályán 3-1-re legyőzte a Stade Rennes-t. A kikötővárosiak így két körrel a vége előtt behozhatatlan, nyolcpontos előnyre tettek szert, és történetük kilencedik bajnoki trófeáját gyűjtötték be. A pontvadászatot legutóbb 18 évvel ezelőtt nyerték meg. A Ligue 1 36. fordulójának többi eredménye: Sochaux–Montpellier 0-1, Nancy–Le Mans 3-2, Lens–Grenoble 1-1, Nizza–Girondins Bordeaux 1-1, Olympique Lyon–Auxerre 2-1, Lorient–Monaco 2-2, Toulouse–Lille 0-2, Paris St. Germain–Valenciennes 2-2, Boulogne–Saint Etienne 0-1. Az élvonalban állása: 1. (és már bajnok) Marseille 75 pont, 2. Lille 67, 3. Auxerre 67, 4. Lyon 65, 5. Montpellier 63, 6. Bordeaux 61.

Nemcsak a franciáknál dőlt el a bajnoki cím sorsa, Ukrajnában is befejeződött az első helyért zajló küzdelem, melynek végén a Mircea Lucescu edzette Sahtar Donyeck ünnepelhetett. A román tréner csapata ugyanis szerda este legyőzte az ősi rivális, címvédő Kijevi Dinamót. Az 1-0-ra végződött összecsapás egyetlen gólját a vendég donyeckiek brazil védője, Ilsinho szerezte az első félidőben. Győzelmével a Sahtar 2002 óta ötödik alkalommal diadalmaskodott a bajnokságban, amelyből még egy forduló hátra van, de a Kijev a hétvégi utolsó körben már nem tudja ledolgozni hátrányát.

Érdekesség, hogy Ukrajnában legutóbb 1992-ben fordult elő, hogy nem a Sahtar vagy a Kijevi Dinamo nyerte a pontvadászatot. Akkor – az ország függetlenedését követően először kiírt sorozatban – a Tavria Szimferopol diadalmaskodott.

Dániában ezúttal sem történt meglepetés: a Koppenhága FC megvédte bajnoki címét, miután hazai pályán 4-0-ra legyőzte a HB Køge alakulatát, és ezzel a szezon vége előtt két fordulóval 12 pont előnnyel vezetik a tabellát az Odense előtt.

A spanyol élvonalban viszont még mindig éles harc folyik az első helyért. A Real Madrid szerdán késő este Cristiano Ronaldo mesterhármasával 4-1-re nyert Mallorcán, és így továbbra is csak egy pont a hátránya a listavezető Barcelonával szemben. A szezonból még két forduló van hátra. ◀

Röviden

Rajtol a hoki-vb

A ma esti Amerikai Egyesült Államok–Németország-mérkőzéssel elkezdődik a férfiak élvonalbeli jégkorong-világbajnoksága. A németországi torna aranyérmének elsőszámú várományosa Oroszország, amely címvédőként lép majd pályára. A dobogós helyekért hagyományosan a kanadaiak, a svédek és a csehek harcolnak, majd az amerikaiak és a finnek, ezúttal egy jobbra fiatalokból álló kerettel szerepelnek.

Marcsenko ellen kezd Hănescu

Ilija Marczenko lesz Victor Hănescu ellenfele ma délben a Románia–Ukrajna férfi teniszézők Davis Kupa-fordulójának első mérkőzésén. Az euro-afrikai zóna, I-es csoportjának Bukarestben zajló tornáján Adrian Ungur ma Szergej Stahovszkijjal csap össze. Szombaton délben a Marius Copil-Horia Tecău-páros adogat a Szergej Bubka-Stahovszkij-páros ellen, míg vasárnap Hănescu–Stahovszkij-, Ungur–Marczenko-mérkőzések lesznek. Amennyiben a román csapat megnyeri a tornát, úgy szeptemberben a Világcsoporthoz való feljutásért játszhat, ellenkező esetben a I-es csoportban való benmaradásért kell majd küzdenie. A mérkőzéseket a román közszolgálati televízió sugározza.

Barcelonában a Forma-1

Barcelonában köröz hétvégén a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokság mezőnye. A Spanyol Nagydíj szombati időmérőedzését és a vasárnapi futamot egyaránt 15 órától közvetíti az *RTV 1* és az *RTL Klub*.

Harc a feljutásért

A 28. forduló mérkőzéseit rendezik holnap a másodosztályú labdarúgó-bajnokságban. A második csoport párosítása: Lupény–Temeskovács, Otopeni–Szilágysomlyó, Nagybánya–Bihar FC, Marosvásárhely–Rm. Vâlcea (mind 11 órától), Pitești–Mioveni (13 órától).

Brassó–Vásárhely-finálé az aranyért

A mindent eldöntő harmadik mérkőzésen, büntetővel búcsúztatta a Chiajnát Brassó terem labdarúgó-csapata az élvonalbeli bajnokságban. Az erdélyiek az első mérkőzést 5-2-re megnyerték, majd 4-2-re kikapnak ellenfelüktől, míg szerda este 8-7-re győztek. Az egyik fél két győzelemig tartó döntőben a Galacot kiejtő Marosvásárhelyi City'US lesz az ellenfelük.

Bundabotrány Vancouver után

Bundázás miatt három évre szóló eltiltást kaphat két dél-koreai olimpiai érmes rövidpályás gyorskorcsolyázó. A helyi média értesülései alapján Li Jung Szút és Kvak Jun Dzsit még szerdán értesítették arról, hogy a gyanú szerint a márciusi versenyeken manipuláltak a végeredményt. A két versenyzőnek hét napja van a fellebbezésre. A februári vancouveri téli olimpián Li aranyérmes volt férfi 1000 és 1500 méteren, és Kvakkal együtt tagja volt a második helyen zárt 5000 méteres váltónak.

Elismert sportág lett a póker

A Nemzetközi Szellemi Sportszövetség (IMSA) felvette tagjai sorába az egy éve alakult Nemzetközi Pókerszövetséget. (IFP) A pokerstars.hu szerdai tájékoztatója szerint az IFP már képviseltette magát az IMSA dubaji kongresszusán, amely szervezet a sakk, a bridzs, a dáma és a go társulásait öleli fel. Az IFP távlati célja az, hogy a póker helyet kapjon az olimpiák műsorán.

A régizene sűrűjében

Beszélgetés Péter Boglárka csíkszeredai művelődésszervezővel, a régizene-fesztivál koordinátorával

Interjúalanyunk, a Hargita Megyei Kulturális Központ munkatársa, évek óta a Csíkszeredai Régizene-Fesztivál szervezési ügyeit koordinálja. A rendezvény idén lesz harmincéves. Arról érdeklődtünk beszélgetőtársunktól: tartalmát és szereplőit tekintve miben különbözik az idei fesztivál a régebbi kiadásoktól.

Zsehránszky István

► **Hogyan válik sajátossá a mostani fesztivál?**

– Jubileumi rendezvényekkel. Olyan retrospektív, visszatekintő eseményekkel, mint például a Barozda együttes koncertje – hiszen 1980-ban az együttes tagjai a Kájoni Consorttal együtt indították el a fesztivált. Ugyanakkor retrospektív kiállítást tervezünk azokból az emléktárgyakból, fényképekből, plakátokból, amelyeket a fesztivál történetéről gyűjtenek össze a kollégáim. Kerekasztal-beszélgetést tartunk a Csíkszeredai Régizene-Fesztivál kezdeteiről, amelyet a Barozda együttes tagjai, Simó József és Pávai István fognak moderálni. Jubileumi kiadványunk CD-mellékletet tartalmaz, a Barozda együttes 1983-as felvételét, amelynek akkori megjelenését a hatóságok betiltották.

► **Története során nagyszerű koncertek voltak ezen a fesztiválon, és többről felvétel van. Nem lehetne ezeket DVD-n vagy valamilyen más formában szintén a közönség elé tárni?**

– Az RTV Magyar Adása szerkesztőségének a nyolcvanas években nagy szerepe volt a fesztivál szervezésében, a régizene mediatizálásában. Több órnyi felvétel birtokában vannak, és tárgyalásokat folytatunk arról, hogy ezek a felvételek hivatalos úton az archívumunkba kerüljenek, s hogy azokat a közönségnek is levetítsük.

► **A fesztiválnak volt olyan kiadása, amelynek keretében egy kiállításon régi, felújított hangszereket láthatunk. Ki lehetne állítani a nagy művészeknek a hangszeresekről is néhányat, akik a fesztiválon szerepeltek.**

– Több ilyen javaslatot kaptunk. Régi hangszerek megismertetésére kiváló keretet biztosítanak a nyári egyetem mesterkurzusai és a nyílt előadások. Az idén, külön eseményként nem lesz lehetőség ilyen kiállításra, mert rendkívül sűrű a program. Felújított

tuk azt a szokást, hogy négy napot tartson a fesztivál, ahogyan a '80-as és '90-es években volt. A fesztivál július 8-án kezdődik, 11-én fejeződik be, a Régizenei Nyári Egyetem azonban már július 5-én indul.

► **Operaelőadás, színdarab és táncszínházi előadás is volt a korábbi fesztiválok keretében...**

– Az idén a tánc inkább a tánckursuson lesz jelen, a kurzus végzettségének gálaműsorán és az esti táncházakban.

► **Kik a mostani, jubileumi rendezvény kiemelkedő szereplői?**

– Kiemelt eseménye lesz a fesztiválnak, a jubileumi rendezvények mellett, egy olyan koncert, amelyet több év óta tervezünk: Európa egyik legkiemelkedőbb együttesét tudtuk meghívni az idén, az osztrák Unicorn, amelynek vezetője Michael Posch. Koncertjük országos prömier lesz, eddig még nem szerepeltek Romániában. És örömmel mondhatom: akár mindenként kiemelhetnék. Csütörtökön, július 8-án lép fel az Unicorn együttes, péntek a barokk zene napja, ekkor lép fel a németországi és a hollandiai Barocco Locco együttes, ők jártak már korábban is Romániában.

► **És megint lesz csíkszeredai saját produkció is, egy barokk hangverseny.**

– Igen, Filip Ignácnak, a fesztivál művészeti tanácsosának a kezdeményezésére. Ő azt javasolta: gyűjtsük össze a barokk hangszerekkel rendelkező hazai zenészeket, és jöjjen létre egy fesztiválzenekar kizárólag a barokk hangszeres muzsikusokból. Ezt, miként az előző években a Csíki Kamarazenekar koncertjét, Ulrike Titze drezdai barokkhegedűs vezeti. A zenekart egyrészt a Csíki Kamarazenekar tagjai alkotják, másrészt bukaresti, brassói, kolozsvári, temesvári zenészek.

► **És az orgonisták? A régizene-fesztivál alkalmával**

mindig csodálatos orgonakoncert volt Csíksomlyón.

– Mivel most csak egy vasárnap van a fesztivál idején, orgonakoncertet nem tervezünk. Viszont vasárnap lépnek fel Győrfi Erzsébet és Elekes Emőke, szintén a '80-as évek fesztiváljainak szereplői, akik a Kájoni-kódexből dolgoztak fel és adnak elő dalokat.

► **No, és az ünnep az ünnepben!...**

– Idén tölti be a hatvan évét Kobzos Kiss Tamás, a fesztivál szeretett, állandó szereplője, és ebből az alkalomból azokkal fog fellépni, akikkel az elmúlt években együtt muzsikált, együtt dolgozott...

► **Közöttük egy török művésszel is...**

– Erdal Salikogluval és a Musica Historica tagjaival. Jubileumi seregszemlét tartunk a csíkszeredai régizene-fesztiválok szereplőivel: jelen lesz a Collegium, a Flauto Dolce, a Kájoni Consort, a Lyceum Consort és a Codex. Vasárnap este a záró esemény a Barozda együttes koncertje, amely egyben lemezbemutató is.

► **Tavaly ilyenkor még nagy zavar volt az anyagokat illetően, és meg kellett kérni a vendégek közül néhányat, vonja vissza a bevezetést. Idén vannak-e ilyen problémák?**

– Igazából tavaly csak egy meghívást kellett visszamondanunk. Az idén ugyancsak későre lettek kiírva a pályázatok, de reméljük, hogy A és B tervekkel dolgozva nem kell a nagy projektekről lemondanunk. A bizonytalanság fennáll minden évben, ugyanis már ősszel meg kell hívni a neves külföldi zenekarokat, különben nem jöhetnek, nem vállalhatják az itteni szereplést, nálunk a pályázatokat viszont a következő év elején írják ki, és valamikor tavasz végén hirdetnek eredményt. A pályázatokat leadtuk, nyertünk is, és elindítottunk szponzor-kéréseket is, úgyhogy reméljük, összeáll a költségvetés.

Fotó: Ádám Gyula

► **Igen, hazai viszonylatban a bizonytalanságot be kell számítani, sőt, el is kell tekinteni tőle, másképpen a szervező maga is elbizonytalanodik. De a csíkszeredai fesztivál szervezői, hála Istennek, nem bizonytalanok. Sőt, kezdeményezőkétségben sincs hiány náluk. Tanúság erre az archiválási akció – ez is újdonság a javából.**

– A Hargita Megyei Kulturális Központ kutatóirodájában zajlik az archiválási munka. A fesztivál összes eddigi kiadásáról emléktárgyakat, fényképeket, levéltári dokumentumokat és újságcikkeket gyűjtenek össze, és digitalizálják. Számítógépes adatbázist hoznak létre a dokumentumokból. Így az adatok hozzáférhetőek lesznek, nálunk kutathatóvá válik a fesztivál története. És nyilván a retrospektív kiállítás szempontjából is hasznos ez az anyag.

► **Az archiválás során előkerülnek a hivatalos iratok. Ezekből kiderül-e, hogy a múlt rendszer 1986-ban miért tiltotta be a fesztivált?**

– Azok a dokumentumok, amelyeket a szociológus kolléganők megvizsgáltak a Hargita Megyei Művelődési Felügyelőség archívumában, nem árulnak el semmit erről.

► **Milyen lesz az idén a Csíkszeredai Régizenei Nyári Egyetem?**

– Kilenc mesterkurzust tervezünk, és lesznek újdonságok is. A barokk hegedű, Ulrike Titze mesterkurzusa idén is lesz, ahogy már két éve a barokk oboa mesterkurzus Guido Titzével és a csembaló-kurzus is Erich Türckel. Reneszánsz és barokk tánc Kovács Gáborral, furulya és fuvola Széplaki Zoltánnal. Éneket tart Andrejszki Judit, a magyarországi Musica Profana együttes tagja, lant-

és gitárkurzust Kónya István, viola da gambát Ilse L. Herbert oktat. Kasza Roland, a Musica Historica együttes tagja ütőhangszeres kamarakurzust tart, belefoglalva zenei játékokat, rögtönzést, szólamszerkesztést.

► **Ezúttal is gondolnak a gyermekekre?**

– Szombaton délelőtt lesz a „gyermeknap”. Koncertezni fog a farkaslaki Schola Cantorum gyermekegyüttes, vezetője Major Magda, és az idén is várjuk a kolozsvári Dargason együttest, ez egy gyermekvédelmi intézményben működik, ahol egy csoport gyermek reneszánsz táncokat tanulhat.

► **Nagyon illenek a régizene-fesztiválhoz például egy iskoladramának az előadása. Nem tudnák rávenni a színházat?**

– Erre a következő években sor kerül.

Péter Boglárka (1980, Csíkmadaras)

Művelődésszervező, a Hargita Megyei Kulturális Központ munkatársa, a Csíkszeredai Régizene-Fesztivál programfelelőse. Magyar–német szakon végzett a kolozsvári Ba-

beş-Bolyai Tudományegyetem Irodalomtudományi Tanszéken, ugyanott szerzett magiszteri diplomát. 2007 óta dolgozik a Csíkszeredai Régizene-Fesztivál szervezésén.

MoziVászon

Gyermekmese borzalmakkal

Farkas István

Michael Haneke – akinek neve az utóbbi években a kortárs osztrák filmművészet szimbólumává vált – térségünk talán legerőteljesebb hangú rendezője. Filmjeiben az emberiség gonoszsága kapja a fő szerepet, ennek visszasságait markáns, erőteljes képekkel érzékelteti.

Az osztrák filmes André Gide és Fjodor M. Dosztojevszkij epikáját „viszi” vászonra – saját bevallása szerint viszont Franz Kafka munkássága volt rá a legnagyobb hatással, akárcsak a XX. századi irodalomra. Főhősei Lafcadio Wluiki és Raszkolnyikov „elméletei” szerint élnek és cselekednek, felfogásukban a gyilkosság nem bűn, cselekedeteiknek a lelkiismeret nem, csupán az akaratuk szabhat határt, hiszen „a nem közönséges embernek joga van lelkiismeretfurdalás nélkül átlépni bizonyos akadályokon.” Az 1989-es A hetedik kontinens Terra Incognita felé sodródó gyilkos családfője, a Benny videójának (1992) unott kamaszfője, aki kíváncsiságból öl, a 71 töredék a véletlen kronológiájából (1994) végzetes életundorral küszködő hősei, akikből végül gyilkos és áldozat lesz, vagy a Furcsa játék (1997) fehér kesztyűs villaló gyilkosai egyaránt az indíték nélküli erőszakkal ütök el az időt. Az „acte gratuit” mögött természetesen a pszichológia meg-

találja a Haneke-szereplők tetteinek indítékait – de ennek eredményét most hadd ne firtassuk. Haneke szereplői mintha Thomas De

legjobb filmnek járó Arany Pálmával, a Berlináléről Ezüst Medvével, az idei Golden Globe-ról pedig a legjobb külföldi filmet illető

értve a világháborúkat is – az eldeformalódott viselkedés a felelős, az, amely a felnőttek (szülők, nevelők, példaképek sztárok, média stb.) gyere-

sének évében járunk, egy német falucskában, amelynek látszólagos nyugalma – hiszen, mint kiderül, a felnőttek a báró elnyomása, a gyer-

ista horror – baljós, fekete-fehér fényű közelképei napok után is kísértik a nézőt –, amely nyitva hagyja a fő kérdést. A válasz azonban sejtethető. Már aki elhiszi.

A film, ahogy azt már Haneke-től megszoktuk, az illúziót mellőzve az igazságra épít, még akkor is, ha tudja: a bemutatott kegyetlen valósággal a közönségből esetleg undort és ellen-szenvet vált ki. Közben vállalja, hogy egyes nézők hazugnak tartják – ahogy a falu papja tette a tanítóval, aki a szülők nevelési módszereit hibáztatta a brutális tettekért, amelyeket szerinte a gyerekek követtek el, mintegy kivétítve az őket ért erőszakot.

Dosztojevszkij egy helyen azt mondta: „A világot a szépség fogja megmenteni!”. Félő, hogy erre a szépségre – már amennyiben igaz van Hanekének – évszázadokat kell még várunk. A médiából ömlő erőszaközön, amelynek egyre nagyobb része „késztül” az „acte gratuit” szellemében, mindenképp utóbbinak ad igazat.

A fehér szalag / Das weisse Band – Eine deutsche Kindergeschichte: német-osztrák-francia-olasz, 2009, 144 perc. Rendező és forgatókönyvíró: Michael Haneke, operatőr: Christian Berger. Szereplők: Christian Friedel (tanár), Leonie Benesch (Eva), Maria-Victoria Dragus (Klara), Leonard Proxauf (Martin), Levin Henning (Adolf).

A neves osztrák filmes, Michael Haneke tavalyi alkotása a látszólag ok nélküli erőszak újabb „elemzése”

Quincey „A gyilkosság megragadható az erkölcsi végén, vagy megragadhatjuk esztétikailag” (A gyilkosság mint a szépművészetek egyike, 1827) kijelentése szerint cselekednének.

Haneke legújabb, *A fehér szalag* (*Das weisse Band – Eine deutsche Kindergeschichte*) című filmje, amely a tavalyi Cannes-i Filmfesztiválról a

díjjal távozott, a jelenkor helyett az első világháborúba helyezi történetét, mintegy magyarázva az említett filmek brutális cselekményének hátterét, azok kiváló okát.

Ahogy a cselekmény narrátora, a kezdetben csendes, nyugodt falucska tanítója fogalmaz, elképzelhető, hogy minden szörnyiségért – ide-

kekhez való viszonya miatt vált olyaná, amilyen.

A filmnek – amely a Bukarestben megrendezett Európai Filmek Fesztiválját megnyitotta – szinte elmesélhetetlen a cselekménye, hiszen az egyes jelenetsorok mögött a szereplők arczódulása, a kísérőzene mind-mind hozzátartoznak a történethez. Az első világháború kitöré-

rekek pedig a szülők terrora alatt élnek – megmagyarázhatatlan események zavarják meg. A gyermekét molesztáló doktor rejtélyes balesetet szenved, egy béres felesége meghal, a báró kisfiát megverik, a bába fogyatékos gyermekét elrabolják. Tettes azonban egyik esetben sincs. Az eredetileg tévéfilmnek készült alkotás egy minimal-

Oldalnézet

Közlegelőink állapota

Krebsz János

Hankiss Elemér munkássága az átmenetet jelképezi, itt, a Balkán szélén, a szocializmusból a kapitalizmusba, ahogy dülöngéltünk, kerülő utakon járunk, tévelygünk és reménykedünk. A '70-es és a '80-as években izgalmas, új hangot jelentett, hogy lehet itt beszélni a modern tudományok nyugati nyelvén a létező szocializmus világról, és humorosan, cinikusan, bölcsen, a jobbító szándék áruhájába öltözve kimondani: úgy, ahogy van, az egész reménytelen. A rendszerváltozás pillanatáig kitarított az újdonság, a létrejövő politikai pártok egyik része ugyanezen szóhasználatot kezdett beszélni a valóságról, de az a retorika, amely szét tudta zilálni a kommunista szövegeket, erőtlenné bizonyult a föltámadó kigazda történelmi szemlélettel szemben. És az sem használt Hankiss reputációjának, hogy a demokratikus kezdet idején szerepet vállalt a politikai adok-kapok pankrációs

küzdelseiben. Új könyve, a *Csapdák és egerek. Magyarország 2009-ben és tovább* (Mánager Kiadó, Budapest, 2009) nem hat az újdonság erejével, sőt, mintha újraolvasnánk a korábbi Hankisszövegeket kicsit fáradtabb energiával. Hogy az olvasóközönség fáradt el menet közben vagy a szerző, azt próbáljuk most kideríteni. Nyilván változtak valamennyit a szövegek, fejlődött a szerző, tájékozódott a legfrissebb társadalompolitikai divatok és elméletek felől, de még többet változtak a körülmények, amelyek közegebe behajítva az efféle értelmiségi szövegeket, már nem támadnak hullámok, sőt, a társadalmi viták egészen más események, víziók és kijelentések nyomán vetnek gyűrűket.

A szocializmus végét és az átmenet első éveit az illúziók rendezték csokorba, hittünk abban, hogy kijutunk a „valahol utat tévesztettünk” állapotából, a demokrácia és a piac visszakényszerít mindannyiunkat a természeti tör-

vények kéréhetetlenségével az igazi ösvényre, mert lenne kell ilyennek. Csalódunk.

A főntebb említett kigazda történelmi szemlélet összefoglaló megjelölésként szerepel, a rendszerváltozás hajnalán még egészen rendjén valónak találtuk, hogy az előző rendszer kárvallottjai és üldözöttei kárpótlásban részesüljenek, hangot és megszólalási lehetőséget kapjanak, társadalmi szerepet vállaljanak. Föltámadt a közönségük is, és őszinte lendülettel ott akarta folytatni, ahol 40-50 évvel ezelőtt megszakadt a folytonosság. Ezzel nem is lett volna semmi baj, ha nem telepedtek volna a naiv társadalmi mozgalmakra ügyes politikai hullámlovások. (Lásd a kelet-közép-európai nacionalista pártok legújabb kori tündökléseit.) Azóta kettős szellem járja be a poszt-szocialista országokat. A felszínen hatalmas hullámokat vernek történelminek látszó viták, nemzetértelmezések, hitek, remények, balgasá-

Hankiss Elemér

gok, a mélyben pedig könyörtelenül mozgatnak a globalizáció és a világgazdaság tektonikus erői. És újabban a változások kárvallottjainak és veszteséinek indultait politikai akarattal egyesítő szélsőségek állnak össze globalizációellenes, zöld-barna-piros protoszt mozgalommá, ismét csak teret nyitva a demagógoknak.

A világ, Kant óta tudjuk, olyan, amilyen, végtelen és megismerhetetlen, másrészt olyan, amilyennek látjuk közmegegyezéssel. Ha törekszünk felvilágosult elmével a megismerésre, akkor talán közelebb kerülünk a „köz javának” fölismeréséhez, de túl rövid az emberélet a hosszú távú

tervezéshez. Mielőtt filozófiai magaslatokba emelkednénk egy könyvismertetés ürügyén, kapaszkodjunk vissza a társadalmi rögválóságba.

A tömegek ezzel a ránk szakadó szabadsággal és kapitalizmussal csak veszítettek, a hosszú tanulási folyamat, ami ránk vár, nem igazán reményt keltő.

Hankiss könyve sorra veszi azokat a történelmünkben fölfedezhető elemeket, amelyek meghatározzák jelenünket, és magyarázzák összes balítéletünket, és ugyanez az elemző elszántság méri meg a legújabb húsz évünket. Előbbi a folyamatosan átródó történelem közhelyeit mondja fel (miért nem szeretünk adózni, miért nem alakítunk működő közösségeket stb.), utóbbi látszólagos tárgyilagossággal egyformán elmarasztalja hasonló bűnökben a kialakult politikai elit szereplőit. Hát, nem egy sikertörténet ez az egész!

Bezzeg, odaát! Rajkin közmondással alakult történetgyar mondatai köszönnek vissza Hankiss könyvében. Vannak a nálunk sikeresebbek, akik másként viszonyulnak a korrupcióhoz, a felelősséghez, a köztisztasághoz, és ezer más, az élet minősé-

gét meghatározó kérdéshez. Nálunk csak „valami van, de nem az igazi.”

Szemléletes, több könyvében visszatérő példázat a közlegelőről: tíz tehát optimális legeltetésére alkalmas a legelő, de ha az egyik gazda két tehenet hajt ki, akkor mindenkinek csökken egy kicsit a haszna, míg az övé jelentősen növekszik. Nyilván a második és a harmadik gazda is kihajt még egy tehenet, egészen addig, amíg mindannyiuk számára veszteséggé válik a történet, leromlik a legelő, a kár mindenkié. Mint a bibliai példázatoknak, ennek is több értelmezése lehetséges. Nyilván észbe kapnak az értelmes gazdák, amikor negatívba hajlik a nyereségség. Avagy a természeti erőforrások fognak bennünket rákényszeríteni az értelmes együttműködésre? Netán menthetetlenek vagyunk, és gyorsuló módszerességgel tesszük tönkre mindazt, ami közlegelőnek tekinthető?

Hankiss Elemér könyve optimista, bízik a változásokban, fölfedezi a jövőendő csíráit jelenünk vastag hótakarója alatt, de már nem ragad magával, nem mozdít semmit. Ásítunk egyet, és behajítjuk a fedelet.

Adam Michnik Kolozsváron

Baló Levente

A szabadság útjai címmel tartott Kolozsváron előadást Adam Michnik, a lengyel Szolidaritás alapító tagja, Lengyelország legbefolyásosabb napilapjának, a Gazeta Wyborczának a főszerkesztője. Kelet-Közép-Európáról, amelyben több évtizedes közös múlttal rendelkezünk, elmondta: egyre több országban kerül kormányra olyan párt, amely a gyanú és a megfélemlítés politikáját gyakorolja, alapvető feladatának a titkos ellenség megnevezését, és az azzal való folyamatos harcot tekinti.

Adam Michnik kolozsvári előadásának szervezője a Rațiu Család Alapítvány, amely kiterjedt tevékenységet folytat országukban – Torda és Kolozsvár környékére fektetve a legnagyobb hangsúlyt, a család eredete miatt – a demokratizálódási folyamatok gyorsítása, az átjáró közéleti gyakorlat érdekében. Az Alapítvány a Woodrow Wilson Nemzetközi Tanulmányi Központtal együtt kitüntetés is létrehozott, Ion Rațiu Díj a Demokráciáért névvel, amelyet minden évben Washingtonban adnak át jeles közéleti személyiségeknek. A díjat 2009-ben Michniknek ítéltek oda, ennek jegyében tartott előadást Kolozsváron. Emil Hurezeanu politikai elemző, a Szabad Európa rádió egykori munkatársa volt az est házigazdája, aki régi kapcsolataira hivatkozva mutatta be a Michniket, majd pedig moderátor és beszélgetőtársa volt.

Nincs tökéletes demokrácia

Adam Michnik kolozsvári előadását a forradalom és a demokratikus rend összehasonlításával kezdte. Mint mondta, a forradalom élénk színekkel él, vörös, fekete, narancssárga, a demokrácia színe ezzel szemben a szürke. A demokrácia azt a közeputat keresi, amely mindenkinek megfelel, a legfontosabb mozzanat éppen a kompromisszum, amelynek során el kell fogadni az ellenséget is, együtt kell vele élni. Tökéletes demokrácia nem létezik! Azok, akik a tökéletes demokráciát akarják megvalósítani, azok hamarosan a diktatórikus hatalomgyakorlás útjára lépnek. Akik tökéletes demokráciát akarnak, azok hamarosan a bolsevik antikommunizmus rendszerét építik fel. Erre a folyamatra Grúzia példáját hozta fel, ahol – miután megdöntötték a kommunista hatalmat – elkezdtek üldözni a régi rend támogatóit. Ennek a kommunista üldözésnek vége nincs, időközben a jóakaró demokraták ugyanolyan elfogultakká és bosszúvágyókká válnak, mint azok voltak, akikről meg akarják tisztítani a társadalmat – létrehozzák a bolsevik

arcultú antikommunizmust. (A fogalmat maga Michnik alkotta, még a kilencvenes évek elején.)

A demokrácia útja az egyezés, az alku, és nem a bosszúállás, nem az üldözés. „Aki lerombolja a Bastille-t, az hamarosan nekifog megépíteni egy következőt” – fejtette ki Adam Michnik.

„Hitler is antikommunista volt”

„Mint ismeretes én ellenzem az átvilágítási törvényt” – fejtette ki az előadó. Romániában, bár megkéseve, éppen most tárgyalnak erről a törvényről, és esedékes, hogy itt is elkezdődjék a régi rendszer embereinek nyílt elítélése és kizárása. Lengyelországban is, mindjárt a bársnyos forradalom után, elkezdődött a beépített emberek felkutatása, egyfajta tisztogatási hadjárat, amely szétdobta az egységes Szolidaritást, és megosztotta az előtte egységes demokratikus erőket. „A jelentés nem arról szól, akiről írták, hanem arról szól, aki írta, a felelőtől. Márpedig a felelőt sokszor kitalált, értelmezett, félreértelmezett, tudatosan vagy tudatlanul, de elferdítette a tényeket. Ezek a jelentéseken nem lehet eligazodni” – mondta el Michnik. A kommunistaüldözés akár végletes formákat is ölthet, „ne feledjük Hitler is antikommunista volt!” – figyelmeztetett a lengyel főszerkesztő.

Megfélemlítő ideológiák

Kelet-Közép-Európában nincs semmiféle különbség a jobboldal és a baloldal között, mert mindkét politikai ideológia elveszítette eleven gyökereit, ha egyáltalán léteztek azok. Ebben a térségben igazán mérvadó különbség a nyílt, törvényeken alapuló államszervezet és a nemzeti, nacionalista, idegengyűlölő államszeret között, illetve a polgári társadalmon alapuló és a nacionalizmuson alapuló államszervezet között van. Lengyelországban a kommunizmus idején akadálymentesen tudott együttműködni a laikus Szolidaritás a katolikus egyházzal, a bársnyos forradalom után szakadék keletkezett, amely egyre nagyobb lett. A katolikus egyház is hatalmat akart, részt kért a politikai vezetésből. Így indult el a nacionalista hangvételű jobboldali mozgalom, amely később megszülte a Jog és Igazságosság Pártot, ez az alakulat pedig a gyanú és a félelem pártja. Arra a félelemre alapoz, hogy van egy ellenség, azt fel kell kutatni és meg kell harcolni vele, azt az elgondolást hangoztatja, hogy valaki tönkre akarja tenni az országot, meg akarja szerezni a vezetést; ennek az ellenségnek a kiléte még ismeretlen,

A mikrofonnál Adam Michnik

ezért potenciálisan bárki tagja lehet a felforgató erőnek, bárkiről kiderülhet, hogy a gonoszok oldalán áll, le lehet tartóztatni, be lehet börtönözni. A Kaczynski-kormány idején naponta tartóztattak le különböző ismert személyiségeket, orvosokat, ügyvédeket, képviselőket a tévékamerák előtt, a nagy nyilvánosság szeme láttára. Ezek a letartóztatások úgy voltak beállítva, mint a korrupció dűsgazdagok elleni harc, valójában pedig az emberek megfélemlítését célozta, az állandó büntudat és bizonytalanságérzet elmélyü-

lógus kifejtette, akit egyesek a náci rendszer elméleti megalapozójának tekintenek. A lakosságot meggyőzik arról, hogy az ország élte valójában az egyszerű ember számára átláthatatlan, hogy valahol a felszín alatt ott munkálkodnak állandóan a gonoszok erői. Másrészt viszont úgy tűntetik fel önmagukat, mint jó és életmentő hősöket, akik önfeláldozó harcot folytatnak a gonoszok ellen. Jelen pillanatban, több országban is a gonoszok erőt az oligarchák (mogulok) jelentik, az ellenük vívott harcuk pedig az

Volt egyszer egy Szolidaritás

léséhez vezetett.

Más országokból is bőven lehetne példákat említeni, állította Michnik, a Ficogeciar-Slota-koalíció Szlovákiában, Václav Klaus euroszeptikus retorikája Csehországban, Orbán Viktor antikommunista radikalizmusa vagy Viktor Janukovics volt ukrán elnök posztkommunista radikalizmusa, mind-mind él ezzel a manőverrel. A fentebb felsoroltak számára az igazi példakép Vlagyimir Putyin. A fekete humor jegyében úgy nevezhetjük: Liliputin, hiszen a félelemnek ezek a manőverezései lealacsonyítják az embereket, megfosztja őket méltóságuktól, a teljes értékű polgári mivoltuktól.

„A gonosz erői”

Az ellenség megbélyegzésében rejlik politikai potenciált már Karl Schmidt polito-

ológus kifejtette, akit egyesek a náci rendszer elméleti megalapozójának tekintenek. A lakosságot meggyőzik arról, hogy az ország élte valójában az egyszerű ember számára átláthatatlan, hogy valahol a felszín alatt ott munkálkodnak állandóan a gonoszok erői. Másrészt viszont úgy tűntetik fel önmagukat, mint jó és életmentő hősöket, akik önfeláldozó harcot folytatnak a gonoszok ellen. Jelen pillanatban, több országban is a gonoszok erőt az oligarchák (mogulok) jelentik, az ellenük vívott harcuk pedig az

A határkérdés megoldása

A nemzeti állam gondolatával függ össze térségünkben egy másik aktuális kérdés, a határkérdés. Nincsenek helyes, mindenkit megnyugtató határok, mert vagy egyik félnek, vagy a másiknak lesznek követelései. Ezt végső soron helyesen oldotta meg az Unió, amikor felszámolta a határokat. A határkérdés megoldása a határok felszámolása.

A demokrácia letéteményesei

A három nagy átalakulásnak kellett lejárnia a kommunizmus bukása után, hogy valódi demokratikus társadalomban élhessünk: az egypártrendszerrel áttérni a többpártrendszerre, a központi gazdaságról áttérni a piacgazdaságra. A harmadik és egyben a leglassabb átalakulás, amely – jó esetben – még ma is folyamatban van: az állam által szervezett társadalomról a civil társadalomra való áttérés. A de-

fontos egyéni tettük, hogy milyen jogaik és kötelességeik vannak, hol van a határa az egyéni és közösségi életüknek.

Spanyolország, Jugoszlávia

Spanyolország a polgárháború kezdetétől, 1936-tól közel negyven éven át diktatúrában élt. De ez a negyven év nem változtatta meg az országot, a lakosság mentalitását, moralitását. A diktatúra bukása után különösebb akadályok nélkül érvényesülhetett a demokratikus rend. Kelet-Közép-Európában, sajnos, nem ez történt. Tekintsük Jugoszlávia példáját: a kommunista diktatúra bukása után, az ország hatalmas átalakulásokon ment át, területileg széttagolódott, igen kegyetlen belső harcok folytak. „Meglátásom szerint az, ami Jugoszláviában történt, az megtörténhetett volna a keleti tömb bármely országában, ez a forgatókönyv adva volt, de szerencsére, nem történt meg.”

Veszélyes többség

Az előadást megelőző sajtótájékoztatón Adam Michnik elmondta, igen veszélyes az, ami a magyarországi választásokon történt. A Fidesz óriási többsége elsősorban Magyarországra veszélyes, csak utána a környező országokra. Orbán Viktor – bár előre megy – folyton hátrafelé tekint, a múltba néz, Trianon lebeg a szeme előtt, ez pedig veszélyes, hiszen a hátrafelé tekintő ember bármilyen kis kőben megbotolhat. A gazdasági helyzet rendkívül nehéz, a Jobbik folyamatosan nyomást fog gyakorolni a kormányra, ebben a helyzetben igen kézenfekvő (létező vagy nem létező) külső feszültségekre hivatkozni. Elsősorban Szlovákiával igen könnyen keletkezhetnek konfliktusok, hiszen ott is létezik egy politikai erő, amely – mint fogalmazott – hajlamos kijátszani a nacionalista kártyát. Huszonegy éve ismeri Orbán Vikort, végigkövette pályafutását, és megállapította, míg kezdetben baloldali liberális volt, ma már jobboldali nacionalista, nacionalizmusa pedig abban áll, hogy nem hajlandó meghallgatni ellenfelei véleményét.

Adam Michnik

Adam Michnik Varsóban született 1946-ban baloldali értelmiségi családban, de igen korán, még középiskolás korában szembefordult a lengyel kommunista vezetéssel. Egyetemi éveit többszöri börtönbüntetés szakítja meg, csak hosszú évek múlva, a hetvenes évek közepén sikerül befejeznie tanulmányait. Hegesztőmunkásként dolgozott, majd Jean-Paul Sartre személyes meghívására Párizsban tartózkodott. Hazatérve tevékeny részt vállalt a Szolidaritás Szabad Szakszervezet munkájában, Lech Walesa állandó tanácsadója, több szamizdat kiadvány szerzője és szerkesztője. Tevékenyen részt vesz az Ellenzéki Kerekasztal előkészítésében, majd pedig a tárgyalásokon, amelyek megváltoztatták Lengyelország történelmét: 1989-ben kiírták az első szabad parlamenti választásokat, így hatalomra juthatott a demokratikus ellenzék. Az Ellenzéki Kerekasztal működése során a Szolidaritás eszméinek terjesztésére alapította meg a Gazeta Wyborczą (Választási Újság), amelyet ma is vezet, és amely Michnik vezetése alatt Lengyelország legbefolyásosabb napilapjává nőtte ki magát: közel félmillió példányszámban jelenik meg, „az Elbától az Urálig mindenhol olvassák”, ahogyan maga a főszerkesztő fogalmazott.

Kísértések és újítások

Új alkotmány: milyen legyen?

Mircea Cărtărescu

Evenimentul

Furcsa, nehezen élhető időköt élünk. Olyan időköt, amikor egy új Dosztojevskij megírhatná az új Ördögöket. A kilencvenes évek elejétől a román közélet nem élt át ilyen ideológiai feszültséget, hasonló elkészedett marokdást. Minálunk ugyanis az ideológiának semmi köze az eszmék ütköztetéséhez, mert az hamar átcsap dölyfös élethalál harcba. A politika, minálunk, a gazdasági, pénzügyi és sajtó-oligarchia által rángatott bábuk játékvá vált. Az elvek, platformok és programok helyét – ma, inkább mint bármikor – az óriási tőkefelhalmozások varázsa foglalja el. Akárcsak a legprimítivebb országokban, a románok ma egy maroknyi teljhatalmúra és a kótyagos polgárok tömegére oszlanak, akik a választásokkor öltre mennek egymással, nevetséges katonáiként egy háborúnak, amely nem az övék. Ilyen körülmények között fölöttébb nehéz feladat megőrizni a függetlenséget és egyensúlyodat. Választandó kell azközött, hogy nem veszel részt a politikai játékban, vagy beszállsz az egyik vagy másik fél oldalán. Előbbi esetben nem nevezheted magad állampolgárnak. Utóbbiban tudnod kell, hogy a játék cinkelt kártyákkal történik, tulajdonképpen elutasítja a független alkotókat. Olyan ez, mintha fejd vagy írást játszanál, bár tudod, hogy az érme mindkét oldala azonos. E pillanatban a politika, ahogyan azt Romániában művelik, választást jelent több érdekcsoport között, amelyek mindegyike a köz érdeke ellen dolgozik. Az idők, mondtam már, nem kedveznek az alapvető reformoknak, amilyen egy új alkotmány kidolgozása. Ehhez valamelyes stabilitásra és nyugalomra, konfliktusmentes légkörre van szükség. Továbbá a dolgok bizonyos pozitív irányú elmozdulására. És főleg a politikai akaratban kifejeződő közakaratra. Egy nyugtalan, toldozott-foldozott, ráadásul gyűlölködéssel, viszályal teli közéletből nem születet a jövő évtizedekre szóló törvény. Sem a Cotroceni-nek, sem a kormányának, sem a pártoknak nincs e pillanatban erkölcsi erejük keresztülvinni azt. De objektíve és eszméileg egy (mindenképpen szükséges) új alkotmányt szem előtt kellene tartania néhány, a ma érvényben lévő alaptörvény megalkotása óta végbe ment lényeges változást. Az első: Románia európai integrációja. Az alkotmánytunk tükröznie kell ezt a történelmi valóságot. Nagyon nehéz része lenni egy közösségnek, amely gyors ütemben haladhat az Európai Egyesült Álla-

mok felé, ha az ország továbbra is „nemzetállamnak” definiálja magát, mint a tizenkilencedik században. A román államnak lépnie kellene a normalitás felé, lemondva tehát az etnikai alapon történő meghatározásáról, és újradefiniálva magát modern, szerződéses államként. Másodsorban szükség van az ország területi-közigazgatási újrafelosztására. A mostani megyés rendszer kommunista aberráció, amely álcázza Románia valódi, természetes régióinak szociogazdasági realitását. Az új közigazgatási felosztásnak az ország nyolc nagy, történelmi (ugyanakkor gazdasági, kulturális, sőt „pszichológiai”) régióját kell magába foglalnia, amelyek egymásközi és a központi hatalommal való viszonyát egy sokkal szélesebb körű autonómia mentén kell majd meghatározni. Egy ilyen újrafelosztás szükségessége annyira nyilvánvaló, hogy már rég végrehajtották volna, ha nem lett volna a „magyar kérdés”. A román szélsőséggesség, akárcsak a magyar, bizonyos mértékben valóban zavarja ezt a tervet, ám nem annyira, hogy teljesen romba dönthetné. Mert sem a románok, sem a magyar etnikumuk nem egyebek, mint egyenlő jogú román állampolgárok. Nem a szélsőségek határozzák meg a két közösséget. Amikor meg lehet majd alkotni az új alkotmányt, semmi kétségem afelől, hogy a közös és a racionalitás felülkerekedik az elemi ösztönökön. Harmadsorban a jövődő alkotmányt meg kell találnia azokat az eszközöket, amelyekkel megvédi magát és a román társadalmat minden hatalmi túlkapással szemben, bárholnan származna is. Korlátoznia kell az elnök szerepét, és meg kell hiúsítania a többségi kisebbségek elleni diszkrimináció minden formáját. Ha ezeket a pontokat nem tartják tiszteletben (és nem fogják, mert Románia, a maga mélységében, nagyon messze áll ettől az erkölcsi és állampolgári eszménytől), mindig Hagi Tudose-féle, rongyos alkotmányunk lesz: könyökén a nadrágtülepéből kivágott foltal. (Fordította: K. B. A.)

Új párt – van megoldás

Alecu Racoveanu

PUTEREA

Kérdés: Mi történik, ha a tíz parancsolat valamelyikét megszegik?

Válasz: Marad kilenc.

Bár sok ismerősöm van Románia legújabb pártjában, az UNPR-ben, nem tekinthetek el a gondolattól, hogy ez a párt a főbb ellenzéki alakula-

akár egykamarás parlament lesz, hamarosan – ahogy a „szitává lőtt” vezér mondta – „új típusú” honatyákat látnak majd a parlamentben. (Fordította: K. B. A.)

Traian Băsescu – új alkotmányt!

Orbán Viktor – új médiahivatal!

tok szökevényeiből áll. Keserű szájtze van az embernek, mintha magunk is fel kellene hogy mérjük, kik a barátaink vagy társaink, mikor azt látjuk, hogy olyan alakok, akiknek nagyjából semmi esélyük sem lett volna valaha is bejutni a parlamentbe, ha nem bújnak egy PSD vagy PNL választási jele mögé, simán elárulták azt a csoportot, amely felkapaszkodásukat segítette. Vannak aztán ismert politikuskok is, akik kicsinyes okokból jutottak a pártba: tisztségért, más vezetővel történt összetűzés miatt, egy tegnapi ellenfélből ma barátta lett vezető ígéretéért. Az első benyomás után, ha úgy érezzük, a politika megér még egy gondolatot, arra is gondolunk, honnan jöttek ezek az emberek, vagy merre tartanak. Ha a PDL, a PSD vagy a PNL történetét vizsgáljuk, rájövünk, mindegyik áruházból, szakadásból, újraegyesülésekből áll össze, olyan személyekből, akik sok pártot váltottak, mielőtt most azt kiáltják, lopják az embereket! Egyetlen hírünk arról, hogy a szociáldemokrata honatyák azért haragszanak, mert hetven ezer euróval rászedték őket, amikor a megboldogult PDL-PSD kormányt megszavazták, többet mond el a politikáról, mint száz vezércikk. Akárcsak a következő vicc, amelyet ajánlok azok figyelmébe, akik még reménykednek a politikai osztály reformjában. Móricka hazajön az iskolából, és látja, hogy az anyja a tükör előtt maszturbál, és egyre azt mondja: „Férfit akarok...férfit akarok”. Másnap, amikor megint hazatér az iskolából, egy férfival találja az anyját az ágyban. Erre beront a fürdőszobába, levetkőzik és venni kezdi a tükör előtt, egyre ismételve: „Biciklit akarok...biciklit akarok”. Valahogy így kiabálnak azok is, akik azt hiszik, akár egyéni kerületes rendszerben választanak,

Mitől lenne csőd a magyar válságkezelés?

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

A távozóban levő Bajnai-kormányt már le sem kellett hívnia az IMF, a Világbank és az EU által megszavazott – a görögének ötödét sem kivevő – segélycsomag utolsó részletét, mehetett pénzért a „piacra”. A magyar állampapírokat normálisan lehet forgalmazni már – habár még mindig bántóan magas kamattal –, a nemzeti valuta és a tőzsde jó állapotban, a költségvetés hiányszáma összeurópai mértékkel mérve jónak tetszik, a kereskedelmi mérleg és a folyó fizetési mérleg „visegrádi metszetben” jó, a munkanélküliség alacsonyabb, mint Lengyelországban vagy Szlovákiában. Ami az államadósságot illeti: éppen az Európai Unió átlagán vagyunk, dacára a kampányszövegeknek, hogy az adósság elborít bennünket.

Elismerés illeti a Bajnai-kormányt egyfelől, a magyar nép türeklenségét másfelől. A Bajnai-féle takarékosági intézkedések éppúgy eleve nébe vágta a bérből és fizetésből élőknek (de nem csak nekik) itt, mint ahogyan le fogják szegényíteni a lehetségeiken felül élő görögöket. A magyar nép a bértöbblet és nyugdíjuttatások elvételt éppúgy sztrájkok és utcai lázongások nélkül vette tudomásul, mint néhány szociális és jóléti forrás megcsapolását. Ellentétben Görögországgal. Nyugtázandó, hogy azok a kampányszövegek, amelyek szerint a Bajnai-kormány válságkezelő programja „súlyosította” Magyarország válságát, verbeli blöffök voltak. És tartok tőle, ezt nemcsak a kormány propa-

gandistái, hanem a csakhamar hivatalba lépő új kormány miniszterei is tudják. Például a gazdaság és pénzügyek urának jelölt Matolcsy György, aki tavaly december-

sült Államokban jelentősen visszaesett Obama támogatottsága, a Demokrata Párt félszázada nem volt olyan népszerűtlen, mint most. Nagy-Britanniában a héten esedékes választások során pedig a három ciklus óta kormányzó brit Munkáspárt súlyos vereséget fog szenvedni – közvélemény-kutatások szerint valószínűsíthető, hogy még a Liberális Demokraták is megelőzik. Az európai baloldali pártok szénája általában elég rosszul áll. Barone szerint mindez azonban korántsem jelenti, hogy a Harmadik Út: a jóléti állam és a hagyományosan inkább a jobboldalra jellemző fiskális szigor ötvözésének programja megbukott. Épp ellenkezőleg. A baloldali visszaesésének hátterében az áll, hogy kormányra kerülve, a baloldal szépen lassan visszatért a régi szocialista elképzelésekhez, és minden bajra az állami szerepvállalás növelésével igyekezett válaszolni. Ez pedig a költségvetési hiány és az államadósság drámai megugrásával járt, amit a választók – különösen a gazdasági válság kirobbanása óta – nem néznek jó szemmel. Miközben a baloldal a hagyományos szocialista osztogatás érdekében elhagyta a Harmadik Utat, a jobboldal egyre inkább középre vette az irányt. A sikeres konzervatív pártok ma már nem képviselik sem a vaskalapos tradicionalista értékeket, sem pedig az állami szerepvállalás feltétlen csökkentésének programját. Mint arról a *Metazin* is beszámolt, a brit választások esélyesének számító, David Cameron vezette Konzervatív Párt korábban elképzelhetetlen baloldali programmal kampányolt: a baloldalt a nagytőke kiszolgáltatásával, szociális érzéketlenséggel és a kisemberek érdekében figyelmen kívül hagyásával vádolja. A hiteles politikai program nélkül maradt baloldal bajait tovább súlyosbítja, hogy végső tanácsatlanságában elővette a rasziszta kártyát, és minden jobboldali kezdeményezésre rásütötte a szélsőséggesség és előítéletesség bélyegét. Sőt, a kormány politikájából egyre inkább kiábránduló, korábban elképzelt baloldali híveket is egyre nagyobb megvetéssel szemléli – emlékeztet Barone Gordon Brown múlt heti, kínos bakijára. A brit miniszterelnök egy kampányrendezvényen szólt a magyart. A bekapcsolva felejtett mikrofon rögzítette, hogy bigottnak nevezi a Munkáspártot, felelőtlenül költekeznek és túlzottan bevándorló-barátok. Brown nem csak illetlen volt és képmutató, de egyúttal kifejezte megvetését azokkal a baloldali szavazókkal szemben, akik állásukat féltve ellenzik a külföldi munkaerő beáramlását, és szeretnék tudni, hogy a Munkáspárt mit tesz az államadósság mértékének csökkentése érdekében.

A baloldal bűnei

Michael Barone

Egyre népszerűtlenebbek a kilencvenes években szinte egyeduralkodó baloldali pártok. Sokan a Harmadik Út végső vereségéről beszélnek. Az amerikai konzervatív publicista szerint azonban éppen a Harmadik Út elhagyása és az arrogancia vezetett a baloldal hanyatlásához. „Mi történt a Harmadik Út balközép pártjaival, amelyek korábban taroltak?” – teszi fel a kérdést Michael Barone konzervatív elemző a Washington Examiner véleményrovatójában. A fejlett nyugati országok többségében csökken a baloldali pártok népszerűsége. Az Egye-

Házastársak közti hallgatólagos képviseleti megbízás vélelméről

Deák Levente

A jogi tanácsért hozzánk forduló házaspár elbeszéléséből, egyebek mellett az derült ki, hogy házszomszédjuk igényelte, vállalkozása beindításához megkövetelt beleegyezésüket csak egyikük írta alá, holott – mint később kiderült –, ez a vállalkozás mindkettőjük közös tulajdonát veszélyezteti, ingatlanukban maradandó károkat okoz. Még mielőtt a kártérítési polgári pert megindítanák, tudni szeretnék azt, hogy egyikük beleegyezésének hiánya pernyerési esélyüket növeli-e, vagy jelen esetben ezt a „hiányt” a perben nem is fogják figyelembe venni.

A kérdés megválaszolása nem is olyan könnyű, tekintettel arra, hogy előbb el kell dönteni: ez a beleegyezés rendelkező jogügyletnek vagy „csak” ügyintézőinek minősíthető, amelyek jogi megítélése és következményeik a hatályos jog szerint nem azonosak.

Induljunk ki mi is a családjogi törvénykönyv 35. szakaszában foglaltakból. Ennek első bekezdése rögzíti azt az ismert szabályt, hogy a házastársak közös javait együtt használják és adminisztrálják, és ezekről közösen rendelkeznek. A második szakasz az ügyintéző jogügyletek megkötésénél nem követeli meg mindkét házastárs aláírását, hanem a hiányzó társ beleegyezését

vélelmezi, azaz bizonyítottan, meglévőnek ismeri el. Egészen világosan és egyszerűen mondván: a használat, az ügyintézéssel kapcsolatos jogügyletek (*actele de administrare, de folosință și de conservare*) akkor is érvényesek, ha azeket csak az egyik házastárs köti meg. Ezek között találni a határozott időre kötött bérleti szerződést (a 3 vagy 5 év alattiakat), a haszonkölcsön-szerződést, a javítások elvégzésére szóló megbízatást, a javak biztosítását vagy például a kilakoltatási és a birtokkereset beindítását, az ingatlan betáblázásáért megfogalmazott kérelmet, és még sorolhatnám. Ezeknél, ha hiányzik is, nem követelhető meg a hiányzó házastárs aláírása, jelenléte, mert vélelmezetten hallgatólagos megbízással rendelkezik házastársa részéről. Szerintem ebbe a kategóriába sorolható a házaspár cselekedete is, az tehát, hogy nem mind a ketten, hanem csak egyikük írta alá a szomszéd vállalkozásába beleegyező nyilatkozatukat.

A rendelkező jogügyleteknél (*acte de dispoziție*) egészen más a helyzet. A már idézett 35. szakasz második bekezdése ugyanis a rendelkező jogügyleteknél a másik házastárs beleegyezését már nem vélelmezi, hanem a beleegyezést, a jelenléte adásvételnél, ajándékozásnál, másmilyen tulajdonjog-átruházó szerződésnél, aztán a közös tulajdont jelző jogüg-

yal, kézi záloggal terhelő szerződésnél, az érvényteleníthetőség, illetve a semmisség szankciója mellett, megköveteli. Azért fogalmaztam így, mert a jogirodalom és a joggyakorlat lehetőséget adott a „hiánypótlásra”, arra tehát, hogy a szerződéskötésből kimaradt házastárs ehhez később kifejezetten vagy hallgatólagosan hozzájáruljon. Vagyis kezdetben az ilyen szerződés csak érvényteleníthető (relatív semmisség) lesz vagy lehet, és csak azután mondható ki perben az ilyen szerződés abszolút semmissége, ha a házastárs ebbe utólag sem

egyezett bele, a hiányt tehát nem „pótolta”. És ezt a szankciót az ingatlan megvásárló ún. harmadik fél kivédeni nem tudja, akkor sem, ha ő jóhiszemű vevő (megszerző) volt.

A gyakorlatban igen elterjedt különleges meghatalmazás (*procură specială*) alapján történő szerződéskötés házastársak esetében is, tehát az, amikor az egyik házastárs köti a jogügyletet a maga nevében és társától kapott meghatalmazás birtokában, ennek nevében és érdekében. Arra a kérdésre, hogy a rendelkező jogügylet megkötésére feljogosító meghatalma-

zásnak milyennek kell lennie, hitelesnek, azaz közokiratba foglaltnak, vagy elegendő a magánokirati formában megfogalmazott, a joggyakorlat úgy válaszolt: azoknál a szerződéseknel, amelyek jogszabályi előírás szerint csakis hiteles, közokirati formában érvényesek, vagyis, amelyeknél a közokirat a jogügylet érvényességi feltétele, a meghatalmazásnak is hitelesnek kell lennie. És megfordítva, ha a jogügylet magánokirati formában is érvényes, ott a magánokirati formában megfogalmazott meghatalmazás is elegendő. (És bár ezt a szabályt a szak-

ma jól ismeri, mégis nagyon sok hiteles, de költségesebb meghatalmazás, mi több, szerződés is készül akkor is, amikor a jogügylet maga, érvényességi szempontból, magánokirati formában is elegendő és bizonyítékként felhasználható lenne.)

A már kihirdetett, de még nem hatályos új polgári törvénykönyv a 346. szakaszban a házastársak közös dologi jogaira vonatkozó, ún. átruházó és ezeket megterhelő jogügyleteknél mindkét házastárs egyező akaratát követeli meg. A fenti szakasz második bekezdése viszont az ingóságok visszatértes elidegenítése esetében elegendőnek tartja egyikük jelenlétét, akaratát, de csak akkor, ha a törvény a szerződéskötést nem köti valamilyen nyilvántartási feltételhez. Ez a könnyítés különben a szokványos ajándékokra (*daruri obişnuite*) is érvényes. Ismétlem, ingóságokról van szó. Ami pedig az ismertetőnkben szereplő, az ügyintézői jogügyleteknél fennálló hallgatólagos képviseleti megbízatás vélelmét illeti, ez az új Ptk. 345. szakaszában változatlanul jelen van vagy lesz, egyértelműbben megfogalmazott formában, de például azzal a pontosítással, hogy a közös javak rendeltetésének megváltoztatásánál ez a vélelem hiányzik, amiért ilyenkor is egyező akaratra lesz szükség.

Utóörökös, helyettes örökös, végrendelet

D. L.

Ennek az ismertetőnek a megírására egy, a tévében minap hallott történet készített. Az abban elhangzottak szerint a falusi használati tárgyakat egy életen át gyűjtő parasztember a házi „múzeumában” őrzött tárgyait leányunokájára hagyta, de egyben azt is kikötötte, hogy azokat majd csak az unokájával megegyező keresztnévvel viselő további leszármazottai örökölhetik. Mivel a riportban elhangzottak szerint végakaratazt közvégrendeletbe foglaltatta, vagyis azt közjegyző hitelesítette, szükségesnek éreztem visszatérni a hallottakra, véleményt mondani a végrendeletben megjelenített végakaratról.

A végakarata vagy végintézkedés egy olyan gyűjtőfogalom, amelybe azok a jogilag elismert nyilatkozatok tartoznak bele, amelyekben az örökösök vagy az örökösök javáról vagy annak egy részéről halála esetére rendelkezik,

Végrendeleti örökös pedig az lesz, akinek az örökösök az egész hagyatékot vagy annak meghatározott hányadát juttatja. Arra az esetre pedig, amikor a megjelölt végrendeleti örökös az örökségből valamiért kiesik, ún. helyettes örökös (*substitutit*) is kinevezhető, ugyanabban a végrendeletben megjelölhető.

Az utóörökös megjelölése alatt az örökösödési jog azt a helyzetet érti, amikor az örökösök olyan végrendeleti intézkedést tesz, amely szerint az örökségben vagy annak egy részében valamely eseménytől vagy időponttól kezdve az eddigi örökösöt más váltja fel. Ez azt jelenti, hogy az örökösök ugyanarról a hagyaték-ról kétszer rendelkezett, s örökösök kezét megkötötte, az örökösök javak feletti rendelkezési jogát megvonta, pontosabban, leszűkítette azt kizárólag az általa megjelölt utóörökös személyére, javára. Ezt a jelenlegi polgári törvénykönyv a 803. szakaszban tiltja, és a végren-

delleti intézkedést pedig abszolút semmisségnek tekinti. (Mint később látni fogjuk, az új, de még nem hatályos Ptk. másként szabályoz.) A riportban hallottakat tehát én úgy értettem és értelmeztem, hogy a nagyapa unokája leendő hagyatékáról is rendelkezett, amelyet utóörökösnek fog majd tudni átörökíteni, aki az övével azonos keresztnévvel fogja viselni. Szép gondolat, csak szerintem, legalábbis jelenleg, ellentétben a hatályos Ptk. említett szakaszában olvasható tiltással. (*substituție fideicomisară*).

Az egyszerű vagy közönséges helyettesítésre visszaható, amelyet a jelenlegi Ptk. a 804. szakaszban megenged (*substituție vulgară*), erről röviden azt kell tudni, és ajánlottan azt kell tenni, hogy a végrendeletben kijelölt örökös mellé nevezzünk meg egy második (vagy további) örökösöt arra az esetre, ha az első örökös valamiért nem tud-

ja, vagy nem akarja az örökséget elfogadni. Ez az ok lehet elhalálozás, az öröklési képesség hiánya vagy lemondás. Egyik esetben sem kerülhet tehát az örökség az első megjelölt örököshöz, aki helyett, a szokványos hagyatéki tárgyalás lefolytatása után, a helyettes örökös kapja meg a hagyatékot. Ezzel a végintézkedéssel az örökösök halála esetére csak egyszer rendelkezett javairól, és nem jelölte ki az örökös örökösét, nem korlátozta senkinek a rendelkezési jogát, azt a jogot, hogy javival mindenki szabadon rendelkezhet.

Ha azonban a végrendeletből hiányzik a helyettes örökös megjelölése, s amennyiben a kijelölt örökös előbb hal el, az örökséget visszautasítja vagy pedig öröklési képességének nem lesz a birtokában az örökség megnyílásakor, a hagyaték a törvényes örökösökre száll, ezek hiányában pedig, mint üresedésben levő hagyaték,

az államé lesz.

Utaltam már arra, hogy az új polgári törvénykönyv, amelynek hatálybalépésétől várhatóan az utóörökös megnevezését az eddiginél engedékenyebben szabályozza a 993. és következő szakaszokban. Közlebből a 994. szakaszban az ilyen végakaratot, de az ajándékot is ingyenes juttatásnak tekinti (*constituie o liberalitate*), amelyet a végrendelet vagy az adományozó kötelemmel terhelt meg, éspedig az örökös vagy a megajándékozott terhére, akiknek kötelessége lesz a kapott javakat tartósítani, megőrizni, majd pedig haláluk esetére az adományozó vagy a végrendelet kijelölt személy javára átruházni. A következő szakaszokban a törvénykönyv külön kitér az ingóságokra, amelyekre ez a kötelem úgy vonatkozik, hogy felhasználásuk, elhasználódásuk esetén az utóörökös azok értékét illeti meg, majd pedig az ingatlanokra vonatkozóan

úgy rendelkezik, hogy az említett kötelezettséget, mint az ingatlan terhére, a telekkönyvbe is be kell vezetni, feltehetően a teherlapra.

Az utóörökös jogai az örökös halálakor születnek meg, de a javakat nem tőle, hanem egyenesen a végrendelettelől nyeri.

Az 1000. szakasz pedig arra az esetre tér ki, amikor az utóörökös, akit végül a javak megilletnek, a kijelölt örökös előtt halálozik el. Ilyen esetben a javak véglegesen az első örökösöt illetik, kivéve azokat az eseteket, amikor a végakaratazt az is benne van, hogy azok az utóörökös örököséi lesznek, vagy pedig amikor a végrendeletben egy második utóörökös is kijelöltek. De ezekről a maitól teljesen eltérő örökösödési szabályokról a törvénykönyv hatálybalépése után fogunk tudni többet mondani.

A TÖRVÉNYTÁRAT
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Dacia City: nagy után jön a mini

Komoly konkurenciára számíthatnak az egyre bővülő kisautópiacra népszerű modellek, a Dacia ugyanis két év múlva debütál ebben a szegmensben City nevű négykerekűjével, amelynek ára a tervek szerint nem fogja meghaladni az ötezer eurót.

Még csak pár hónapja tört be a terepjárók piacára a Dusterrel, máris egy új szegmens meghódítását tervezi a Dacia. A francia Renault csoport tulajdonában lévő román márka ezúttal a kisautók mezőnyét vette célke-

resztbe, s a német *AutoBild* című szaklapnak leleplezte a Dacia Cityt.

„Egy 3,5-3,6 méter hosszú modellre gondolunk” – nyilatkozta a magazinnak Vincent Carré, a gyártó marketingigazgatója, aki szerint

a Dacia több mint brand, immár „filozófia”, célja, hogy a lehető leggazdaságosabb legyen. Éppen ezért ismét az autó árával akarják lekörözni riválisaikat, hiszen elképzelésük alapján az új modell ára nem fogja meghaladni az ötezer eurót. Ennek megfelelően azonban nem lehet forradalmi újításokra számítani a készülődő „minitől”. A motorháztető alá a Renault Twingo 1,2 literes benzinesét építik majd be, ugyanakkor kifejlesztnek majd egy dízel erőforrást is. A német lapban elsőként nyilvánosságra hozott fotó alapján a City formatervezése klasszikus lesz. Fellelhetőek a Logan és a Sandero stílusjegyei, míg a vázat a Renault Cliótól kölcsönzi. Négyajtós, négyüléses modell lesz, s a tervek szerint a két év múlva esedékes Genfi Autószalonon mutatják be.

Korábban, a Dacia Duster bukaresti debütálásán a gyártó illetékesei lapunknak is elárulták, hogy további modelleket terveznek és új szegmenseket készülnék meghódítani. Próbálják ugyan modernizálni

a formatervezését, de az elsőrendű szempont továbbra is a költségek alacsonyan tartása marad. A Dacia City fejlesztéseit már meg-

kezdtek, de egyes szakértők szerint csak öt-hat év múlva érkezik majd meg Romániába. A *DailyBusiness.ro* egyik tudósítása alapján

ugyanis a colibași üzem már most is maximális kapacitással dolgozik, emiatt várhatóan Indiában vagy Marokkóban fogják gyártani a Cityt.

Tény azonban, hogy a piac jelenlegi állása szerint a City elsősorban a Chevrolet Sparknak, a Citroën C1-nek, a Fiat Pandának vagy a Hyundai i10-nek lesz a konkurenciája, de akár még a Fiat 500-asát és a Toyota iQ-t is megszorongathatja.

„Mehúzták” a Fekete Vonalat

Franciaország után Romániába is megérkezett a Dacia különleges és limitált szériás csomagja, az úgynevezett Black Line. A Logan, a Sandero és a Logan MCV-hez tervezett fekete stílus a hagyományos tartozékok mellett elől elektromos ablakemelőt, központi zárat, új fekete huza- tokat, bőrrel bevont kormánykereket és a volánról kezelhető audiorendszert kínál.

Motor

Nők kétkeréken, negyedjére

Május 7-e a Nemzetközi Női Motoros Nap, melynek alkalmával egyre több országban rendeznek találkozót a kétkeréken robogó szebbik nem számára. „Ebben az évben is nőtt a motoros nők száma, és hiszik vagy sem, ez lesz a kampány negyedik éve. Bártran kijelenthetjük, hogy a dolog megállíthatatlan. Egyre inkább híre megy a kezdeményezésnek, a motoros nők pedig lelkesen készülnek arra, hogy találkozzanak, és közösen guruljanak ezen a napon” – mondta Vicki Gray, a Nemzetközi

Női Motoros Nap alapítója. Ilyenkor motormárkától, stílustól és típustól függetlenül összegyűlnek a hölgyek, és szerinte talán arra is buzdít, hogy soha nem késő elkezdni a motorozást. Felfigyelt rá, hogy nemcsak a nők között,

de az egész motoros társadalomban és a motoros iparban is egyre ismertebb és elismertebb lesz ez a nap. „Ez a motoros iparnak is lehetőséget ad arra, hogy részt vegyenek az eseményen, és támogassák azt” – mondta Vicki.

Elő a veteránokkal

Klasszikus, veterán motorokkal szervez felvonulást Bukarest és Predeal között a Romániai Motorosok Egyesülete most hétvégén. Az eseménnyel nem csupán alkalmat akarnak teremteni a történelmi relikviák szerelmeseinek a találkozóra, hanem ismét szeretnék felhívni a figyelmet arra, hogy motorosok is részt vesznek a közlekedésben.

Szerviz

Eligazítás autóvásárlásban (1.)

Autóvásárlás esetén, legyen az új vagy használt, alapvető kérdés az ára, hogy milyen célra kell, valamint hogy mennyire gazdaságos. Az ideális választás egy alacsony fogyasztású, jól manőverezhető, alsó- esetleg középkategóriás kisautó. Városon kívül hosszabb utak megtételéhez viszont kényelmes, biztonságos, nagyobb teljesítményű gépkocsik közül célszerű választani, melyek inkább a felsőbb kategóriába tartoznak.

Milyen autótípust választunk? Ez talán a leginkább

szubjektív kérdés. Amennyiben nem vagyunk márka-hűek vagy nincs konkrét elképzelésünk, érdemes megkérdezni olyan műszaki szakértőket, akik a garanciális okokból fellépő peres ügyekben jártasak, illetve olyan autószerelőket, akik pontosan ismerik, melyek megbízható, alacsony szervizköltségű márkák.

Használt autó vásárlásakor több tényezőt kell szemlélteni, s egy nagy adag szerencsére is szükség van. Véleményem szerint az autónál van egy olyan állapot,

amikor még műszakilag szinte tökéletes a jármű, de a piaci ára már lényegesen kedvezőbb, mint egy 0 km-ben lévő társáé. Az ilyen autók általában 3-6 évesek és 40-től 60 ezer km-t futottak. Aki ennél öregebb autót vásárol, a majdani javítási költségekkel is számolnia kell. Ajánlanám három fő tényezőre is odafigyelni: nem lópt-e az autó, volt-e már megütve, valamint milyen állapotban van a felfüggesztése és a futóműve.

Tímár József
autószerelő mester

Programajánló

Vígjáték Sepsiszentgyörgyön

A Kónya Ádám Művelődési Házban május 7-én, pénteken 18 órától a Visky Árpád Színjátszó Együttes bemutatja Robert Thomas *Szegény Dániel* című kétrészes bűnügyi vígjátékát. Rendezte: László Károly színművész.

Zene Árkoson

A Művelődési Központban május 7-én, pénteken 18 órától a *Kék esték a kastélyban*

rendezvénysorozat keretében Alina Nuncef (hegedű) és Liliana Iacobescu (zongora) Beethoven-szonátákat ad elő zongorára és hegedűre.

Szívárvány-találkozó Kézdivásárhelyen

A Kolozsváron megjelenő *Napsugár* kistestvére, a *Szívárvány* immár harminc esztendeje örvendeztetni meg az óvodásokat. Az évforduló alkalmából a lap szerkesztői a Vigadóba várják a gyermekeket május 7-én, pénteken 17 órától Csipikével és

Kukucsival együtt, akiket Gryllus Vilmos is elkísér a születésnap találkozóra.

Madarak és fák napja Sepsiszentgyörgyön

A Székely Nemzeti Múzeumban május 8-án, szombaton megünneplik a madarak és fák napját. A múzeum kertjében és termeiben minden korosztálynak izgalmas programot kínálnak: a legkisebbeket kézműves-foglalkozásokkal, a nagyobb gyermekeket felfedező játékokkal és madaras érdekességekkel, a felnőtteket pedig művészettörténeti előadással és néprajzi minikiállításal várják. A

családi nap 11 órától kora délutánig tart.

Tavaszi játszóház Csíkszeredában

Kézműves-foglalkozásokat tart szombaton délelőtt 10 órától a Talentum Alapítvány a József Attila Általános Iskolában.

NaNá Színház Hargita megyében

Az előadások programja: május 7-én Gyergyóalfaluban, május 8-án pedig a gyergyóremetei közönség láthatja előadásukat. A fellépések minden településen 20 órától kezdődnek.

Müller Péter újra Erdélyben

Sepsiszentgyörgyre május 7-én érkezik az író. A Szakszervezetek Művelődési Házában tartott előadásának címe: *Önmagunk felfedezése*. Jegyek már kaphatók a Szakszervezetek Művelődési Házának jegypénztárában, valamint a Városi Szervezőirodában.

Borjúnevelésről Kőröspatakon

Május 7-én, pénteken 11 órakor borjúnevelésről, -felvételéről, exportról, takarmányozási lehetőségekről tartanak tanácskozást, mely-

re a Maros megyei gazdákat is várják. A rendezvényen, amelynek a helyi kultúrház ad otthont, a szervezők arra világitanak rá, hogy van kiút az állattartó gazdák számára, hogy fejés nélkül is jövedelmező legyen a tehéntartás és a borjúnevelés.

Előadás Csíkszeredában

A magyar nyelv teremtő és megtartó erejéről tart előadást Csíkszeredában Komoróczy György újságíró *Édes magyar anyanyelvünk* címmel pénteken, május 7-én 18 órától a polgármesteri hivatal dísztermében.

Szteroidok: áldás vagy átok?

Már évszázadok óta foglalkoztatja az emberiséget a teljesítményfokozás lehetősége, amelynek célja a fizikai erő növelése, a fáradtság leküzdése és a koncentrációképesség fokozása. A felépítő szteroidok napjainkban az egyik legelterjedtebb teljesítményfokozó anyag.

Az anabolikus szteroidokat, melyek a férfi nemi hormonok izomépítő hatását utánozzák, számos sportban alkalmazzák. Egy nemrég készült orvosi tanulmány szerint az anabolikus szteroidok hosszan tartó fogyasztása jobban károsítja a szívet, mint azt korábban gondolták. A kutatók szerint a probléma az izomrostok összehúzóerő-elernyedési funkcióját érinti. A Massachusettsi Általános Kórház munkatársai által vezetett tanulmány rávilágít a testépítők és az atléták körében népszerű szerek szívizom-károsító hatásának okára. A kutatók 19 férfi súlyemelőt vizsgáltak, akik közül 12-en hetente átlagosan 675 milligramm szteroidot szedtek kilenc éven keresztül, 7 pedig egyáltalán nem élt a szerrel. A szí-ultrahang segítségével tanulmányozták az alanyok bal kamrájának méretét és működését, mely a szív vérpumpáló funkciójáért felelős. A szerrel nem élőkhez képest, azok szívizma, akik szedték, kevésbé volt képes az összehúzóerőre és az elernyedésre. Ez az egyes pumpálásokkal a vérbe juttatott térfogat csökkenéséhez vezetett. Ugyanígy csökkent a kamra relaxációs készsége, mely a szívüreg telítődéséhez szükséges.

Mire jók a szteroidok?

A szteroidok – ezt nem lehet vitatni – a sportolók teljesítményét megnövelik. A szteroidok és a helyes táplálkozás együtt oly mértékben fokozhatják a sportoló képességeit, melyekkel túlszár-

és minőségű ételeket kellene fogyasztania.

Az anabolikus szteroid gyors anyagcserét, gyors proteinszintézist és pozitív nitrogénegyensúlyt igyekszik kialakítani a szervezetben. Elsősorban ezek következménye a fokozott erő- és izomtömeg-növekedés. Ebből arra lehet következtetni, hogy a megfelelő mennyiségű minőségi protein és szénhidrát bevétele nélkül ezek a hatások háttérbe szorulnak, és a kevésbé üdvös só- és vízvisszatartás kerül előtérbe. Vagyis megfelelő táplálkozás nélkül a megszerzett többletsúly nagy része víz lesz, ami egy alacsony kalóriatartalmú diéta alatt eltűnik.

nyalhatja saját genetikai háttérét. Ha már valaki arra a lépésre szánja rá magát, hogy szteroidokkal bombázza szervezetét, akkor legalább szükséges mennyiségű

Hogyan kell helyesen alkalmazni?

Jó táplálkozással a szteroidok „áldásos tevékenysége” kiaknázzható. Aki ezeket

a szereket használja, jó, ha betart néhány alapszabályt. Naponta egyék ötször-hatszor, 2,5-3 óránként még akkor is, ha nem éhes. Így egész nap elegendő energia és protein áll az izmok rendelkezésére. Próbáljon meg mindennap közel azonos időben étkezni. Fogyasszon fokozott mennyiségű minőségi proteint. A kúra alatt testsúlykilogrammonként 3 g protein hozhatja meg a kívánt eredményt. Minél nagyobbak szeretne lenni valaki, annál többet kell enni. Ha egy 100 kg-os sportoló szteroidokat szed, és tömeget növel, napi 5000 Kcal lehet a megfelelő mennyiség. Ha ezt a mennyiséget a szteroidot szedő sportoló naponta megközelíti, akkor egy 8-10 hetes kúra alatt akár 10-12 kg izmot felszedhet. A kúra befejezése után a kalóriamennyiséget kb. 20 %-kal kell mérsékelni, ha azt szeretné, hogy az izomzat minősége megmaradjon. Ellenkező esetben elhízás lehet a dologból. Ilyenkor ugyanis az anyagcsere igyekszik visszaállni az eredeti állapotba. Az az általános szokás, hogy egy kúra 6-12 hét időtartamú. Ennél rövidebb vagy hosszabb kúra értelmetlen.

Veszélyek, mellékhatások

A szteroidokat fogyasztó sportolók és a szteroidokat árusítók vállán nagyon nagy felelősség van, nem szabad hanyagul kezelni ezt a problémát. Bárki, aki szteroidot fogyaszt, vessen jól az eszébe, hogy a több nem biztos, hogy jobb, a kétszer nagyobb adag nem jelent kétszer gyorsabb fejlődést.

Az orvos válaszol

Tíz hónapos kislánynomnak makacs köhögése van. Orvosa hörgőtükrözést javasolt. Mi történik a vizsgálat alatt? Mit tudnak vele kideríteni, és mennyire fájdalmas ez egy kisbabának?

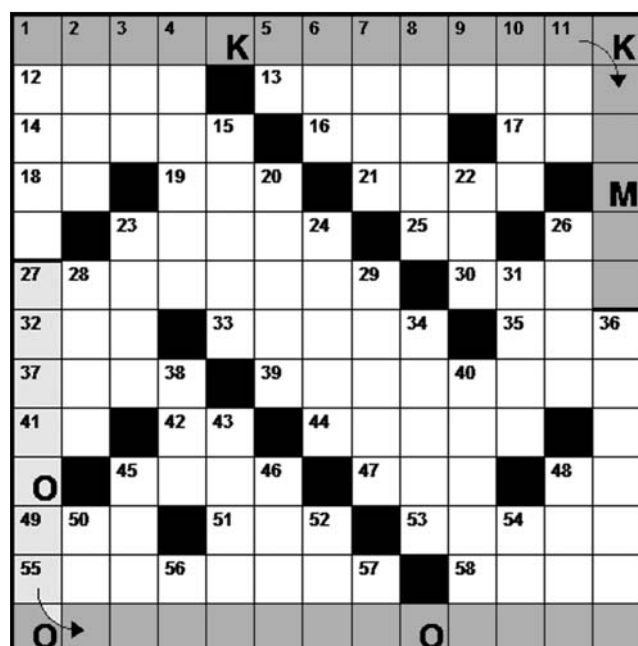
Hörgőtükrözéskor egy optikával ellátott eszközt vezetnek be a gégen keresztül a légcsőbe és a hörgőkbe. A gyerekek vizsgálata hagyományosan altatásban, merev eszközzel történik, de egyre több helyen végzik hajlékony, száloptikás eszközökkel a tükrözést, amellyel a kisebb hörgők is láthatóak. A módszer a légső és a hörgők betegségek megállapítására, közvetlen mintavételére, illetve egyes esetekben gyógyításra is alkalmas. A kisgyermeket leggyakrabban fejlődési rendellenesség, félfrenyelt idegen test, nem gyógyuló gyulladás, váladékpangás miatt vizsgálják. Ezenkívül egyéb, gyermekkorban ritkább hörgőbetegségnél is indokolt. Elhúzódó köhögés esetén (amelynek oka egyéb részletes vizsgálatokkal nem igazolódik) szintén fontos elvégezni. Ha már a kicsik köhögéséről van szó, érdemes néhány szót szólni, mi van akkor, ha a köhögés váladékozással jár.

Az orrban, a torokban, az orrmelléküregekben és a felső légutakban kis, nyálkás mirigyek helyezkednek el, amelyek váladékot választanak ki, ami megolajozza a légutakat, és megvédi a belelegzett fertőző és szennyező anyagoktól. Ha a váladék sűrűbb, sárgászöldes lesz, fel kell keresni újra az orvost, hogy eldöntse szükséges-e gyógyszeres kezelés. El kell gondolkozni azon is, mitől lesz a kislány hurutos. Ilyenkor kerülni kell a nyálkázó ételeket: tejtermékeket, tojást, finomlisztet, cukrot, csokoládét. Zöldség és gyümölcs korlátlan mennyiségben fogyasztható.

Dr. Győri György
belgyógyász szakorvos

Kemény terápia

– Vérszegénység ellen vasat írok fel magának.
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Sztrádát karbantartó személy. 13. Táplálék fajtája. 14. Ázsiai nép. 16. Női hangszín. 17. A többség. 18. Zápor része! 19. Tartó (nép.). 21. Ésszel felfogó. 23. Valaminek a visszaja, hátoldala. 25. Az Aida kezdete! 26. Bárka egyik oldala! 27. Idegzavar, idegbaj. 30. Gyerekpárti. 32. Összes (ang.). 33. Cipő hátsó része. 35. Ábrázat. 37. Ünnepeles alkalom. 39. Derékszögű pánt. 41. A Yukon partjai! 42. Délvidéki Sport (röv.). 44. Másolat, utáztat. 45. Vörös borfajta. 47. Hármastűnk. 48. Sablon közepé! 49. Előtagként: új. 51. Egykori rendezői iroda. 53. Hangszeren játszik. 55. Étél, köret. 58. De mennyire!

Függőleges:

1. Fecseg, locsog. 2. Szakasz. 3. Borul. 4. Szónoki képességekkel rendelkező személy. 5. Tél eleje! 6. Attól fogva. 7. Jelzőgő készülék. 8. Szélsőséges. 9. Két férfi! 10. A lelátók ura. 11. A felszínre. 15. Kóbor ...; az Omega énekes. 20. Kancsó-féle. 22. ... kicsi néger (A. Christie). 23. Jó lapok a pókerben. 24. Az utcára tesz. 26. Borítóüveg. 27. A poén második része. 28. Nekibuzdulás. 29. Ő a következő. 31. Olasz település. 34. Fonállal teli cséve. 36. Máriaüveg. 38. Fizetési kötelezettség az állammal szemben. 40. Harsányan hallszik. 43. Helyiség. 45. Kalászos növény. 46. Sárgul a körte. 48. A Flintsone család egyik tagja. 50. Berlini jég. 52. Becézett Izabella. 54. Szőlőfajta. 56. Aroma. 57. Dantés várbörtöne

	7			9		6				
				6	7	4	1			
			9	5		1	8			
6				1	5		3	4		
					4		5		8	
			8			7				
9	2			4					1	
4		6			2					3
	8	7	9						5	2

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	7	4	8	9	2	6	3	5
8	5	3	6	7	4	1	2	9
2	6	9	5	3	1	8	7	4
6	9	2	1	5	8	3	4	7
7	3	1	2	4	9	5	6	8
5	4	8	3	6	7	2	9	1
9	2	5	4	8	3	7	1	6
4	1	6	7	2	5	9	8	3
3	8	7	9	1	6	4	5	2

A róka és a farkas a lakodalomban

Egyszer lakodalom volt egy faluban. A róka megérezte a szagot, és gondolta, jó volna belopódzni oda. Rábeszélte a farkast, hogy menjenek el ők is a lakodalomba.

Azt mondja a farkas:

– Menjünk! Bár attól félek, hogy megbánjuk.

Feleli a róka:

– Ne félj semmit, csak gyere velem!

Amint bementek az udvarba, a vendégek már mind bent ültek az asztalnál a szobában.

Azt mondja a róka:

– Te csak húzódj meg itt, farkas koma! Én majd megszi-matolom, hogy hol menjünk be.

A róka szaglászott, aztán szép óvatosan bement a tornácra.

„Előbb bemegyek a kamrába” – gondolta magában. Keresi is a kamrát. A tornácra nem volt senki. Végre megtalálja, és megnyitja a kamraajtót. Látja, hogy mennyi bor meg pálinka van ott. A sok sütemény is mind ott volt. „No, ide jó lesz behúzódn” – gondolta. Hívta a farkas komáját is.

Odasettenkedtek most már mindketten. Éppen neki-kezdték volna a süteménynek, akkor veszi észre a róka, hogy van ott jó fazék töltöttkáposztát is. Odaszól a farkasnak:

– Ezt lesz jó megkóstolni leg-
előbb!

Nekiestek hát előbb a káposztának. Aztán vették sor-

ra a kalácsot, kürtöst, fánkot, a csörögét.

Azt mondja a farkas:

– No, most már, róka koma, jó lenne valamit inni is.

Csapra ütöttek egy nagy hordót, s nekifogtak az ivásnak. Annyit ittak, hogy

Benn a szobában a vendégek közben megették a levest. Indul a szakácsné, hogy a leves után feltálalja a káposztát a vendégeknek. Mikor megnyitja a kamraajtót, szinte meghal ijedtében attól, amit lát: egy részeg

és már kibújt a lyukon. Csak a farkast lelték ott. Neki! A szegény farkast úgy elverték, hogy csak úgy zörgött a csontja. Alig tudott kívánszorogni a kamrából.

A róka közben szaladt, iszkolt a falu végére. Ott le-

minden oldalbordája meg volt dagadva. Jajgatott ugyancsak a rókának:

– Menni se tudok!

Azt feleli neki bosszúsan a róka:

– Mit jajgatsz? A te csontod csak meg van dagadva, de az

Mondja neki a róka:

– Hogy vegyelek, mikor az én csontom, látod, kívül lóg a szőrömön? Vegyél inkább fel te engemet, vigyél.

A bolond farkasnak részeg fővel csak annyi esze volt, hogy mégis nekidurálta magát, s felvette. Elindult, és vitte a hátán. A róka meg csak vigyorgott magában a farkas hátán. Végül is nagy elégedetten dudorászni kezdett.

– Vert visz veretlent, vert visz veretlent.

Azt mondja a farkas:

– Mit puszogsz te ott a háta-mon, róka koma?

Azt mondja a róka:

– Jaj, kedves komám, azt mondom, hogy veretlen visz vertet, veretlen visz vertet.

A farkas most már tisztán megértette, hogy mit mond a róka. Akkor már jó messze elvitte volt a rókát. Megharagudott hát, és ledobta a hátáról a rókát, de úgy, hogy most a róka oldalbordája is megreccsent.

Fölugrott mérgesen a róka, neki a farkasnak! Csihi-puhi, zim-zum! Oda, ahol puha, ne törjön a csontja!

Úgy egymásnak akasz-kodtak, se láttak, se hallot-tak. Azt se vették észre, amikor a vendégek odaértek, közrevették, és vitték vissza őket olyan haddelhadd lag-zira, hogy amíg élnek, meg-emlegetik.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

végül is berúgtak. Neki-kezdték dudorászni! Egyik jobban ordított, mint a másik. De a rókának mégis volt annyi esze, ha be is volt rúgva, hogy a küszöb alatt vájjon egy lyukat, ahol ki tudjon bújni, ha veszedelemben jut.

róka meg egy részeg farkas összeölelkezve dalol!

Szalad be a vendégekhez, és mondja rémülten, hogy mit látott! Azok nem akarták hinni, azt gondolták, af-féle lakodalmi tréfa. De egy-páran mégis kimentek. Mire kiértek, a róka neszt fogott,

feküdt egy csomó pozdorjára, és elaludt. Egyszer csak arra ébredt fel, hogy nagyon lökdösi valami. Felnyitja a szemét nagy álmosan, nézi, hogy ki az, hát – nicsak, farkas komája! A szegény farkas alig tudott menni a ré-szecségtől, meg attól, hogy

enyém, lám, mind kívül lóg az oldalamon. Látod, milyen fehér? – azzal mutatja azt a pozdorját ami ráragadt, ahol aludt.

Csak könyörgött a farkas, hogy vegye fel a hátára őt a róka. Mert itt lepik az emberek! Jönnek!

Tizenkét hónap a természetben

Gyermekkoromban május elsejét egy erdőszélen vagy az Olt partján töltöttem a szüleimmel. Akkoriban a zöldbe tömegesen vonultak ki az emberek, és úgy tapasztalom, ez ma sincs másként. Az erdőszéli kirándulólhelyek az Olt partja zsúfolásig megtelt kirándulókkal. Nagyiban azért van különbség, hogy akkor gyalogosan mentek ki az emberek, ma már autóval jut el a

kedvenc helyére majdnem mindenki.

A ragyogó napsütésben a rétyi tónál tettem egy sétát. A víztükör fölött füstös és partifecsék repkedtek, kis idő múlva kormos szerkők érkeztek. A tó fölött mindössze két, három méterre repültek, látszott rajtuk, hogy folyamatosan a vizet figyelik. És mikor megpillantottak valamit, hirtelen megálltak a levegőbe, egy kicsit vissza is „lép-

tek” mintha falba ütközve pattantak volna vissza, és ezután csaptak le a kiszemelt áldozatra. A kormos szerkő feje, nyaka, torka, háta alsó teste feketés szürkés. Villás farktollai palaszürkék. Szárnya belseje hamuszürke, ami repülés közben látható. Apró halakra, rovarokra, békalár-vákra vadászik. Telepesen költ. A rétyi tónál még nem láttam fészkelni, csak táplál-kozni járnak ide.

Séta közben, titokban abba reménykedtem, hogy megjelenik a halász sas. Habár tudtam, hogy erre nagyon kevés az esély. Még ha volt is tavasz, mikor láttam a madarat. Nem költ a környéken, csak a tavaszi vonuláskor vetődik ide. Szerencsésnek tartom magam, hogy pár éve láthattam a rétyi tónál a halász sást, szákmány ejtés közben. Egy méretes kárászt emelt ki a vízből, és vitte a fenyves felé. Ez volt az utolsó kép amit láttam a halász sasról. Kárász ma is van a tóban, nemrég még telepítettek pontyot is. Most a tilalom időszakában meglehet figyelni az ugráló halakat, mintha tudnák, nincs veszély a horgászok nem bántják, és a halász sas sem jár. A part túloldalán a szürke gém is az ugráló halakat figyelte. Még akkor is mozdulatlan maradt, mikor alig pár lépésnyire egy dolmányos varjú szállt le melléje, hangos káromlás közepette.

Naplementekor a szürke gém még a tóparton volt, a fecskék már elmentek, és a még mindig vadászó kormos szerkők mellé denevérek csatlakoztak.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Kormos szerkő

Malacka hulladékból

Most is egy olyan tárgyat javaslunk elkészítésre, amit gyakorlatilag hulladékból összeállítasz és ezáltal is kevesebb műanyag, papír kerül a szemétkébe.

Szükséges eszközök: egy nagyobb szájú műanyag flakon dugóval, négy darab kisebb műanyagdugó (lehetőleg rózsaszín), rózsaszín kartonlap, olló, ragasztó.

Elkészítés: A műanyag flakon alsó felét tekerd körbe a rózsaszín kartonlappal,

és ragaszd rá. Utána vágd ki a malacka fülét szintén rózsaszín kartonlapból, a flakonra kés vagy olló segítségével vágj két lyukat, a fül tövét nyomd bele a lyukakba és ragasztóval rögzítsed. Ragaszd fel lábnak a négy kisebb műanyagdugót. Végül a fülek tövébe ragaszd szemeket, és az orrnak két rózsaszín pöttyöt. A dugót le, fel csavarva ebben gyűjtögetheted az aprópénzt. Jó szórakozást.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette